

Raport o stanie Gminy Czarne za rok 2019

Piotr Zabrocki
Burmistrz Czarne
ul. Moniuszki 12, 77-330 Czarne,
tel. 598 332 079, fax: 598 332 353
www.czarne.pl email: ugczarne@czarne.pl

**Szanowni Państwo,
Mieszkańcy Miasta i Gminy Czarne
Radni Rady Miejskiej w Czarne**

Raport o stanie Gminy Czarne za 2019 rok w całości został przygotowany przez Pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Czarne.

Wkład pracy włożony w realizację inwestycji i szereg podejmowanych działań na rzecz Gminy Czarne stanowią odzwierciedlenie determinacji, odpowiedzialności i pracowitości w zaspakajaniu zgłaszanych potrzeb.

Dzięki zaangażowaniu i poświęceniu Pracowników Urzędu, Radnych Rady Miejskiej, Przewodniczących i Członków Rad Osiedli, Sołtysów i Rad Sołeckich, Stowarzyszeń, Prezesów, Kierowników, Dyrektorów jednostek organizacyjnych i wszystkich Społeczników wspólnie zrealizowaliśmy szereg inwestycji i przedsięwzięć na miarę XXI wieku.

Nie ulega wątpliwości, że wszyscy czujemy się odpowiedzialni za miejsce, w który żyjemy, za Naszą Małą Ojczyznę.

Rok 2019 należy uznać za niezwykle udany z powodu wzrostu dochodów na niespotykaną w historii Gminy Czarne skalę.

Niebagatelna kwota 55.633.223,53 zł pobudza wyobraźnię i mobilizuje do podejmowania działań do dobra Mieszkańców.

Dziękuję tym wszystkim, którzy doceniają skalę przeobrażeń Gminy Czarne i konsekwentnie mobilizują do podejmowania kolejnych wyzwań.

Piotr Zabrocki
BURMISTRZ
mgr Piotr Zabrocki
Burmistrz Czarne

Czarne, dnia 29 maja 2020 roku

Spis treści

WSTĘP	3
1. INFORMACJA OGÓLNA	3
1.1. Położenie i powierzchnia Gminy	3
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne	5
1.3. Jednostki pomocnicze Gminy	6
1.4. Ludność i dynamika zmian	6
1.5. Podmioty gospodarcze	8
1.6. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Czarne	9
2. INFORMACJA FINANSOWA GMINY CZARNE	12
2.1. Wykonanie budżetu za 2019 rok.	12
2.2. Przychody i rozchody	14
2.3. Poziom zadłużenia.	14
2.4. Środki finansowe zewnętrzne pozyskane w 2019 roku.	14
2.5. Zaległości z tytułu podatków i opłat	17
2.6. Fundusz Sołecki	19
2.7. Realizacja Budżetu Obywatelskiego	20
3. INFORMACJA O REALIZACJI INWESTYCJI	20
3.1. Infrastruktura drogowa	21
3.2. Pozostałe wydatki inwestycyjne	23
3.3. Zadania realizowane z udziałem środków z Unii Europejskiej	25
4. PROMOCJA GMINY CZARNE W 2019 ROKU	26
5. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ	37
6. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII	40
6.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2016-2022	40
6.2. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023	47
6.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2023	50
6.4. Plan Odnowy Miejscowości Nadziejewo na lata 2018-2024	53
6.5. Opieka Nad Zabytkami Miasta i Gminy Czarne	55
6.6. Strategia Rozwoju Sportu i Turystyki dla Gminy Czarne na lata 2014-2020.	56
6.7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarne na lata 2016-2020.	56
6.8. Program „Posiłek w szkole i w domu”.	57
6.9. Program „Opieka 75 +”	57
6.10. Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019	58
6.11. Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarne na lata 2019-2021	58
6.12. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	58

6.13. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne.	58
6.14. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)	59
7. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	60
7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	60
7.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	61
8. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA.....	63
8.1. Gospodarowanie odpadami	63
8.2. Zadania z zakresu ochrony środowiska	66
9. ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA	68
9.1. Pomoc Społeczna	68
9.2. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem.....	73
10. EDUKACJA.....	78
11. KULTURA	84
11.1. Instytucja Kultury	84
11.2. Biblioteki	87
11.3. Inwestycje i remonty w kulturze	91
11.4. Gminne Centrum Informacji	92
12. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	92
13. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	93
13.1. Zaopatrzenie w wodę.....	93
13.2. Gospodarka ściekowa.....	94
13.3. Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na rok 2019	96
13.4. Gospodarka mieszkaniowa	97
13.5. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2019 r.	103
SPIS TABEL	104
SPIS RYSUNKÓW.....	105
SPIS WYKRESÓW.....	105
SPIS ZDJĘĆ	105
SPIS GRUP ZDJĘĆ	106

WSTĘP

Raport o stanie gminy opracowany został na podstawie obowiązującej ustawy o samorządzie gminnym, obligującym do podsumowania działalności Burmistrza za rok 2019, w szczególności w zakresie realizacji polityk, programów i strategii oraz uchwał rady i budżetu obywatelskiego.

Raport o stanie gminy zaprezentowany zostanie podczas sesji, na której podejmowana będzie uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi. Raport rozpatrywany będzie w pierwszej kolejności. Do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy rozpatrywanie raportu o stanie gminy oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania dla Burmistrza. Sensem raportu jest zgromadzenie i odzwierciedlenie danych dotyczących aktywności organu wykonawczego w danym roku, a przede wszystkim przedstawienie tych informacji członkom organu stanowiącego. Raportowi przypisuje się trzy zasadnicze funkcje:

- a) sprawozdawczą,
- b) partycypacyjną,
- c) oceniającą.

Raport obejmuje informacje dotyczące działalności organu wykonawczego, a zatem procesu realizacji wszystkich zadań i kompetencji tego podmiotu.

1. INFORMACJA OGÓLNA

1.1. Położenie i powierzchnia Gminy

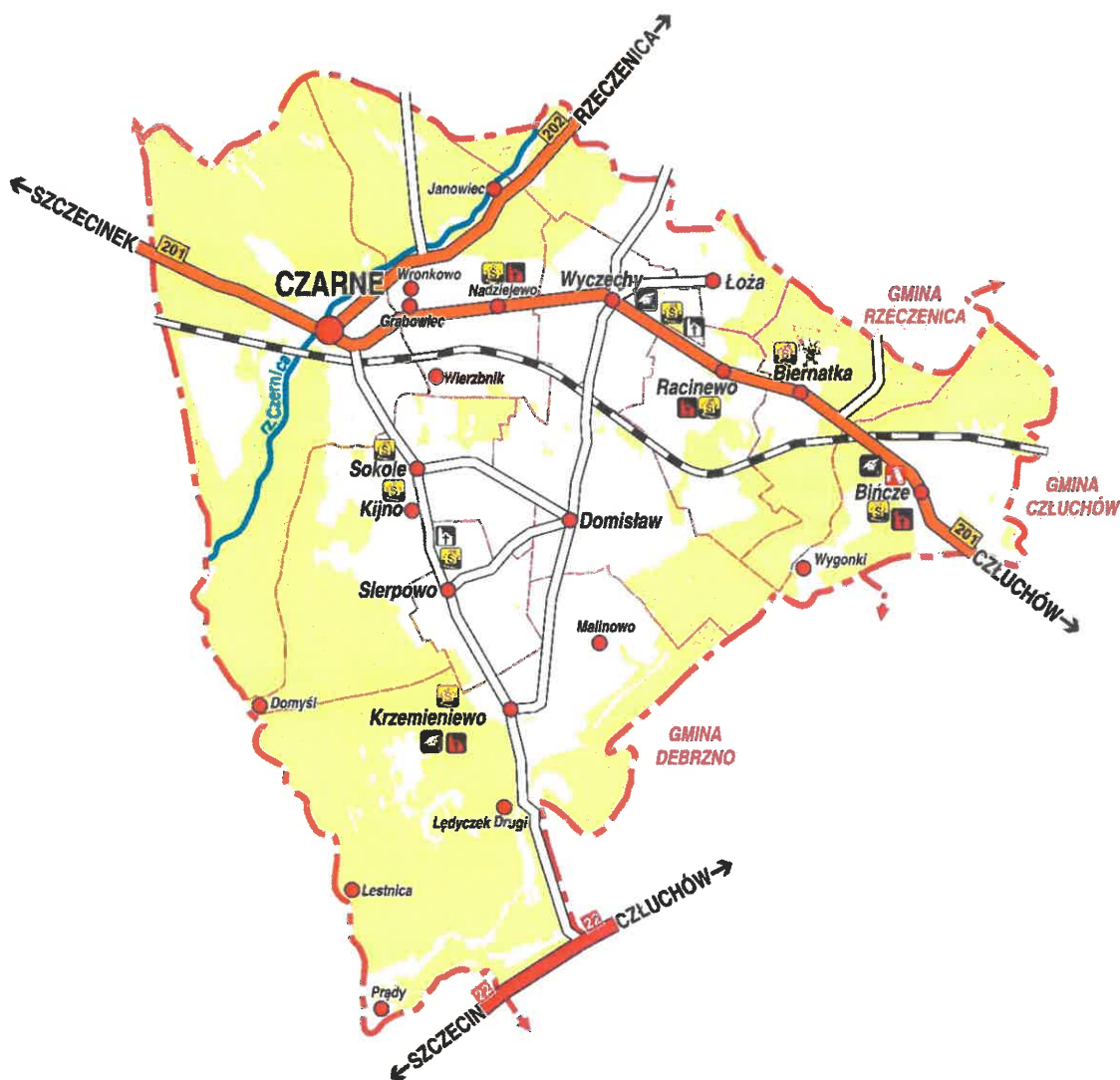
Niezwykle piękna i gościnna Gmina Czarne położona jest w południowo – zachodniej części województwa pomorskiego nad rzeką Czarnicą, u zbiegu województw zachodniopomorskiego i wielkopolskiego, przy linii kolejowej Chojnice – Szczecinek.

Rysunek 1. Położenie Gminy Czarne w województwie pomorskim

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarne_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarne_(gmina))

Rysunek 2. Gmina Czarne - mapa topograficzna

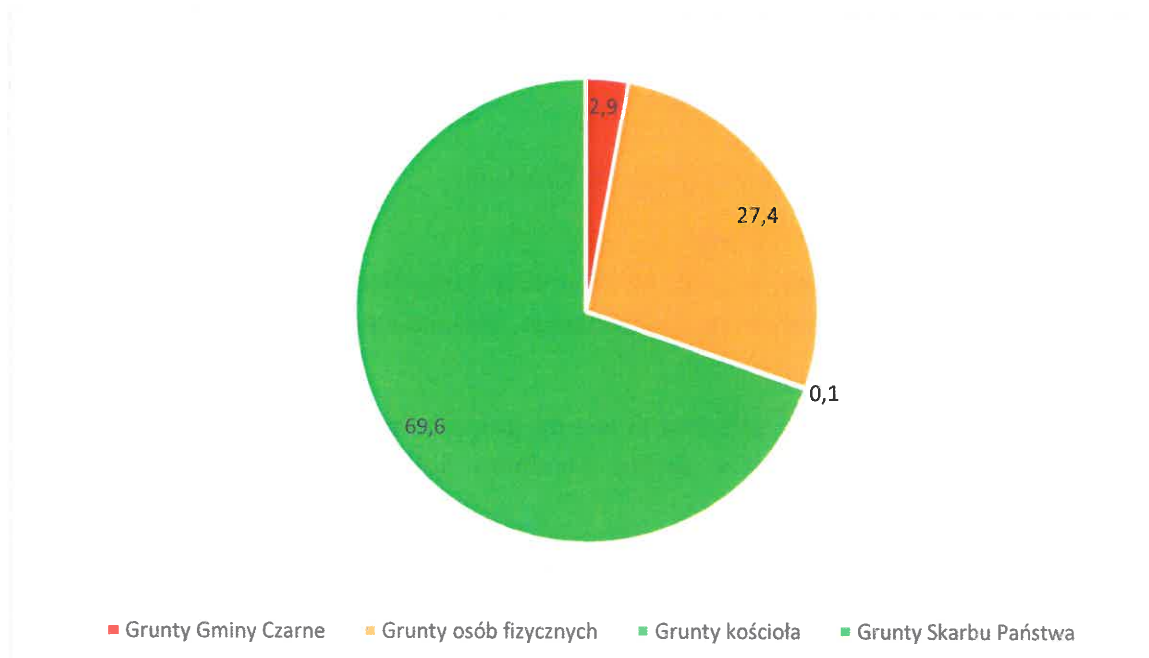
Źródło: <http://www.wydawnictwo-pik.pl/pik.menu.2.57.html>

To miejsce przyjazne dla Mieszkańców i Turystów. Okoliczne lasy, bogactwo naturalne i przyrodnicze, czyste powietrze, rzeki i jeziora, a także aktywność Mieszkańców są niepodważalnymi atutami czarneńskiej ziemi, która stanowi Bramę Pomorza. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 201 Gwda-Barkowo i nr 202 Czarne-Rzeczenica. Wymienione szlaki komunikacyjne mają charakter regionalny i lokalny. Siedzibą gminy jest miasto Czarne. Powierzchnia gminy wynosi 235 km², stanowi to 23 483 ha, z czego użytki rolne stanowią 38,2 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne 55,5 %, a pozostałe grunty 4,3%, nieużytki 2,0 %. Zdecydowana większość, bo prawie 69,6 % gruntów na terenie Gminy należy do Skarbu Państwa, grunty będące w posiadaniu osób fizycznych stanowią 27,4 %. Gmina Czarne w swojej strukturze posiada 2,9 % powierzchni. Ponadto 0,1 % jest własność kościelną.

T. Zdrochi

Wykres 1. Struktura własności gruntów w Gminie Czarne

Źródło: wykonanie własne w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Miejska w Czarnem liczyła 15 radnych. Przy Radzie działały następujące stałe komisje:

- Komisja Budżetu, Planowania i Spraw Socjalnych- 4 osoby
- Komisja Oświaty, Zdrowia, Kultury i Kultury Fizycznej – 4 osoby
- Komisja Rolnictwa i Bezpieczeństwa Publicznego – 4 osoby
- Komisja Rewizyjna – 5 osób
- Komisja Skarg, Petycji i Wniosków – 5 osób

Urząd Miasta i Gminy w Czarnem zatrudniał ogółem 35 osób.

Na utrzymanie Urzędu wydatkowano 2.826.374,94 złotych, w tym wynagrodzenia i pochodne 2.359.625,53 złotych.

Średnie wynagrodzenie brutto w Urzędzie Miasta i Gminy za rok 2019 wyniosło:

Burmistrz	11.074,23 złotych,
Sekretarz	10.469,07 złotych,
Skarbnik	9.969,16 złotych,
Kadra Kierownicza	8.704,34 złotych,
Podinspektorzy i Inspektorzy	4.717,26 złotych,
Pracownicy Obsługi	3.266,45 złotych.

Gminne jednostki organizacyjne to:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem,
- 2) Czarneńskie Centrum Kultury w Czarnem,

- 3) Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem,
- 4) Szkoła Podstawowa w Wyczechach,
- 5) Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie,
- 6) Przedszkole Gminne w Czarnem,
- 7) Żłobek Gminny w Czarnem,
- 8) Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem.

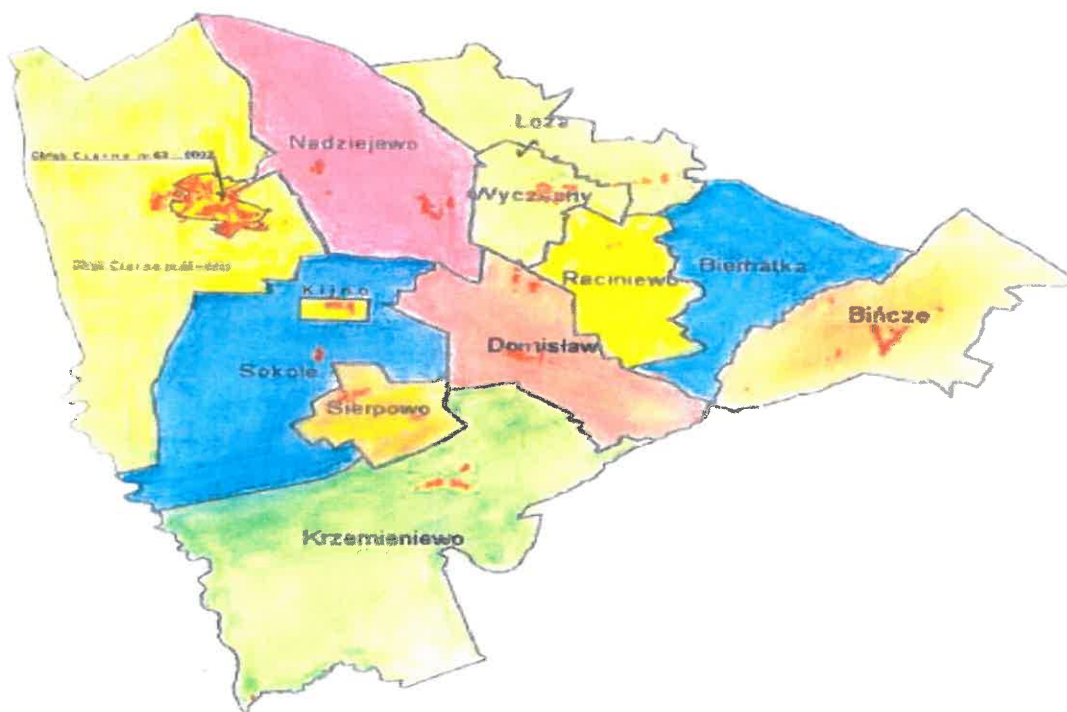
1.3. Jednostki pomocnicze Gminy

W skład Gminy Czarne wchodzi 10 sołectw: Wyczechy-Łoża, Nadziejewo, Bińcze, Domisław, Kijno, Sokole, Sierpowo, Krzemieniewo, Raciniewo, Biernatka oraz 3 osiedla w Czarnem (nr 1,2,3).

Jednostki pomocnicze takie jak sołectwa prowadzą gospodarkę finansową jedynie w ramach planu wydatków budżetu gminy w formie Funduszu Sołeckiego opisanego w rozdziale 2.6. Fundusz Sołecki.

Rady Osiedlowe korzystają ze środków finansowych zabezpieczonych w budżecie Gminy. Ponadto z budżetu Gminy realizowany jest Budżet Obywatelski opisywany w rozdziale 2.7. Budżet Obywatelski

Rysunek 3. Podział Gminy Czarne na sołectwa

Źródło: wykonanie własne w oparciu o program mapy.czuchow.pl

1.4. Ludność i dynamika zmian

Na terenie gminy Czarne na dzień 01 stycznia 2019 r. zameldowane były 8952 osoby, w tym 4297 mężczyzn i 4655 kobiet. Jednakże wskutek przemeldowań osób oraz ujemnego wyniku przyrostu naturalnego osoby, stan ludności zameldowanej na terenie Gminy Czarne na

dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 8 881 osób m (4240 mężczyzn i 4 541 kobiet). Analizując liczbę ludności daje się zaobserwować spadek liczebności ludności na terenie Gminy.

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Czarne

	Stan ludności na 01.01.2019	Urodzenia	zgony	Stan ludności na 31.12.2019
Przyrost naturalny	8952	78	95	8881

Liczba stałych mieszkańców na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców kształtuje się następująco (dane uzyskane z Ewidencji Ludności UMiG Czarne).

Tabela 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy.

Nazwa	Stan na 01.01.2019	Stan na 31.12.2019	Różnica
Biernatka	118	118	0
Bińcze	445	452	+ 7
Czarne	5797	5720	- 77
Domisław	360	348	- 12
Domyśl	1	1	0
Grabowiec	62	67	+ 5
Janowiec	7	6	- 1
Kijno	119	121	+ 2
Krzemieniewo	505	506	+ 1
Lędyczek Drugi	1	3	+ 2
Łoża	84	84	0
Malinowo	15	15	0
Raciniewo	125	130	+ 5
Nadziejewo	175	176	+ 1
Prądy	10	9	- 1
Sierpowo	183	185	+ 2
Sokole	134	138	+ 4
Wierzbnik	4	4	0

Wronkowo	81	76	- 5
Wyczechy	726	721	- 5
Wygonki	1	1	0
OGÓŁEM	8952	8881	- 71

Stan bezrobocia na dzień 01 stycznia 2019 r. wynosił **307** osób, co stanowi **3,43 %**, w tym kobiet 161 natomiast na dzień 31 grudnia 2019 r. **273** osoby, co stanowi **3,07 %**, w tym 147 kobiet. Bezrobocie **spadło o 0,36 %** i przedstawiało się następująco:

Tabela 3. Informacja o bezrobociu w Gminie Czarne

Nazwa	Stan na 01.01.2019			Stan na 31.12.2019			Różnica
	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	
Bezrobotni	307	161	146	273	147	126	- 34
Uprawnieni do zasiłku	58	36	22	63	30	33	5

Do spadku poziomu bezrobocia przyczynił się wzrost ofert pracy. Bierze się to z ożywienia w gospodarce, głównie w budownictwie, budowie dróg i infrastrukturze.

Następnym powodem zmniejszania bezrobocia były działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie przy współpracy Gminy poprzez realizację programów mających na celu aktywizację bezrobotnych.

Gmina Czarne zatrudniała średnio w przeliczeniu na pełne etaty 9,75 osoby miesięcznie w ramach stażu i prac interwencyjnych. Ogólny koszt zatrudnienia wymienionych pracowników kosztował Gminę Czarne 276.773,38 złotych, z czego Gmina otrzymała refundację z Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 51.477,72 złotych.

Ponadto poza stażem i pracami interwencyjnymi w Gminie Czarne jest realizowane zatrudnienie świetlicowych w formie umów zleceń. Koszt zawartych umów w 2019 roku wyniósł 57.855,75 złotych. Gmina Czarne także kontynuowała zatrudnienie pracowników po odbytym stażu. Dotyczyło to zatrudnienia 4 osób i kosztowało Gminę 13.893,46 złotych.

W Gminie Czarne zatrudniani są także:

- gospodarz stadionu w Czarne,
- pracownik na tzw. Sarniaku,
- 2 opiekunów dzieci w autobusach,
- 3 trenerów na Orliku.

1.5.Podmioty gospodarcze

Na terenie Gminy Czarne działają różne podmioty gospodarcze, np. przedsiębiorstwa produkcyjne, usługowe, handlowe, rolne.

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na terenie Gminy Czarne na dzień 31 grudnia 2019 r. działało:

- 252 przedsiębiorców o statucie aktywny,
- 9 podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w formie spółek cywilnych,
- 55 przedsiębiorców o statucie zawieszony

Wykres 2. Statystyka przedsiębiorstw według kodu PKD

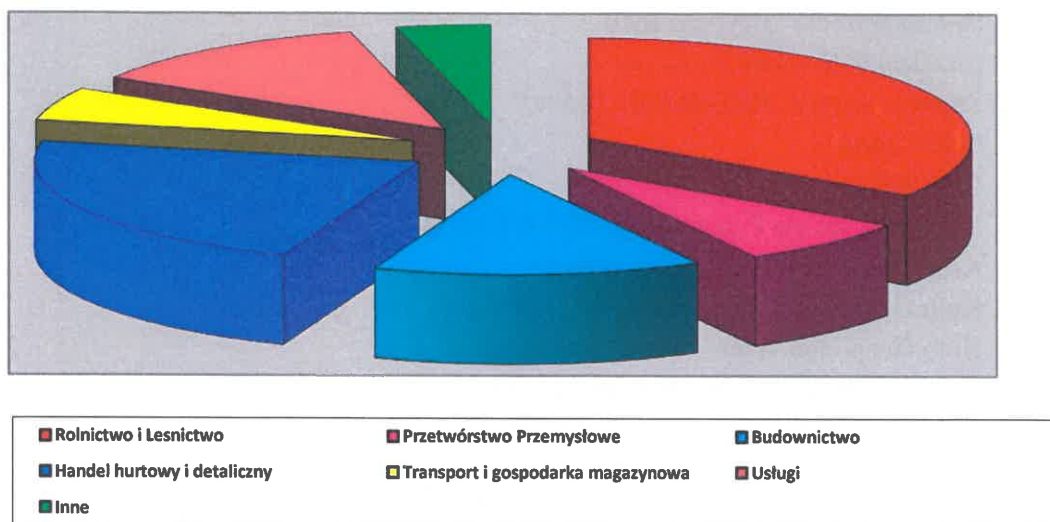

Tabela 4. Wnioski złożone do CEIDG w okresie 01.01.2019 do 31.12.2019 w Gminie Czarne

RODZAJ WNIOSKU	LICZBA WNIOSKÓW
Zakończenie działalności	21
Zmiana ze wznowieniem	16
Zmiana z zakończeniem	2
Zmiana z zawieszeniem	42
Zmiana danych	87
Założenie działalności	25
ŁĄCZNIE	193

1.6. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Czarne

Na terenie Gminy Czarne działają następujące organizacje pozarządowe:

1. Czarneńskie Stowarzyszenie Tenisowe
2. Czarneńskie Stowarzyszenie Tenisa Ziemnego
3. Uczniowski Klub Sportowy CHAMPION CZARNE
4. Ludowy Klub Sportowy „Czarni” Czarne
5. Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Wyczechy
6. Ludowy Zespół Sportowy „Skra” Bińcze

7. Stowarzyszenie „Krzemień” Krzemieniewo
8. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Bińcze, Biernatka, Raciniewo
9. Stowarzyszenie „MÓJ ŚWIAT”
10. Stowarzyszenie „Inspiracja”
11. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Integracji Środowiskowej „Szansa” im. Jana Pawła II w Czarnem
12. Stowarzyszenie „Brygada Inki”
13. Strzeleckie Bractwo Kurkowe
14. Stowarzyszenie „EKO-BARĆ 1954r.”
15. OSP Czarne
16. OSP Bińcze
17. Publiczna Szkoła Podstawowa STO w Bińczu
18. Koło Gospodyń Wiejskich w Sokolu
19. Koło Gospodyń Wiejskich w Nadziejewie
20. Koło Gospodyń Wiejskich w Domisławiu
21. Koło Gospodyń Wiejskich w Wyczzechach
22. Koło Gospodyń Wiejskich w Sierpowie

Na terenie Gminy Czarne działają także Terenowe Oddziały Stowarzyszeń i Klubów:

1. Oddział Wojskowego Koła PTTK Husaria
2. Powiatowy Związek Niewidomych w Człuchowie Koło w Czarnem
3. Miejsko-Gminny Klub Honorowych Dawców Krwi w Czarnem
4. Klub Karate Tradycyjnego SHOTO w Pile
5. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Czarnem
6. Koło Terenowe Krajowego Związku Emerytów i Rencistów Służby Więziennej przy Zakładzie Karnym w Czarnem
7. Polski Związek Działkowców, Rodzinne Ogrody Działkowe im. „Obrońców Pokoju” w Czarnem
8. PZHGP Chojnice- Człuchów oddział Czarne
9. Polski Związek Wędkarski koło Czarne

W roku 2019 na realizację zadań publicznych w ramach otwartego konkursu ofert na podstawie **Programu współpracy Gminy Czarne z organizacjami pozarządowymi** oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019 Gmina Czarne przyznała dotację:

1. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej – 222.000,00 złotych,
2. Edukację – 9.485,50 złotych,
3. Turystykę i krajoznawstwo – 8.000,00 złotych,
4. Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – 9.999,10,
5. Rewitalizację – 113.238,76 złotych.

Tabela 5. Przyznane dotacje dla organizacji pozarządowych

L.p	Nazwa organizacji	Rodzaj zadania	Wielkość przyznanej dotacji w złotych	Wielkość wykorzystanej dotacji w złotych
1.	Stowarzyszenie „Inspiracja”	„Jeździmy i chodzimy – nasze bogactwo widzimy”	8.000,00	8.000,00
	TURYSTYKA I KRAJOZNAWSTWO		8.000,00	8.000,00
1.	Stowarzyszenie „Inspiracja”	„Wariacje na wakacje-edukacyjny cykl zajęć interdyscyplinarnych dla dzieci i młodzieży”	10.000,00	9.999,10
	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży		10.000,00	9.999,10
1.		„Edukacja poprzez wyrównanie szans w dostępie do edukacji oraz udzielenie pomocy materialnej uczącej się młodzieży”	10.000,00	9.485,50
	Edukację		10.000,00	9.485,50
1.	Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „CZARNI” Czarne	„Organizowanie zajęć w różnych dyscyplinach sportu na terenie Czarne”	81.000,00	81.000,00
2.	Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „SOKÓŁ” Wyczechy	„Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i organizacja imprez sportowych w Sołectwie Wyczechy”	80.000,00	80.000,00
3.	Czarnieńskie Stowarzyszenie Tenisowe	"Promowanie tenisa stołowego oraz organizacja imprez sportowych w sołectwach: Domisław, Bińcze, Nadziejewo i m. Czarne"	20.000,00	20.000,00
4.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „SKRA” BIŃCZE	„Organizowanie imprez sportowych i sportowo rekreacyjnych, a w szczególności zawodów sportowych i turniejów na terenie gminy Czarne dla dzieci i młodzieży”	10.000,00	10.000,00
5.	Stowarzyszenie UKS Champion Czarne	„Upowszechnianie sportu w gminie Czarne”	20.000,00	20.000,00
6.	Czarnieńskie Stowarzyszenie Tenisa Ziemnego	"Promocja, szkolenie oraz organizacja szkoleń dla dzieci, młodzieży i dorosłych w tenisie ziemnym w Czarnem”	8.000,00	8.000,00
7.	Stowarzyszenie Klub Karate Tradycyjnego SHOTO	„Organizowanie zajęć w różnych dyscyplinach sportu na terenie miasta Czarne”	3.000,00	3.000,00
	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		222.000,00	222.000,00
1.	Stowarzyszenie „Inspiracja”	„Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy Alei Św. Józefa”	36.188,20	36.188,20
2.	Stowarzyszenie „Inspiracja”	„Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Mickiewicza – Plac zabaw	15.760,52	15.760,52
3.	Stowarzyszenie „Inspiracja”	„Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Cisowej- Siłownia”	21.511,92	21.511,92
4.	Stowarzyszenie „Inspiracja”	„Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Podmurnej”	39.778,12	39.778,12
	Rewitalizacja		113.238,76	113.238,76
	OGÓŁEM		363.238,76	362.723,36

2. INFORMACJA FINANSOWA GMINY CZARNE

Polityka finansowa Gminy Czarne realizowana jest na podstawie uchwały budżetowej corocznie uchwalanej przez Radę Miejską, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej obrazujący wydatki majątkowe.

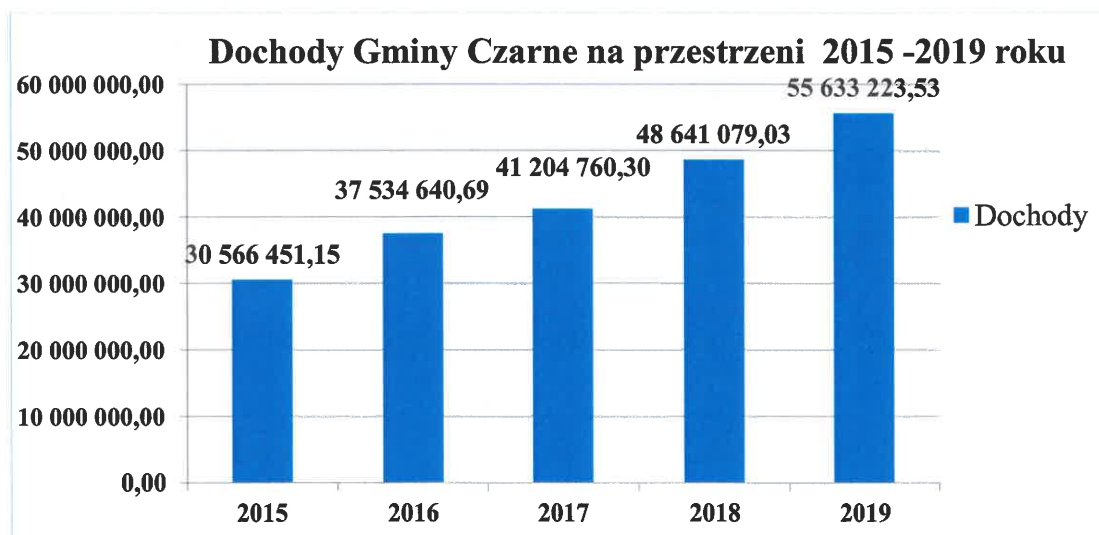
Priorytetem działania w polityce finansowej Gminy Czarne jest ukierunkowanie działań zmierzających do pozyskania możliwie największych środków finansowych zewnętrznych poprzez ciągłe monitorowanie i udział w pojawiających się możliwościach udziału gminy w projektach z udziałem środków unijnych, dofinansowaniach i dotacjach ze środków budżetu państwa ukierunkowanych na konkretne działania w różnych dziedzinach gospodarczych. Działania i współpraca są również podejmowane z innymi podmiotami nie należącymi do sektora finansów publicznych oraz jednostkami lokalnymi.

2.1. Wykonanie budżetu za 2019 rok.

Informacja o stanie finansów gminy została oparta o wykonane sprawozdania finansowe za 2019 rok.

Dochody wykonane w 2019 roku wyniosły **55.633.223,53zł** w stosunku do roku 2015 wzrosły o **25.066.772,38zł**. Zgodnie z przedstawionym poniżej wykresem na przestrzeni pięciu lat wykazują znaczącą tendencję wzrostową.

Wykres 3. Dochody na przestrzeni 2015 -2019 roku

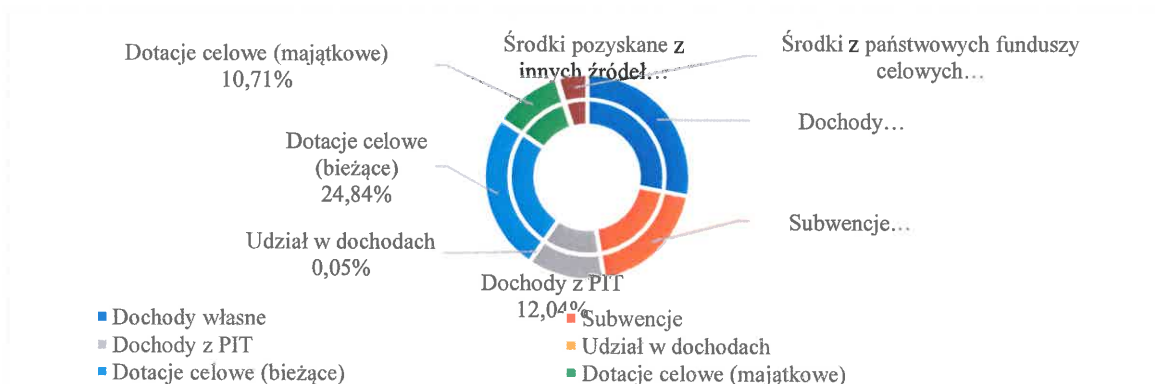

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarne.

Dochody Gminy Czarne w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy Czarne wynoszą 6.265,71zł.

Dochodami gminy są w szczególności dochody własne, subwencje, dochody z PIT, udział jst w dochodach, dotacje celowe (bieżące), dotacje celowe (majątkowe), środki pozyskane z innych źródeł, środki otrzymane z państwowych funduszy celowych (majątkowe).

Wykres 4. Struktura dochodów

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

Wydatki wykonane w 2019 roku wyniosły **56.997.162,93zł**, w stosunku do roku 2015 wzrosły **27.518.159,01zł** (patrz wykres nr 3). Zgodnie z przedstawionym poniżej wykresem na przestrzeni pięciu lat wykazują znaczącą tendencję wzrostową.

Wydatki budżetu stanowią wykonanie zadań wynikających z ustawy o samorządzie gminnym ukierunkowanych głównie na zaspokajaniu potrzeb lokalnej społeczności. Wartości kwotowe budżetu wskazują kierunki działania i zakres realizowanych zadań własnych gminy.

Największy udział w wydatkach mają wydatki na oświatę w połączeniu ze świetlicami szkolnymi tj. w kwocie 13.540.122,60zł. Drugie miejsce zajmują wydatki z zakresu polityki rodzinnej w kwocie 13.395.338,48zł. Znaczący udział w wydatkach odgrywa Gospodarka komunalna i Ochrona Środowiska w kwocie 11.858.983,27zł jest on związany z inwestycjami w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej miasta, modernizacją parku miejskiego, rozbudową punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla Gminy Czarne w miejscowości Nadziejewo oraz z rewitalizacją obszaru „B” w Czarnem.

Wydatki Gminy Czarne w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy Czarne wynoszą 6.419,32zł.

Wykres 5. Wydatki na przestrzeni 2015-2019 roku.

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

2.2. Przychody i rozchody

Przychody budżetu wykonano w kwocie 7.908.313,00zł.

Rozchody budżetu w kwocie 3.135.633,00zł - wykupiono obligacje w kwocie 1.000.000,00zł, spłacono kredyty w kwocie 2.135.633,00zł.

2.3. Poziom zadłużenia.

Podstawowym założeniem polityki w zakresie zadłużenia jest minimalizowanie zaciąganych zobowiązań poprzez ciągłą kontrolę wydatków, ukierunkowanie zobowiązania celem pozyskania najwyższego udziału środków zewnętrznych do realizacji inwestycji oraz uzyskanie najkorzystniejszego kosztu obsługi zadłużenia.

Stan zadłużenia Gminy Czarne na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 23.996.214,00zł w relacji do dochodów – wskaźnik zadłużenia wynosi 43,13%.

Gmina Czarne w 2019 roku zaciągnęła zobowiązania kredytowe na kwotę 7.908.313,00zł, spłacono kredyty i wykupiono obligacje na kwotę 3.135.633,00zł.

W tym też roku pozyskano środki zewnętrzne w wysokości **9.630.031,92zł**, co stanowi 121,77% w stosunku do zaciągniętych kredytów oraz 17,31% do dochodów ogółem:

1. dotacje i środki pochodzące z innych źródeł na zadania bieżące w kwocie **1.021.760,52zł**, w tym środki w budżecie unii europejskiej i budżecie państwa – 726.200,45zł.
2. dotacje i środki pochodzące z innych źródeł na zadania majątkowe w kwocie **8.608.271,40zł**, w tym: środki w budżecie unii europejskiej i budżecie państwa - 5.568.289,47zł.

Wydatki na obsługę długu w 2019 roku wynosiły 544.359,87zł tj. 1,27% wykonanych wydatków bieżących (42.787.879,44zł).

Poziom zadłużenia w stosunku do poprzedniego roku wzrósł o kwotę 4.772.680,00zł. Zadłużenie jest uwarunkowane od udziału gminy w wielu inwestycjach z udziałem środków unijnych, które już służą i będą służyły nie tylko mieszkańcom gminy, poprawią wizerunek miasta i sołectw, sprawiają, że Gmina Czarne będzie postrzegana jako gmina innowacyjna i rozwojowa przyciągająca kapitał finansowy i ludzki, stanowiąc bazę rozwojową społeczności lokalnej.

2.4. Środki finansowe zewnętrzne pozyskane w 2019 roku.

I. Dotacje z udziałem funduszy unii europejskiej - 6.294.489,92zł, w tym:

1. dochody bieżące w kwocie 726.200,45zł, w tym:
 - 1) **726.200,45zł** na zadanie realizowane przez Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem, pozyskano środki finansowe pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz środki finansowe z budżetu państwa w kwocie 85.435,14zł.
2. dochody majątkowe w kwocie 5.568.289,47zł, w tym:
 - 1) **5.488,88zł** - częściowy zwrot dotacji do zadania pn. Pomorskie Szlaki Kajakowe - Biała i Czernica, realizacja Projektu od 11 grudnia 2017 do 31 grudnia 2020 roku, 85% dofinansowania wydatków kwalifikowanych. Łączna wartość zadania 160.084,70zł, dofinansowanie 136.071,99zł. Łącznie zwrot otrzymano w kwocie 120.445,17zł;
 - 2) **1.911.612,73zł** - zwrot częściowy dotacji do Projektu pn. Zmieniamy Czarne na Zielone, obejmujący swoim działaniem modernizację parku miejskiego oraz uporządkowanie terenów zielonych nad rzeką Czernicą w Czarnem. Łączny gmina otrzymała zwrot w kwocie 2.995.091,93zł na plan 3.125.891,08zł;

- 3) **39.461,83zł** – refundacja dotacji do zadania pn. Modernizacja oświetlenia zewnętrznego (opraw oświetleniowych) na energooszczędne w ciągach komunikacyjnych i ogólnodostępnych przestrzeniach publicznych na terenie gminy Czarne. Realizacja zadania 2018 rok, dofinansowanie 85% kosztów kwalifikowanych 742.461,83zł, wartość ogółem inwestycji 873.484,50zł;
- 4) **1.578.322,50zł** na zadanie pn. Rozbudowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla Gminy Czarne w miejscowości Nadziejewo. Wartość inwestycji 2.534.219,38zł (dofinansowanie 1.834.369,38zł, wkład Gminy Czarne 699.850,00zł);
- 5) **1.793.169,85zł** na zadanie pn. Wspólna sprawa - rewitalizacja obszaru "B" w Czarnem. Wartość dofinansowania zewnętrznego to kwota 3.858.660,00zł, co stanowi 65%, tym środki z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 3.265.020,00zł i środki z budżetu państwa 593.640,00zł;
- 6) **240.233,68zł** - dotacja na zadanie pn. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie Czarne i Rzeczenica, lata realizacji 2016-2019 przyjęto ogółem wartość realizacji zadania w kwocie 6.709,792,77zł. Kwota dotacji 5.135.144,38zł, wkład własny 1.574.648,39zł. Tytułem powyższego zadania Gmina Czarne otrzymała kwotę 4.819.921,30zł od 2017 roku do 31 grudnia 2019 roku.

II. Dotacje pozyskane z budżetu państwa ogółem w kwocie 562.044,07zł, w tym:

1. dotacje bieżące w kwocie 170.475,14zł, w tym:

- 1) **3.000,00zł** - Utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych na terenie Gminy Czarne,
- 2) **14.200,00zł** - „Działania edukacyjno-informacyjne na terenie Gminy Czarne” w zakresie realizacji zadań przyjętych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” polegające na:
 - a) utworzeniu Punktu Konsultacyjnego w godzinach pracy urzędu gminy,
 - b) zorganizowanie spotkań z mieszkańcami na temat usuwania wyrobów zawierających azbest (Dni Gminy Czarne, III Pomorski Piknik od Juniora do Seniora w Wyczechach, Dożynki Powiatowo-Gminne w Nadziejewie);
 - c) promocja działań w mediach lokalnych;
 - d) opracowanie i rozprowadzenie wśród mieszkańców gminy materiałów edukacyjnych /informacyjnych.
- 3) **10.700,00zł** - „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Czarne” w zakresie realizacji zadań przyjętych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”, obejmujące następujące zadania:
 - a) wykonanie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wraz z warstwą obrysów obiektów z przypisanymi do obiektu atrybutami: nr działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego;
 - b) wprowadzenie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wraz z warstwą obrysów obiektów z przypisanymi do obiektu atrybutami: nr działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego do Bazy Azbestowej.
- 4) **85.435,14zł** - działania w powyższym zakresie są związane z funkcjonowaniem Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem. Pozyskano środki finansowe z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 726.200,45zł oraz środki finansowe z budżetu państwa w kwocie 85.435,14zł. Łączna kwota ogółem 811.635,45zł na powyższe działanie.
- 5) **49.940,00zł** środki finansowe pozyskane na działania w zakresie „Ochrony rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Czarne - etap II w kwocie 49.490,00zł. Zakres prac obejmuje wykaszanie mechaniczne 4 x w roku, wykaszanie ręczne 4 razy w roku, mazakowanie

4 razy w roku, oraz koordynatora projektu. Działanie dwuletnie obejmujące okres od 2018 do 2019. Łączna kwota na okres dwuletni 99.880,00zł.

6) **7.200,00zł** - pozyskane środki finansowe w formie dotacji zostały przeznaczone na dofinansowanie zakupu sprzętu ratowniczo - gaśniczego dla jednostek ochotniczych straży pożarnej, w tym:

a) dla OSP Bińcze:

- 1) 3 szt. hełmów bojowych,
- 2) 4 pary butów strażackich sznurowanych.

a) dla OSP Czarne:

- 1) 2 kpl. ubrań specjalnych,
- 2) 6 par butów strażackich sznurowanych,
- 3) 1 szt. motopompa pływająca.

2. dotacje majątkowe w kwocie 391.568,93zł, w tym:

1) **71.383,05 zł** - środki finansowe pozyskane w 100% na realizację inwestycji pn. Przebudowa drogi w miejscowości Raciniewo na terenie działki nr 80/4. Nawierzchnia z kostki brukowej gr. 8 cm na odcinku 57,75mb i szerokości 4 mb.

2) **28.288,00 zł** - zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2018 roku.

3) **77.602,00 zł** - pozyskane środki zewnętrzne zostały przeznaczone na remont zabytkowego szachulcowego budynku Kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie z wyszczególnieniem:

1. Konserwację ołtarza głównego z 1720r. Kościoła Filialnego pw. Św. Andrzeja w Nadziejewie w kwocie 17.602,00zł;

2. Renowację zabytków ruchomych: ołtarza głównego (1720r.) ludowego krzyża procesyjnego, chrzcielnicy rokokowej (II poł. XVII w.) oraz ambony ludowej (XIX w.) w kwocie 60.000,00zł.

4) **120.885,00 zł** - środki zewnętrzne pozyskane na zadanie pn. Przebudowa drogi gminnej nr 232091G dojazdowej do gruntów rolnych w m. Domisław (Dz. nr 266, 267/1 i 267/2) w kwocie 120.885,00zł. Wartość zadania po wykonaniu 355.885,00zł.

5) **93.410,88 zł** - Wspólna sprawa – rewitalizacja obszary „B” w Czarnem.

III. Środki pozyskane z innych źródeł ogółem w kwocie 124.515,00zł, w tym:

1. dochody bieżące - w kwocie 79.515,00zł, w tym:

1) **14.879,00zł** - rekompensata utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych (PEFRON);

2) **36.344,00zł** - środki pozyskane na zatrudnienie asystenta rodziny w zakresie polityki społecznej związanej z rodziną;

3) **28.292,00zł** - na realizację Programu „75+”, w tym organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

2. dochody majątkowe - w kwocie 45.000,00zł, w tym:

1) **20.000,00zł** - środki finansowe pozyskane z zewnątrz na dofinansowanie inwestycji pn. Przebudowa parkingu oraz zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 201 na teren działki nr 9/8 położonej w Czarnem przy ul. Szczecineckiej - ETAP I „Nawierzchnia szutrowa”. Dofinansowanie rozłożone na okres dwóch lat obrotowych w 2019 roku 20.000,00zł, w 2020 roku 50.000,00zł. Termin realizacji I etapu 12 czerwca 2020 rok.

2) **25.000,00zł** - Środki finansowe pozyskane z zewnątrz na współfinansowanie zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Bińcu.

VI. Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek finansów publicznych na realizację zadań w zakresie wykonania dróg gminnych w kwocie ogółem 2.603.413,00zł, w tym:

- 1) **1.377.411,00zł** na zadanie pn. Przebudowa dróg gminnych nr 232008G ul. Dolna, nr 232004G ul. Wiśniowa i nr 232002G ul. Cisowa wraz z przebudową kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego w miejscowości Czarne, wartość całkowita zadania 2.754.822,99zł, całkowicie wykonane w 2019 roku.
- 2) **571.939,00zł** na zadanie pn. Przebudowa drogi gminnej nr 232012G ul. Wojska Polskiego w Czarnem wraz z przebudową kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego, wartość całkowita zadania 1.143.878,63zł, wykonanie planowane na 31 lipca 2020 rok.
- 3) **654.063,00zł** na zadania pn. Przebudowa drogi gminnej nr 232076G łączącej drogę wojewódzką nr 201 z miejscowością Nadziejewo Gmina Czarne, wartość całkowita zadania 1.308.127,43zł. wykonanie planowane do 03 lipca 2020 roku.

V. Pozyskane środki finansowe przez placówki oświatowe w kwocie 22.599,00zł, w tym:

1. dotacje bieżące w kwocie 22.599,00zł, w tym:

- 1) **22.599,00zł** na wyposażenie w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych.

VI. Pozyskane środki finansowe pozabudżetowe w kwocie 49.970,93zł obejmujące następujące działania i programy:

1. działania bieżące w kwocie 22.970,93zł, w tym:

- 1) Planowane 87.264,00zł, **wykorzystane 22.970,93zł** - Opieka wychowawcza - edycja 2019 z przeznaczeniem na świadczenie usług opieki wychowawczej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi.

2. działania majątkowe w kwocie 27.000,00zł, w tym:

- 1) 27.000,00zł Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych do budynku Przedszkola Gminnego w Czarnem.

2.5. Zaległości z tytułu podatków i opłat

Tabela 6. Stan zaległości podatków i opłat w 2019 roku.

Stan zaległości podatków i opłat w 2019 roku							
Lp.	Rodzaj należności	Zaległość na dzień 01.01.2019 r. (zł)	Zaległość na dzień 31.12.2019 r. (zł)	Zaległość wymagalna na dzień 31.12.2019 r. (zł)	Różnica (kol. 3-4)	Wpłaty w 2019 r. na zaległości po wystawionych upomnieniach i tytułach wykonawczych (zł)	Wpłaty 01.01.2019-31.12.2019 r. (zł)
1	2	3	4	5	6	7	8
	Podatek od nieruchomości osoby fizyczne	491 851,74	513 812,76	459 298,86	21 961,02	263 315,36	1 230 832,21
	Podatek od nieruchomości osoby prawne	257 369,28	215 930,32	215 930,32	- 41 438,96	351 410,41	4 822 087,52

Podatek rolny osoby fizyczne	46 367,69	18 841,26	18 438,26	- 27 526,43	135 570,82	547 616,54
Podatek rolny osoby prawne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	202 666,00
Podatek leśny osoby fizyczne	1 304,28	870,47	506,07	- 433,81	2 011,88	9 403,70
Podatek leśny osoby prawne	4,99	0,00	0,00	- 4,99	4,99	367 954,00
Podatek od środków transportowych osoby fizyczne	102 215,16	108 687,67	108 687,67	6 472,51	3 045,02	181 402,49
Podatek od środków transportowych osoby prawne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61 853,00
Odpady komunalne	182 442,39	202 472,71	73 413,04	20 030,32	147 813,69	1 882 352,23
Opłata z tytułu czynszu dzierżawnego	3 950,00	6 099,44	6 099,44	2 149,44	9 712,39	84 401,80
Opłata z tytułu użytkowania wieczystego	157 491,80	158 340,30	158 340,30	848,50	15 697,77	76 679,37
Ogółem podatki i opłaty	1 242 997,33	1 225 054,93	1 040 713,96		928 582,33	9 264 582,86

Tabela 7. Ilość wydanych przypomnień, upomnień i wystawionych tytułów wykonawczych.

Ilość wysłanych przypomnień	430
Ilość wysłanych upomnień dotyczących należności podatkowych i opłat za gospodarowanie odpadami	1063
- należności podatkowe	721
- opłaty za gospodarowanie odpadami	342
Ilość wysłanych wezwań do zapłaty dotyczących należności cywilnoprawnych	46
czynsz dzierżawny	25
- użytkowanie wieczyste	21
Ilość wysłanych tytułów wykonawczych	83
- za należności podatkowe	34
- za opłaty gospodarowania odpadami	
- dalsze tytuły wykonawcze celem zabezpieczenia należności	49
hipoteką przymusową	2

Wykonywanie przez Sołtysów funkcji inkasentów w zakresie poboru podatku rolnego, podatku od nieruchomości i innych podatków i opłat lokalnych.

W drodze inkasa Sołtysi pobrali:

- z tytułu podatku od nieruchomości 276.207,00 złotych i otrzymali zapłatę w formie inkasa 22.091,00 złotych,
- z gospodarki odpadami komunalnymi 48.754,00 złotych, wysokość otrzymanego inkasa wyniosła 3.904,00 złotych.

2.6 Fundusz Sołecki

Tabela 8. Wykonanie wydatków w ramach Funduszu Sołeckiego w Gminie Czarne

L.p.	Sołectwo	Wysokość Środków Funduszu Sołeckiego na 2019 rok	Realizacja zadania zgłoszona we wniosku	Planowana wartość zadania	Wykonanie
1.	Wyczehy-Łoża	41.727,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Renowacja ogrodzenia przy krzyżu w Łoży. 2. Wyrównanie terenu przy placu zabaw, zakup ławek i stołu. 3. Zakup trybun na potrzeby mieszkańców Sołectwa. 4. Zakup i dostawa sprzętu AGD na potrzeby mieszkańców. 5. Integracja społeczności i organizowanie imprez 6. Utrzymanie zieleni w sołectwie. 7. Dokumentacja projektowa zagospodarowania terenu na działce nr 3/3 w Wyczehach. 8. Zakup elementów na poprawę jakości ogrodzenia przy placu zabaw, dosiane trawy.	41.727,00 2.000,00 4.920,00 8.227,00 15.000,00 5 818,65 136,35 2 545,00 3.080,00	41.727,00 2 000,00 4 920,00 8 227,00 15 000,00 5 818,65 136,35 2 545,00 3 080,00
2.	Nadziejewo	21.990,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Wykonanie szafy na naczynia w kuchni świetlicy wiejskiej w Nadziejewie. 2. Działalność integracyjno - promocyjna w sołectwie. 3. Utrzymanie , konserwacja, pielęgnacja terenów zielonych 10%. 4. Zakup materiałów na potrzeby wykończenia i pokrycia dachu wiaty drewnianej przy stawie w Nadziejewie 5. Remont przepustu w ciągu drogi gminnej nr 232075G przy posesji 26. 6. Odwodnienie drogi gminnej nr 232075G przy posesji nr 33. 7. Przebudowa drogi gminnej nr 232074G o nawierzchni z płyt JOMB (Droga dojazdowa do byłej bazy SKR). 8. Aktualizacja opracowanej dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi nr 22074G w m. Nadziejewo w zakresie wymiany z płyt JOMB na bitumiczną. 9. Zakup trzech tablic informacyjnych dla sołectwa	21.990,00 5.000,00 1.099,50 861,20 1 337,80 2.000,00 3.000,00 4.059,00 2.000,00 2 632,50	21.988,69 5 000,00 1 098,21 861,20 1 337,78 2.000,00 3.000,00 4.059,00 2.000,00 2.632,50
3.	Bińcze	26.789,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Wydatki sołeckie. 2. Utrzymanie zieleni. 3. Zakup ławek z oparciem 6 sztuk. 4. Zakup kuchenki gazowej i stołu kuchennego na świetlicę wiejską w Bińczu. 5. Wykonanie alejek przy gontynie.	26.789,00 2.411,00 1.000,00 2.000,00 1.500,00 19.878,00	26.779,00 2.411,00 990,00 2.000,00 1.500,00 19.878,00
4.	Biernatka	13.144,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Zakup płyt JOMB na przebudowę drogi gminnej nr 232083G w Biernatce. 2. Zakup paliwa do koszenia terenów zielonych. 3. Organizacja imprez okolicznościowych. 4. Zakup czterech koszy na śmieci.	13.144,00 11.000,00 144,00 1.000,00 1.000,00	13.122,34 11.000,00 144,00 997,34 981,00
5.	Raciniewo	13.520,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Konserwacja sprzętu sportowego. 2. Zakup siatek do bramek 2 szt. 3. Spotkania integracyjne. 4. Zakup kwiatów i sprzętu tj. grabie, taczka, miotły, łopata. 5. Zakup pol broku, kostki brukowej betonowej grubości 8 cm dla potrzeb przebudowy drogi gminnej nr 232086G w miejscowości Raciniewo.	13.520,00 500,00 500,00 1.520,00 1.000,00 10.000,00	13.466,56 499,00 449,00 1.519,49 999,07 10 000,00
6.	Domisław	23.242,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Przebudowa chodnika w ciągu drogi gminnej nr 232099G. 2. 10% funduszu – spotkania integracyjne społeczności lokalnej.	23.242,00 20.918,00 2.324,00	23.242,00 20.918,00 1 506,00 818,00 zł
7.	Krzemieniewo	30.419,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Wydatki sołeckie 2. Dopuszenie świetlicy wiejskiej (rolety, sprzęt AGD). 3. Dokończenie altany wiejskiej przy świetlicy. 4. Przebudowa drogi gminnej nr 232110G w sąsiedztwie kościoła.	30.419,00 3.000,00 8 850,00 3.150,00 15.419,00	30.418,99 3 000,00 8 849,99 3.150,00 15 419,00
8.	Sokole	13.937,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Zakup dwóch grilli przenośnych. 2. Zakup donic, sadzonek kwiatów i krzewów, ziemi, nawozów. 3. Zakup sprzętu do porządkowania sołectwa. 4. Dopuszenie placu zabaw w tym zakup i montaż słupa do gry w koszykówkę. 5. Wykonanie dokumentacji drogi gminnej brukowej nr 232089G 6. Organizacja imprez integracyjnych dla mieszkańców wsi Sokole. 7. Zakup farby do pomalowania pomieszczeń świetlicy wiejskiej. 8. zakup materiałów do montażu urządzeń zakupionych w pkt.4	13.937,00 792,00 500,00 400,00 5.600,00 4.920,00 1.100,00 500,00 125,00	13.935,90 792,00 500,00 400,00 3.998,98 4.920,00 1.100,00 500,00 124,92
9.	Kijno	13.394,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Spotkania integracyjne mieszkańców sołectwa Kijno. 2. Dopuszenie zaplecza kuchennego. 3. Zakup środków konserwujących drewno. 4. Dopuszenie placu zabaw. 5. Zakup gier do świetlicy wiejskiej w Kijnie	13.394,00 1.000,00 2.000,00 394,00 9.700,00 300,00	13.394,00 1 000,00 2 000,00 394,00 9 700,00 300,00
10.	Sierpowo	16.190,00	Wyszczególnienie zadań: 1. Organizacja imprez kulturalno - rekreacyjnych dla sołectwa Sierpowo. 2. Wykonanie parkingu przed świetlicą wiejską w Sierpowie.	16.190,00 1.619,00 14.571,00	16.188,49 1.619,00 14.569,49
X	Ogółem	214.352,00	x	214.352,00	214.262,97

2.7. Realizacja Budżetu Obywatelskiego

Na podstawie Zarządzenia nr 0050.68.2018 Burmistrza Czarnego z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie budżetu obywatelskiego na 2019 rok po przeprowadzonych konsultacjach dnia 24 września 2018 roku dokonano zabezpieczenia w budżecie Gminy Czarne na rok 2019 następujących projektów:

1. Modernizacja toalet uczniowskich w Szkole Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem kwotę 50.000,00 złotych, koszt realizacji zadania wyniósł 92.932,70 złotych.
2. Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Czarnem w sprzęt do ratownictwa technicznego kwotę 50.000,00 złotych, koszt realizacji zadania wyniósł 49.999,50 złotych.
3. Infrastruktura pieszo- jezdna ulic Lipowej i ze Złotej do Parkowej kwotę 50.000,00 złotych, koszt realizacji zadania wyniósł 67.891,86 złotych.

Liczba osób uprawnionych do głosowania to 4 839, a udział w głosowaniu wzięło 955 osób, co stanowi 19,74 % osób uprawnionych.

3. INFORMACJA O REALIZACJI INWESTYCJI

Strategia inwestycyjna gminy jest zorientowana na wiele dziedzin życia społecznego mieszkańców, podyktowana ich potrzebami w zakresie głównie infrastruktury drogowej, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz likwidacji barier architektonicznych. Kierunki działań są ściśle związane z pojawiającymi się możliwościami finansowymi budżetu państwa w formie projektów, dofinansowań lub dotacji częściowo z udziałem środków unijnych kierowanych do samorządów.

Wydatki inwestycyjne w 2019 roku wykonano w wysokości 14.209.283,49zł, co stanowi 24,93% do wykonanych wydatków ogółem. Realizację wydatków inwestycyjnych z podziałem na działy przedstawia tabela nr 1.

Tabela 9. Zestawienie wydatków inwestycyjnych z podziałem na działy

Kierunki wydatków	Wykonanie	Wykonanie %
Infrastruktura wodociągowa i sanitarna wsi	146.985,00	1,03
Modernizacja i przebudowa dróg gruntowych	355.885,00	2,50
Transport i łączność	3.401.328,35	23,94
Gospodarka mieszkaniowa	53.345,44	0,38
Administracja publiczna	31.301,79	0,22
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	489.066,88	3,44
Oświata i wychowanie	157.505,13	1,11
Gospodarka Komunalna i ochrona środowiska	8.214.485,53	57,81
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.305.752,67	9,19
Kultura fizyczna	53.627,70	0,38

Źródło: opracowanie w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

3.1. Infrastruktura drogowa

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym m.in. w zakresie dróg gminnych. Wiąże się to przede wszystkim z ich budową, koniecznością utrzymania w dobrym stanie technicznym, zimowym utrzymaniem czy pokrywaniem kosztów oświetlenia (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym). W wykonywaniu tych zadań mogą pomagać gminie wyodrębnione w jej strukturze jednostki organizacyjne, jak i prywatne firmy. O kolejności realizacji poszczególnych zadań, w tym np. budowie drogi, decydują przede wszystkim możliwości finansowe gminy. Priorytetową realizacją objęte są inwestycje poprawiające bezpieczeństwo, ułatwiające komunikację. Ważne są również uregulowania prawne związane z nieruchomościami, na którym terenie ma przebiegać inwestycja, chodzi o kwestie własności gruntu oraz plany zagospodarowania danego terenu. Infrastruktura drogowa w gminie obejmowała na 1 stycznia 2019 r. 38,6 km dróg publicznych gminnych i ok. 30,16 km dróg lokalnych. Na dzień 31 grudnia 2019 r. długość dróg publicznych gminnych w gminie wynosiła 38,6 km dróg, natomiast dróg wewnętrznych nie posiadających statusu drogi publicznej ok. 30,16 km. Drogi publiczne gminne o nawierzchni twardej stanowiły na początku 2019 r. ok. 37,31% wszystkich dróg publicznych gminnych, a pod koniec poprzedniego roku ok. 40,67%. Na niektórych drogach postępująca degradacja wymaga wykonania prawie całkowitej ich przebudowy, poprawy stanu poboczy i odwodnienia oraz uregulowania stanu prawnego pasów drogowych.

W każdym roku działania gminy są ukierunkowane na maksymalne wykorzystanie środków zewnętrznych celem modernizacji dróg gminnych w miarę posiadania możliwości finansowych gminy. **Gmina wydała 4.223.832,04 złotych na realizację zadań inwestycyjnych i bieżące utrzymanie dróg gminnych.** Tymczasem potrzeby inwestycyjne w tym zakresie są kilkakrotnie większe. Dlatego też niezmiennie ważną kwestią jest skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych, dających możliwość przyspieszenia procesu modernizacji dróg.

W 2019 roku Gmina Czarne pozyskała środki zewnętrzne w kwocie 2.815.681,05zł, w tym na wykonanie w 2020 roku 1.226.002,00zł.

W ramach zadań inwestycyjnych w zakresie drogownictwa zrealizowano wydatki w kwocie **3.932.849,68zł (w tym dopłata dla PWIK w kwocie 105.400zł i dotacja dla Starostwa Powiatowego w Człuchowie w kwocie 70.000,00zł):**

1. **Przebudowę dróg gminnych nr 232008G ul. Dolna, Nr 232004G ul. Wiśniowa i Nr 232002G ul. Cisowa wraz z przebudową kanalizacji deszczowej i oświetlenia drogowego w miejscowości Czarne, wydatkowano 2.754.822,99zł.** Gmina Czarne w dniu 24.05.2019 roku podpisała umowę Nr 10/G/FDS/2019 z Województwem Pomorskim o udzielenie dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych, wysokość dofinansowania 1.377.411,00 złotych.
2. **Przebudowę drogi gminnej nr 232091G dojazdowej do gruntów rolnych w m. Domisław dz. nr 266, 267/1 i 267/2, wydatkowano 355.885,00 złotych.** Gmina Czarne w dniu 08.07.2019 roku podpisała umowę o przyznanie środków z budżetu Województwa Pomorskiego nr 10G/WBG-OGR/2019 na modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych, wysokość dotacji 120.885,00 złotych.
3. **Przebudowę parkingu oraz zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 201 na teren działki nr 9/8 położonej w Czarnem przy ul. Szczecińskiej – ETAP I wydatkowano 46.648,62 złotych.** Celem realizacji tej inwestycji Gmina Czarne w dniu 27.11.2019 roku podpisała porozumienie z Skarbem Państwa Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe

Nadleśnictwo Czarnobór z siedzibą przy ul. Czarnobór 1, 78 – 400 Szczecinek o realizacji przedsięwzięcia wspólnego, wysokość dofinansowania 20.000,00 zł.

4. **Przebudowę chodnika w ciągu drogi gminnej w Domisławiu nr 232099G, wykonano za 48.491,95 zł, zadanie realizowane z udziałem środków z Funduszu Sołeckiego w kwocie 20.918,00zł.**
5. **Przebudowę drogi w zakresie budowy instalacji oświetlenia drogowego w m. Domisław, Gmina Czarne, wykonano za 4.059,00 złotych.**
6. **Budowę parkingu na terenie działki nr 14/1 w m. Raciniewo, wydatkowano 52.479,00 złotych, inwestycja realizowana z udziałem środków Funduszu Sołeckiego w kwocie 10.000,00zł.**
7. **Budowę parkingu oraz ciągów pieszych przy Gontynie na terenie Parku w m. Bińcze - ETAP I, wykonano za 33.696,18 złotych, inwestycja współfinansowana ze środków Funduszu Sołeckiego w kwocie 19.878,00zł.**
8. **Utwardzenie terenu działki nr 36/3 przed świetlicą wiejską w m. Sierpowo, koszt wykonania 14.569,49 złotych, inwestycja realizowana ze środków Funduszu Sołeckiego.**
9. **Wykonanie infrastruktury pieszo jezdnej ulic – Lipowej i ze Złotej do Parkowej, wykonano za 67.891,83 złotych, inwestycja realizowana w ramach budżetu obywatelskiego.**
10. **Przebudowę drogi gminnej nr 232083G w Biernatce, wykonano za 42.000,00 złotych, inwestycja współfinansowana ze środków Funduszu Sołeckiego w kwocie 11.000,00zł.**
11. **Przebudowę drogi w m. Raciniewo na terenie działki nr 80/4, wykonano za 71.383,05 złotych. Inwestycja w 100% finansowana ze środków zewnętrznych.**
12. **Na przebudowę drogi gminnej dojazdowej dz. nr 94/6 i 94/14 do świetlicy wiejskiej w m. Biernatka, wydatkowano kwotę 13.530,00 złotych.**
13. **Przebudowa drogi gminnej nr 232006G ul. Kasztanowa, dokumentacja projektowa w kwocie 5.000,00zł.**
14. **Budowa przyłącza kanalizacji deszczowej dla potrzeb odwodnienia skrzyżowania ul. Cisowej, wydatkowano kwotę 15.998,40zł.**
15. **Przebudowa drogi gminnej nr 232110G w miejscowości Krzemieniewo w sąsiedztwie kościoła w kwocie 61.180,20zł, w tym wydatek ze środków Funduszu Sołeckiego w kwocie 15.419,00zł.**
16. **Przebudowa drogi gminnej nr 232107G w miejscowości Sierpowo, Gmina Czarne w kwocie 1.500,60zł (tablice informacyjne), kontynuacja nastąpi w 2020 roku.**
17. **Przebudowa drogi gminnej nr 232012G ul. Wojska Polskiego w Czarnem wraz z przebudową kanalizacji deszczowej i oświetlenia w kwocie 1.500,60zł (tablice informacyjne), kontynuacja nastąpi w 2020 roku.**

18. Wykonanie dokumentacji drogi gminnej brukowej w Sokolu nr 232089G w kwocie 4.920,00zł
w ramach wydatków realizowanych z Funduszu Sołeckiego.
19. Rozbudowa oświetlenia drogowego w ciągu drogi gminnej ul. Dolna nr 232008G w Czarnem (dokumentacja projektowa) w kwocie 2.500,00zł.
20. Przebudowa przepustu drogowego oraz konserwacja rowu w ciągu drogi gminnej nr 232108G w miejscowości Sierpowo w kwocie 42.684,25zł.
21. Wykonanie ogrodzenia w ciągu dróg gminnych nr 232028G ul. Szkolnej i nr 232025G ul. Przemysłowej w kwocie 16.543,29zł.
22. Przebudowa przepustu drogowego oraz konserwacja rowu w ciągu drogi gminnej nr 232020G ul. Długa w Czarnem w kwocie 17.818,79zł.
23. Przebudowa drogi gminnej nr 232076G łączącej drogę wojewódzką nr 201 z miejscowością Nadziejewo Gmina Czarne w kwocie 1.500,60zł (tablice informacyjne), kontynuacja nastąpi w 2020 roku.
24. Przebudowa drogi gminnej nr 232074G w m. Nadziejewo w zakresie wymiany z kostki brukowej na bitumiczną w kwocie 6.059,00zł, realizowane ze środków Funduszu Sołeckiego.
25. Przebudowa ul. Przemysłowej w zakresie utworzenia miejsc parkingowych (oprac. dokumentacji 2019 rok) w kwocie 56.875,18zł. Kontynuacja czteroletniego planu inwestycyjnego w zakresie zagospodarowania i utworzenia miejsc parkingowych ul. Przemysłowej i ul. Ogrodowej.
26. Utwardzenie terenu działki nr 12 i 13 w celu wykonania miejsc parkingowych w m. Raciniewo w kwocie 5.942,87zł.
27. Remont drogi powiatowej Nr 2539G odcinek Krzemieniewo – Buszkowo w kwocie 70.000,00zł, wykonany przez powiat człuchowski w ramach dofinansowania zadania przez Gminę Czarne.
28. Przebudowa sieci kanalizacji burzowej dla potrzeb odwodnienia ul. Kwiatowej w Czarnem, wydatkowano kwotę 105.400,00 złotych ze środków własnych gminy.

3.2. Pozostałe wydatki inwestycyjne

1. Infrastruktura wodociągowa i sanitarna wsi w kwocie 146.985,00zł, w tym:
 - Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kijno, Sokole i Sierpowo wraz z przepompowniami ścieków i przewodem tłocznym w kwocie 146.985,00zł.
2. Gospodarki mieszkaniowej w kwocie 53.345,44zł, w tym:
 - remont mienia komunalnego w kwocie 30.000,00zł;
 - zakup lokali i gruntów w kwocie 23.345,44zł.

3. Administracji publicznej w kwocie **31.301,79zł**, w tym:

- przebudowa pomieszczeń UMIG na archiwum zakładowe w kwocie 20.001,79zł;
- zakup sprzętu komputerowego do UMIG w Czarnem w kwocie 11.300,00zł.

4. Bezpieczeństwa publicznego i ochrony p.poż. w kwocie **489.066,88zł**, w tym:

- Gmina Czarne dokonała wpłaty na fundusz celowy dla Komendy Wojewódzkiej Policji na zakup dwóch pojazdów jednośladowych (motory służbowe) z przeznaczeniem dla Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie w kwocie 10.000,00zł.
- Gmina Czarne udzieliła dotacji dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Bińczu w kwocie 399.771,00zł, w tym dotacja z budżetu gminy w kwocie 374.671,00zł, z powiatu człuchowskiego 25.000,00zł oraz darowizna osoby fizycznej w kwocie 100,00zł;
- Zakup wyposażenia samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Bińcze w kwocie 24.296,38zł;
- doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Czarnem w sprzęt do ratownictwa technicznego w kwocie 49.999,50zł w ramach Budżetu Obywatelskiego;
- zakup Motopompy pływającej dla OSP Czarne w kwocie 5.000,00zł.

5. Oświata i wychowanie w kwocie **157.505,13zł** (kwota 27.000,00zł zewnętrznego dofinansowania stanowi środki pozabudżetowe), w tym:

- Przebudowa pomieszczeń sanitarnych w Szkole Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem w kwocie 92.932,70zł, w tym z Budżetu Obywatelskiego 50.000,00zł;
- Zakup i montaż wkładu kominowego w Szkole Podstawowej w Krzemieniewie w kwocie 4.722,00zł;
- Zakup i montaż wkładu kominowego w Szkole Podstawowej w Wyczechach w kwocie 4.985,00zł;
- Budowa podjazdu dla niepełnosprawnych do budynku Szkoły Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem (dokumentacja) w kwocie 3.997,50zł;
- Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych do budynku Przedszkola Gminnego w Czarnem w kwocie 54.575,10zł, w tym udział środków zewnętrznych w kwocie 27.000,00zł;
- System kontroli dostępu i rejestracji pobytu dziecka w przedszkolu i system RCP dla personelu w Przedszkolu Gminnym w Czarnem w kwocie 14.293,83zł;
- Zakup urządzenia wielofunkcyjnego w Szkole Podstawowej w Wyczechach w kwocie 8.999,00zł.

6. Gospodarka Komunalna i ochrona środowiska w kwocie **56.184,05zł**, w tym:

- Budowa przyłącza wodno-kanalizacyjnego do granicy działki nr 4/24 ul. Piaskowa w m. Czarne w kwocie 4.305,00zł;
- Budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i przepompowni ścieków z kanałem tłocznym w ciągu ul. Polnej i Spokojnej w Czarnem w kwocie 8.999,91zł;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej dla potrzeb uzbrojenia terenu działki nr 274/8 przy ul. Długiej w kwocie 4.920,00zł.
- Odbudowa przystani dla kajakarzy przy Sarniaku w kwocie 9.999,88zł;
- Odbudowa kładki dla pieszych przez rzekę Czernicę na odcinku od ul. Ogrodowej do Placu rekreacyjnego przy ulicy Młyńskiej w kwocie 4.999,86zł;
- Urządzenie Otwartej Strefy Aktywności - wariant rozszerzony - 1 obiekt" na terenie działki nr 3/38 przy ul. Wojska Polskiego w Czarnem (projekt) w kwocie 4.059,00zł;
- Urządzenie Otwartej Strefy Aktywności - wariant rozszerzony - 1 obiekt" na terenie działki nr 3/3 w m. Wyczechy w kwocie 4.059,00zł;
- Doposażenie placu zabaw w kwocie 9.700,00zł w ramach Funduszu Sołeckiego;

- Zakup i montaż Zestawu zabawowego MIKOŁAJ 10 w kwocie 5.141,40zł w ramach inicjatywy Osiedla nr 2.

7. Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego w kwocie **82.949,59zł**, w tym:

- 1) udzielenie dotacji celowej dla Czarneńskiego Centrum Kultury w Czarnem w kwocie 64.858,64zł, w tym:
 - Zakup dwóch akordeonów dla zespołów śpiewaczych pn. Pomorzanki i pn. Serenada w kwocie 20.000,00zł w formie udzielonej dotacji dla Czarneńskiego Centrum Kultury w Czarnem;
 - Wymiana pieca centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej w m. Domisław w kwocie 22.000,00zł;
 - Remont kominka do ogrzewania świetlicy wiejskiej w Sokolu w kwocie 8.030,89zł;
 - Biblioteka Wyczechy - Uzupełnienie instalacji elektrycznej i rozproszanie prądu trójfazowego w budynku Filii Biblioteki w Wyczechach w kwocie 14.827,75zł.
- 2) Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej odprowadzenia wód gruntowych z terenu Parku Historycznego w m. Bińcze na działce nr 169/1 w kwocie 4.499,95zł;
- 3) Zakup i montaż wkładu kominowego w świetlicy wiejskiej w Nadziejewie w kwocie 4.901,00zł;
- 4) Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej odbudowy ogrodzenia Parku Historycznego w m. Bińcze na działce nr 169/1 w kwocie 3.690,00zł;
- 5) Wykonanie szafy na naczynia w kuchni świetlicy wiejskiej w Nadziejewie w kwocie 5.000,00zł w ramach Funduszu Sołeckiego.

8. Kultura fizyczna w kwocie **53.627,70zł**, w tym:

- Montaż ogrodzenia stadionu sportowego w miejscowości Nadziejewo w kwocie 27.409,00zł;
- Bramki do piłki nożnej na Stadionie w Czarnem w kwocie 9.995,00zł;
- Zakup trybun na potrzeby mieszkańców Sołectwa Wyczechy w kwocie 16.223,70zł, w tym udział środków Funduszu Sołeckiego Wyczechy w kwocie 8.227,00zł.

3.3. Zadania realizowane z udziałem środków z Unii Europejskiej

- 1) Pomorskie Szlaki Kajakowe - Biała i Czernica, realizacja Projektu od 11 grudnia 2017 do 31 grudnia 2020 roku, 85% dofinansowania wydatków kwalifikowanych. Łączna wartość zadania 160.084,70zł, dofinansowanie 136.071,99zł. Łącznie zwrot otrzymano w kwocie 120.445,17zł. W 2019 otrzymano zwrot w kwocie 5.488,88zł. Zadanie w trakcie realizacji, w 2019 roku nie poniesiono wydatku.
- 2) Zmieniamy Czarne na Zielone, obejmujący swoim działaniem modernizację parku miejskiego oraz uporządkowanie terenów zielonych nad rzeką Czernicą w Czarnem. Łączny gmina otrzymała zwrot w kwocie 2.995.091,93zł na plan 3.125.891,08zł. W 2019 otrzymano zwrot w kwocie 1.911.612,73zł. W 2019 roku poniesiono wydatek w kwocie **3.710.966,30zł**. Zadanie zakończone w 2019 roku.
- 3) Rozbudowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych dla Gminy Czarne w miejscowości Nadziejewo. Wartość inwestycji 2.534.219,38zł (dofinansowanie 1.834.369,38zł, wkład Gminy Czarne 699.850,00zł). Zwrot w formie zaliczki w 2019 roku w kwocie 1.578.322,50zł. Poniesione wydatki **3.900,00zł**. Zadanie w trakcie realizacji.
- 4) Wspólna sprawa - rewitalizacja obszaru "B" w Czarnem. Wartość dofinansowania zewnętrznego to kwota 3.858.660,00zł, co stanowi 65%, tym środki z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 3.265.020,00zł i środki z budżetu państwa 593.640,00zł. Zwrot w formie zaliczki w 2019

roku w kwocie 1.793.169,85zł. W 2019 roku poniesiono wydatek w kwocie **4.423.433,31zł**. Zadanie zakończone w 2019 roku.

- 5) Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie Czarne i Rzeczenica, lata realizacji 2016-2019 przyjęto ogółem wartość realizacji zadania w kwocie 6.709,792,77zł. Kwota dotacji 5.135.144,38zł, wkład własny 1.574.648,39zł. Tytułem powyższego zadania Gmina Czarne otrzymała kwotę 4.819.921,30zł od 2017 roku do 31 grudnia 2019 roku. W 2019 roku gmina otrzymała refundację na kwotę 240.233,68zł. Poniesione wydatki **10.000,00zł**. Zadanie zakończone w 2019 roku.
- 6) Remont zabytkowego szachulcowego budynku Kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie w kwocie **1.174.537,41zł**, udział środków Unii Europejskiej 500.000,00zł. Zwrot zaplanowano na 2020 rok. Realizacja zadania zakończona w 2019 roku.

4. PROMOCJA GMINY CZARNE W 2019 ROKU

Działania promocyjne są dwukierunkowe:

- promocja wewnętrzna - skierowana do mieszkańców, jej celem jest kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy jako miejsca przyjaznego, o wielu walorach, w którym warto mieszkać i do którego warto wrócić po zakończeniu nauki;
- promocja zewnętrzna - jej odbiorcami są głównie osoby odwiedzające gminę oraz osoby zainteresowane terenem gminy.

Hasła promocyjne: "Miasto i Gmina Czarne przyjazna mieszkańcom i turystom" oraz "Moja ukochana Gmina Czarne".

Pod takimi hasłami Samorząd Gminy Czarne postawił promować swoją małą Ojczyznę. Działania promocyjne mają za zadanie przygotowanie i przedstawienie oferty, jaką dysponuje Gmina Czarne dla poszczególnych grup docelowych. Najważniejszym źródłem promocji jest aktualna, rzetelna, łatwo dostępna INFORMACJA.

Do tego celu służą:

- strona internetowa Miasta i Gminy Czarne: www.czarne.pl, strona internetowa facebook: <https://www.facebook.com/Urząd-Miasta-i-Gminy-Czarne>; <https://www.facebook.com/Samorządowy-Serwis-Miasta-i-Gminy-Czarne>
- strona internetowa Biuletynu Informacji Publicznej
- lokalne media i prasa
- mapy turystyczne,

- tablice ogłoszeń przy budynku Urzędu Miasta i Gminy Czarne z bieżącymi komunikatami, oraz tablice ogłoszeń zlokalizowane w sołectwach Gminy Czarne

Najważniejsze imprezy w Gminie Czarne 2019 roku

- 03.03.2019 r. - Ogólnopolski Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Burmistrz Miasta i Gminy Czarne
- 13.04.2019r. V Czarneński Kiermasz Wielkanocny

Zdjęcia 1. Czarneński Kiermasz Wielkanocny

Zdjęcia 2. Czarneński Kiermasz Wielkanocny

Zdjęcie 1. Czarneński Kiermasz Wielkanocny

- 08.06.2019r. Dni Gminy Czarne

Zdjęcie 2. Dni Gminy Czarne

Zdjęcie 3. Dni Gminy Czarne

Zdjęcie 4. Dni Gminy Czarne

Zdjęcie 5. Dni Gminy Czarne

- 15.06.2019r. I Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych "O Maryi Śpiewamy" w Bińczu

Zdjęcie 6. Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych

Zdjęcie 7. Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych

Zdjęcie 8. Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych

- 22.06.2019r. III Pomorski Piknik Od Juniora do Seniora

Zdjęcie 9. Pomorski Piknik Od Juniora do Seniora

Zdjęcie 10. Pomorski Piknik Od Juniora do Seniora

- 10.08.2019r. XV Festiwal Folklorystyczny "Krajobrazy Sceny Ludowej"

Zdjęcie 11. Krajobrazy Sceny Ludowej

- 14.09.2019r. Dożynki Powiatowo-Gminne w Nadziejewie

Zdjęcie 12. Dożynki Powiatowo - Gminne w Nadziejewie

Zdjęcie 13. Dożynki Powiatowo - Gminne w Nadziejewie

Zdjęcie 14. Dożynki Powiatowo - Gminne w Nadziejewie

09.11.2019r. V Ćwierćmaraton Komandosa "Czarno to widzę"

Grupa zdjęć 1. Ćwierćmaraton Komandosa "Czarno to widzę"

- 11.11.2019r. Ogólnopolski Turniej Tenisa Stołowego z okazji Narodowego Święta Niepodległości o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Czarne
- 11.11.2019r. Uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości w Czarnem
- 14.12.2019r. VI Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy

Zdjęcie 15. Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy

Zdjęcie 16. Czarneński jarmark Bożonarodzeniowy

Zdjęcie 17. Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy

T-H ZDochi

Zdjęcie 18. Czarnieński Jarmark Bożonarodzeniowy

Akcje promocyjne Gminy Czarne

Gmina poprzez akcje "Gmina Czarne na pełnym gazie" oraz "Czarne biega" promuje Gminę podczas różnych imprez i wydarzeń w całej Polsce.

Zdjęcie 19. Gmina Czarne na pełnym gazie

Zdjęcie 20. Czarne biega

178 Złodzi

Zdjęcie 21. Gmina Czarne na pełnym gazie

WYDARZENIA PROMOCYJNE

- 28.04.2019r. Koła Gospodyń Wiejskich działające na terenie Gminy Czarne uczestniczyły w XVI Turnieju Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Pomorskiego w Żukowie.

Zdjęcie 22. Turniej Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Pomorskiego

Zdjęcie 23. Turniej Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Pomorskiego

WSPÓŁPRACA

Współpraca z jednostkami zajmującymi się kulturą, sportem i oświatą na terenie Gminy oraz instytucjami zewnętrznymi

- Promocja Gminy podczas imprez gminnych i powiatowych
- Współpraca z Lokalną Grupą Działania Ziemi Człuchowskiej – uczestnictwo we wspólnych projektach i wydarzeniach
- Współpraca przy organizacji imprez biegowych, rajdach rowerowych,
- Konkursy przeprowadzone wspólnie z Czarneńskim Centrum Kultury oraz Biblioteką Publiczną w Czarnem
- Współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich - Propagowanie i zachowanie obyczajów i kultury regionalnej
- Współpraca z klubami sportowymi oraz placówkami oświatowymi przy organizowaniu imprez sportowych m.in. o puchar Burmistrza Miasta i Gminy Czarne,
- Współorganizowanie cyklicznych imprez w sołectwach.

DZIAŁANIA TURYSTYCZNE I REKREACYJE

Celem tych działań jest podniesienie atrakcyjności gminy. Wskazanie jej walorów turystyczno-rekreacyjnych i historycznych.

W latach 2018-2019 zostało odnowione oznakowanie gminnych szlaków rowerowych, powstał również nowy szlak "Szlak zabytkowych kościołów Gminy Czarne". Współpracujemy przy tworzeniu nowych szlaków: rekreacyjnych nordic walking.

Realizujemy i pozyskujemy środki na nowe inwestycje, poprawiające jakość bazy turystycznej, rekreacyjnej Gminy. W 2019 roku zostały wybudowane siłownie napowietrzne:

1. Otwarta Strefa Aktywności, która powstała w Czarnem na tzw. cyplu
2. Siłownia plenerowa w Parku Miejskim w ramach projektu "Zmieniamy Czarne na Zielone".

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA MIĘDZY MIASTEM I GMINĄ CZARNE, A GMINĄ LANGLINGEN

1. 29-31.03.2019 - Wizyta w Czarnem przedstawicieli Komitetu Langlingen- Czarne (3 osoby) w celu ustalenia planu współpracy na rok 2019.
2. 07-09.08.2019 – Wizyta delegacji Gminy Partnerskiej Langlingen (7 osób) podczas imprezy kulturalnej pn. „Krajobrazy Sceny Ludowej“ w m. Wyczechy.
3. 06-08.09.2019 – Udział przedstawicieli Gminy Czarne (planowano 4 osobową delegację, ostatecznie mogły pojechać 2 osoby) w uroczystości wręczenia Odznaki Honorowej Rady Europy dla Gminy Zbiорczej Flotwedel (której częścią jest Gmina Langlingen) za szczególne zasługi we wspieraniu myśli europejskiej, integracji, wymiany i porozumienia , w tym współpracy partnerskiej z Gminami francuskimi i polskimi , m.in. Gminy Langlingen z Gminą Czarne.
4. 13-16.09.2019 – Udział delegacji Bractwa Strzeleckiego z Langlingen (8 osób) w obchodach Święta Strzeleckiego Bractwa Kurkowego w Czarnem.
5. 03-06.10.2019 – Udział delegacji Koła PZW W Czarnem (4 osoby) w zawodach zorganizowanych przez Zrzeszenie Wędkarskie w Langlingen.

Na współpracy z Gminą Langlingen wydatkowano 4.985,43 złotych z budżetu Gminy Czarne.

5. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

Stosownie z art. 30 ustawy o samorządzie gminnym Burmistrz jako organ wykonawczy gminy wykonuje uchwały rady gminy i zadania określone przepisami prawa.

Uchwały te były zrealizowane przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy, jednostek organizacyjnych gminy, spółek ze 100% udziałem Gminy Czarne.

W 2019 r. Rada Miejska w Czarnem ogółem podjęła 107 uchwał, które wg właściwości zostały przekazane w ramach nadzoru do Wojewody Pomorskiego oraz Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

Uchwały stanowiące prawo miejscowe zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wszystkie zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej.

Uchwały te dotyczyły między innymi:

- **zakresie gospodarki komunalnej**
 - w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki za pojemnik,
 - w sprawie ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
 - zmiany uchwały dotyczącej zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czarne,
 - wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, informacji o terminach i miejscu składania tej deklaracji, warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz określenia wykazu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - ustalenia podwyższonej stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny,
- **w zakresie gospodarki mieszkaniowej**
 - przyjęto wieloletni program gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy czarne na lata 2015-2019,
 - udzielenie bonifikaty osobom fizycznym będących właścicielami budynków jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych w przypadku wniesienia jednorazowej opłaty,
 - wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czarne w latach 2020-2024,
 - określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego,

- **W zakresie gospodarki wodnej**
 - Przyjęto projekt Regulaminu dostarczania wody i odbierania ścieków na terenie Gminy Czarne wraz z poprawkami i przekazania go organowi regulującemu,
 - Przyjęto Regulamin dostarczania wody i odbierania ścieków na terenie Gminy Czarne,
- **w zakresie oświaty**
 - ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli w 2019 r.,
 - ustalenie planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Czarne oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od 1 września 2019 r.,
 - określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkola i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze,
 - stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum włączonego do ośmioletniej Szkoły Podstawowej im. Danuty Siedzikówny Ps. 'Inka' w Czarnem,
 - zmiany regulaminu wynagradzania nauczycieli szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czarne,
 - określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki, kluby dziecięce, zatrudniających dziennych opiekunów oraz dla dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek na terenie Gminy Czarne,
 - zwolnienia Dyrektora Przedszkola Gminnego w Czarnem z obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
 - ustalenia wysokości miesięcznej opłaty za pobyt i wyżywienie dziecka w Gminnym Żłobku w Czarnem,
- **w zakresie opieki społecznej**
 - określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki, kluby dziecięce, zatrudniających dziennych opiekunów oraz dla dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek na terenie Gminy Czarne,
 - szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienie od opłat, jak również tryb ich pobierania,
 - trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,
 - Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarne na lata 2019-2021,
 - ustalenia planu potrzeb w zakresie prac społecznie użytecznych,
 - w sprawie uchwalenia Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne na rok 2020,

- w sprawie przystąpienia Gminy Czarne do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2019-2020 realizowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
- **w zakresie realizacji budżetu gminy na rok 2019 r. oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2027.**
 - uchwały dotyczące zmian w budżecie na rok 2019,
 - uchwały dotyczące zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019-2027,
 - zaciągnięcia kredytu długoterminowego w roku 2019,
 - Wotum zaufania dla Burmistrza Czarnego,
 - udzielenia Burmistrzowi Czarnego absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2018 rok,
 - wyrażenia woli przystąpienia do realizacji Projektu pn. „Instalacje energii odnawialnej w gminach: Czarne, Przechlewo i Rzeczenica” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
 - poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości inkasa,
 - stawek opłaty targowej i zarządzenia poboru tych opłat w drodze inkasa,
 - Zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Czarne za 2018 rok,
 - przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu dwóch pojazdów jednośladowych (motory służbowe,
 - rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Czarnego,
 - zmiany uchwały w sprawie opłaty targowej,
 - upoważnienia Burmistrza Czarnego do zawarcia porozumienia ze Skarbem Państwa Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Nadleśnictwo Czarnobór z siedzibą przy ul. Czarnobór 1, 78 400 Szczecinek, na realizację zadania pn. „Przebudowa parkingu oraz zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 201 na teren działki nr 9/8 położonej w Czarnem przy ul. Szczecineckiej”,
 - upoważnienia Burmistrza Czarnego do zawarcia porozumienia z Pomorską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. działającą jako Zarządzający obszarem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
 - uchwalenia programu współpracy Gminy Czarne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020,
 - w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości,
 - w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta dla celów podatku rolnego,
 - w sprawie uchwalenia zmiany Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023,
 - w sprawie wyrażenia zgody na dzierżawę, na okres 30 lat nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Czarne oraz odstąpienia od przetargowego trybu zawarcia tej umowy dzierżawy,
 - w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetu Gminy Czarne, które w roku 2019 nie wygasają z upływem roku budżetowego,

H. Sz. Zbrochu

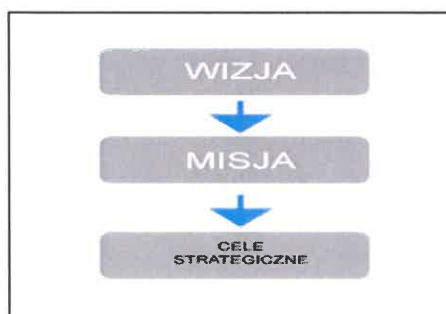
- w zakresie organizacyjnym
 - przyjęto plan pracy Komisji Rewizyjnej i Komisji Stałych przy Radzie Miejskiej w Czarnem,
 - przyjęto uchwały w sprawie zarządzenia wyborów Zarządów Osiedla nr 1,2,3,
 - przyjęto uchwałę w sprawie wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych gminy Czarne,
 - ustalenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami w ramach Czarneńskiego Budżetu Obywatelskiego,
 - przyjęto uchwałę w sprawie nabycia nieruchomości,
 - przyjęto Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy czarne na 2019 rok,
 - Wspólnego przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę energii elektrycznej i upoważnienia Burmistrza do podpisania porozumienia w tej sprawie,
 - utworzenia i przyjęcia statutu Człuchowskiego Związku Powiatowo – Gminnego,
 - ustalenia Regulaminu Targowiska Miejskiego.

6. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII

6.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2016-2022

Najważniejszym, wyjściowym elementem Strategii jest w niej misja rozwoju gminy, która określa kierunki rozwoju w perspektywie kilkunastu lat. Określa ona w pewnym stopniu także priorytety działań samorządu w kontekście zapewnienia jego konkurencyjności oraz osiągnięcia oczekiwanego stanu. Sformułowanie misji jest przyjęciem zwięzłej sentencji, która w sposób syntetyczny ujmuje główne kierunki działań samorządu, zwracając jednocześnie uwagę na jego priorytety.

Strukturę dokumentu wyznaczającego plan strategicznego rozwoju Miasta i Gminy Czarne można przedstawić na schemacie:

Gmina Czarne w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2014-2022 wyznaczyła **wizję** w, której gmina jest otwarta na rozwój przedsiębiorczości i inwestycji przyjaznych środowisku naturalnemu oraz aktywnym ośrodkiem zamieszkania i aktywnego wypoczynku.

W oparciu o przyjętą wizję gminy Czarne, została sformułowana misja gminy o następującym brzmieniu:

Gmina Czarne, mobilizując potencjał mieszkańców, będzie stymulować rozwój przedsiębiorczości, przyciągać zewnętrznych inwestorów, i doskonalić infrastrukturę techniczną. Poprzez aktywne systematyczne działania informacyjne, inwestycyjne i promocyjne będzie sprzyjać rozwojowi turystyki i kultury oraz budować silną i rozpoznawalną markę własną.

Handwritten signature in blue ink.

Realizacja Strategii, wytyczającej długofalowe kierunki zrównoważonego rozwoju gminy zostały w 2019 roku zrealizowane w następujących strategicznych celach rozwoju:

- Podejmowanie inwestycji infrastrukturalnych – szczególnie w zakresie infrastruktury drogowej oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.
- Rozwój infrastruktury społecznej.
- Inwestycje w rozwój bazy turystycznej i kulturalnej.

Jednym z celów strategicznych zrealizowanym w 2019 roku przez Gminę Czarne był ***Podejmowanie inwestycji infrastrukturalnych – szczególnie w zakresie infrastruktury drogowej oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.***

Zaplecze techniczne, upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań w dużym stopniu ułatwia mieszkańcom codzienne życie oraz zachęca nowe osoby do migracji w celach osadniczych. Gmina Czarne chcąc być miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców musi dbać o rozwój infrastruktury (m. in. drogowej, sanitarnej i społecznej). Realizacja inwestycji infrastrukturalnych odbyła się za pomocą celu szczegółowego tj: **Podejmowanie i stymulowanie inwestycje związanych z rozwojem infrastruktury drogowej.**

W ramach tego celu szczegółowego podjęte zostały działania mające na celu inwestycje w modernizację dróg gminnych oraz stymulowanie działań mających na celu modernizację dróg powiatowych i wojewódzkich (przez ich zarządców).

Zrealizowane zadania:

- Remont drogi powiatowej nr 2539G Krzemieniewo-Buszkowo,
- Systematyczne remonty dróg gminnych w tym:
 - przebudowa drogi gminnej nr 232091G w miejscowości Domisław,
 - przebudowa drogi gminnej nr 232083G w miejscowości Biernatka,
 - przebudowa drogi gminnej nr 232110G w miejscowości Krzemieniewo,
 - przebudowa drogi w miejscowości Raciniewo na działce 80/4,
 - przebudowa drogi gminnej: ulica Dolna 23208G, Wiśniowa 232004G, Cisowa 232002G,
- Budowa ścieżek pieszo – rowerowych na terenie miasta Czarne w tym:
 - ścieżki pieszo-rowerowe zostały zbudowane w 2019 roku w ramach zadania "Zmieniamy Czarne na Zielone" - modernizacja parku miejskiego oraz uporządkowanie terenów zielonych nad rzeką Czernicą w Czarnem. Realizacja projektu swoim zasięgiem objęła dwa obszary - teren parku miejskiego oraz teren nad rzeką Czernicą o łącznej powierzchni 7,6266 ha:
 - 1) Obszar parku miejskiego, w którym przeprowadzono następujące prace:
 - wycinkę chorych i pielęgnacji pozostałych drzew w parku,
 - wykonano nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów,
 - odtworzono alejki gruntowe i je utwardzono,
 - wykonano elementy małej architektury,
 - wykonano oświetlenie LED,
 - wykonano fontannę w postaci kuli wodnej pracującej w cyklu zamkniętym,
 - wykonano przyłącze wodociągowe.
 - 2) Obszar nad rzeką Czernicą w którym przeprowadzono następujące prace:
 - wycinkę drzew i krzewów wraz z karczowaniem pni oraz prace pielęgnacyjne w koronach drzew,
 - usunięto wszelkie zanieczyszczenia terenu wraz z oczyszczeniem koryta rzecznoego oraz utylizacją odpadów,
 - prace niwelacyjne terenu i nasadzenia drzew i krzewów,

- wykonano trawniki,
- mechaniczną niwelację terenu brzegu rzeki oraz pozostałego terenu,
- utworzono enklawę do rozrodu ptaków i płazów,
- wykonano ścieżki pieszo – rowerowe,
- wykonano oświetlenie ścieżki pieszo-rowerowej,
- wykonano małą architekturę,
- wykonano kładkę drewnianą przez rzekę,
- wykonano monitoring terenu.

Kolejnym zrealizowanym w 2019 roku celem szczegółowym był cel **Inwestowanie w ogólnodostępną infrastrukturę**. Celem nadrzędnym władz samorządowych powinny być działania ułatwiające funkcjonowanie lokalnych społeczności. Szczególnie ważna jest dbałość o najczęściej wykorzystywaną przez mieszkańców infrastrukturę: kanalizację, sieć wodociągową, drogi lokalne, chodniki i systemy oświetlenia ulicznego.

Zrealizowane działania:

- kanalizacja terenów nie przyłączonych do oczyszczalni ścieków,
- modernizacja oświetlenia ulicznego

Przy przebudowie drogi gminnej: ulica Dolna 23208G, Wiśniowa 232004G, Cisowa 232002G został wykonane nowe oświetlenie uliczne z wykorzystywaniem rozwiązań energooszczędnych

- modernizacja i budowa chodników i ścieżek rowerowych na terenach zabudowanych,
- przebudowa chodnika drogi nr 232099G w miejscowości Domisław,
- parking i alejki przy Gontynie w miejscowości Bińcze,
- zagospodarowanie terenów zielonych na terenie miasta Czarne - "Zmieniamy Czarne na Zielone" - modernizacja parku miejskiego oraz uporządkowanie terenów zielonych nad rzeką Czernicą w Czarnem.

Rozwój infrastruktury społecznej jest celem strategicznym ujętym w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Czarne na lata 2014-2022. Rozwój ekonomiczny każdorazowo musi być ściśle powiązany z rozwojem infrastruktury społecznej. O ile zadania infrastrukturalne prowadzone są przez samorządy od lat (rozbudowa bazy materialnej), to działania podejmowane w tzw. sferze miękkiej są często pomijane i traktowane jako „drugoplanowe”. Społeczności lokalne (w tym społeczność czarneńska) są złożonymi organizmami, które reagują zarówno na różnorakie czynniki zewnętrzne, jak i wewnętrzne. Zrównoważony rozwój w sferze społecznej musi nieść za sobą działania stymulujące lokalną społeczność (rozwój trzeciego sektora, różnorodne przekazywanie części zadań stowarzyszeniom itp.), ale musi także eliminować lokalne zagrożenia objawiające się degradacją pewnych przestrzeni społecznych. Działania zawarte w tym celu strategicznym mają przyczynić się do likwidacji zagrożeń dla lokalnej społeczności oraz do pobudzania jej aktywności i zaangażowania.

Kreowanie aktywnych, prospołecznych zachowań mieszkańców z myślą o podnoszeniu poziomu identyfikacji z obszarem gminy to następny ważny cel szczegółowy, który ujęty jest w Strategii i który Gmina Czarne realizowała w 2019 roku.

Bierność, apatia i marazm to niezwykle częsta charakterystyka postaw mieszkańców małych społeczności. Zachowania tego sprawiają, że znacząco spada atrakcyjność miejsca, jawi się ono jako mało interesujące i nie atrakcyjne. Tego typu postawy często utrudniają także realizację wielu przedsięwzięć, których beneficjentami jest cała społeczność lokalna. Praca nad procesem zmiany zachodzącej w świadomości społecznej niesie za sobą wiele potencjalnych pozytywnych efektów. Działania kreujące aktywne, prospołeczne zachowania i postawy pozwolą na powstanie trwałych podstaw silnego systemu identyfikacji z miejscem zmian w sferze tożsamości lokalnej. Działania prospołeczne wzmocnią także funkcjonowanie sektora

pozarządowego. Efektywne i sprawnie funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie na terenie gminy może stać się platformą współpracy z sektorem biznesu oraz otoczeniem gminy.

Zrealizowane zadania:

- organizacja wydarzeń związanych z historią gminy Czarne,
- wspieranie działalności lokalnych stowarzyszeń i grup nieformalnych,
- promocja i wspierane powstawania produktów lokalnych,
- działalność rady seniorów oraz rady młodzieżowej,
- Budżet obywatelski, o którego przeznaczeniu po raz kolejny zdecydowali mieszkańcy Czarne.

Przestrzeń Gminy Czarne w sferze społecznej została ukształtowana przez wieloletnie procesy związane zarówno z transformacjami ustrojowymi jak i funkcjonowaniem na jej terenie podmiotów takich jak jednostka wojskowa czy zakład karny. Wieloletnie przemiany ekonomiczne (m. in. likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych, zubożenie terenów wiejskich, ograniczenie funkcjonowania jednostki wojskowej, migracje mieszkańców) sprawiły, że zarówno na terenie gminy, jak i samego miasta powstawały tereny, których funkcje przestrzenne, gospodarcze i społeczne ulegały stopniowej degradacji. Miasto i Gmina Czarne chcąc wyeliminować społeczne i przestrzenne enklawy podejmować będzie działania rewitalizacyjne, które obejmą tereny wskazane w systematycznie przeprowadzanych procesach delimitacyjnych. W 2019 roku za największym celem Gminy Czarne okazał się cel szczegółowy jakim był ***Działania rewitalizacyjne na obszarach społecznie zdegradowanych.***

Zrealizowane zadania:

- Po uchwaleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023 Gmina Czarne zrealizowała w 2019 roku projekt "Wspólna sprawa – rewitalizacja obszaru „B” w Czarnem ” dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałania 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza Obszarem Metropolitarnym Trójmiasta. Projekt zakładał realizację następujących zadań:

Zadanie 1.

Przebudowa mieszkania oraz sali katechetycznej wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu z przeznaczeniem na Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka przy ulicy Cichej 1 w Czarnem.

Zadanie 2.

Przebudowa i remont pomieszczeń po miejskiej bibliotece publicznej wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu z przeznaczeniem na Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka przy ulicy Kościuszki w Czarnem.

Zadanie 3.

Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działek przy ul. Mickiewicza i Ciasnej w Czarnem.

ITB Zsachu

Grupa zdjęć 2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działek przy ul. Mickiewicza i Ciasnej w Czarnem

Zadanie 4.

Przebudowa Placu Wolności w Czarnem.

Zadanie 5.

Remont części wspólnych budynków mieszkalnych przy ulicy Zamkowej, Mickiewicza i Cichej wraz z zagospodarowaniem bezpośredniego otoczenia.

Zadanie 6.

Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ulicach Zamkowej i Podmurnej w Czarnem.

Zadania 7.

"Wspólnie tworzymy naszą przestrzeń" – otwarty konkurs ofert w ramach instrumentu elastyczności.

Grupa zdjęć 3. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy Alei Św. Józefa w Czarnem

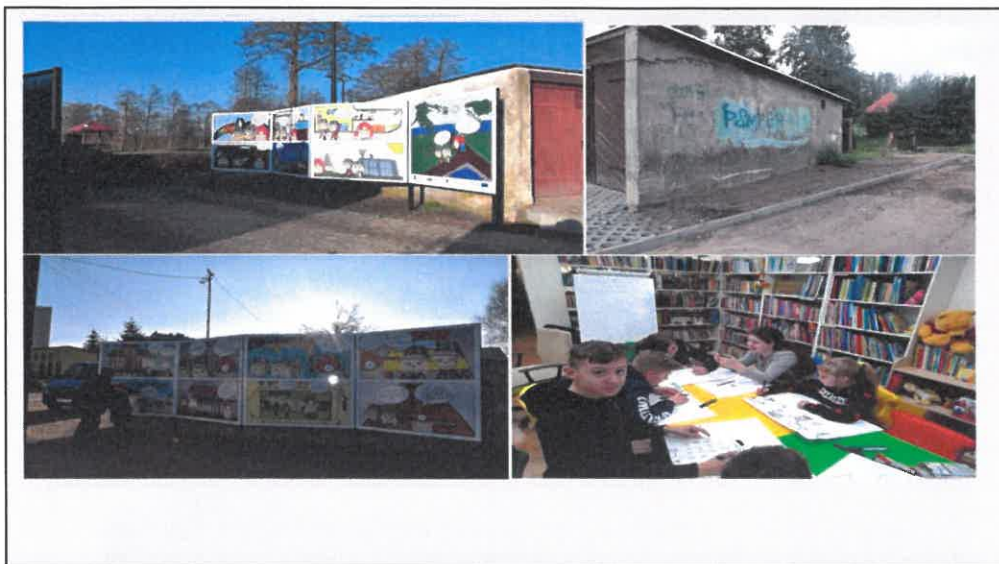
Grupa zdjęć 4. Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Ciasnej - Siłownia

Grupa zdjęć 5. Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Mickiewicza - Plac zabaw

Zdjęcie 24. Zagospodarowanie zieleni przy Podmurnej

Grupa zdjęć 6. Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Podmurnej

Kolejnym ważnym realizowanym w 2019 roku celem strategicznym jest **Inwestycje w rozwój bazy turystycznej i kulturalnej**. Oprócz elementów infrastruktury sportowo – oświatowej niezwykle ważne jest, aby w gminie rozwijała się baza turystyczna i kulturalna. Niewątpliwym atutem gminy Czarne jest duża lesistość terenu, a także rzeka Czarnica, która od lat staje się coraz częściej odwiedzanym przez turystów szlakiem kajakowym. Nie bez znaczenia dla atrakcyjności regionu jest także ciekawa i bogata historia Czarnego, na której ślady można natknąć się niemal w każdym zakątku gminy. By sprostać potrzebom zarówno społeczności lokalnej jak i potencjalnych turystów, samorząd będzie podejmował działania mające na celu zarówno rozwój bazy turystycznej i kulturalnej, jak i promocję powstającej oferty.

Cel szczegółowy **Rozwój turystyki aktywnej na terenie gminy Czarne**. Działania, które podejmowane były w ramach tego celu szczegółowego miały za zadanie podnieść atrakcyjność gminy Czarne jako miejsca idealnego do aktywnego spędzania czasu wolnego. Do głównych zadań należały działania mające na celu stymulowanie rozwoju turystyki rowerowej oraz kajakowej. Ważnym elementem działań to także uporządkowanie wachlarza atrakcji znajdujących się na terenie gminy oraz udostępnienie turystom jednolitej informacji dotyczącej tych atrakcji.

Zrealizowane zadania:

- rozbudowa infrastruktury kajakowej nad rzeką Czarnicą w tym:
 - realizacja projektu "Pomorskie Szlaki Kajakowe - Biała i Czarnica", którego celem było: budowa małej architektury i wykonanie oznakowania drogowego i wodnego.

W ramach projektu wykonano między innymi: pomost do cumowania kajaków, ciąg pieszy, schody terenowe, utwardzono powierzchnię, wykonano dużą altanę z ławostołami, palenisko, postawiono tablice informacyjno-promocyjną oraz rynnę na kajaki.

- oznakowanie szlaków rowerowych: w ramach realizacji programu współpracy Gmin Czarne z organizacjami pozarządowymi zostały oznakowane szlaki rowerowe na terenie Gminy Czarne
- szlaku pieszo-rowerowego łączącego promenadę (Sarniak) i osiedle szczecineckie,
- oznakowanie atrakcji.

6.2. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023

Gmina Czarne posiada Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023, który został przyjęty uchwałą Nr 0007.101.2019 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 30 grudnia 2019r.

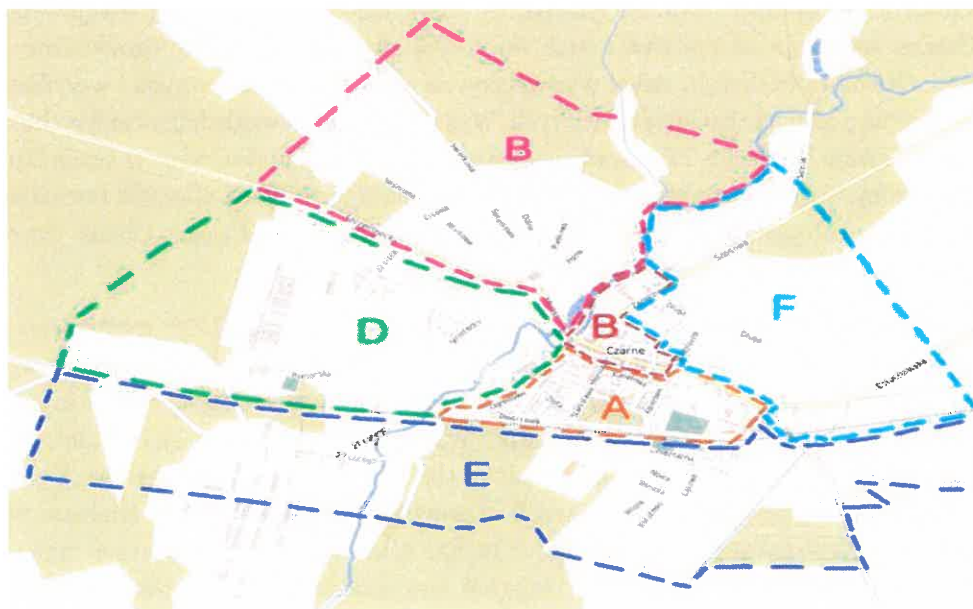
Rewitalizację należy rozumieć jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023 pełni rolę narzędzia planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Co ważne, posiadanie programu rewitalizacji, zgodnego z aktualnymi wytycznymi jest warunkiem ubiegania się o wsparcie projektów rewitalizacyjnych we wszystkich działaniach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020.

Na potrzeby przeprowadzenia diagnozy zjawisk kryzysowych (w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) miasto Czarne zostało podzielone na sześć jednostek urbanistycznych, natomiast Gmina Czarne podzielona została na 5 stref delimitacji odpowiadających jednostkom okręgów wyborczych.

Poniżej przedstawiono wskazane podobszary w wersji graficznej:

Rysunek 4. Podobszar Gminy Czarne - Miasto Czarne

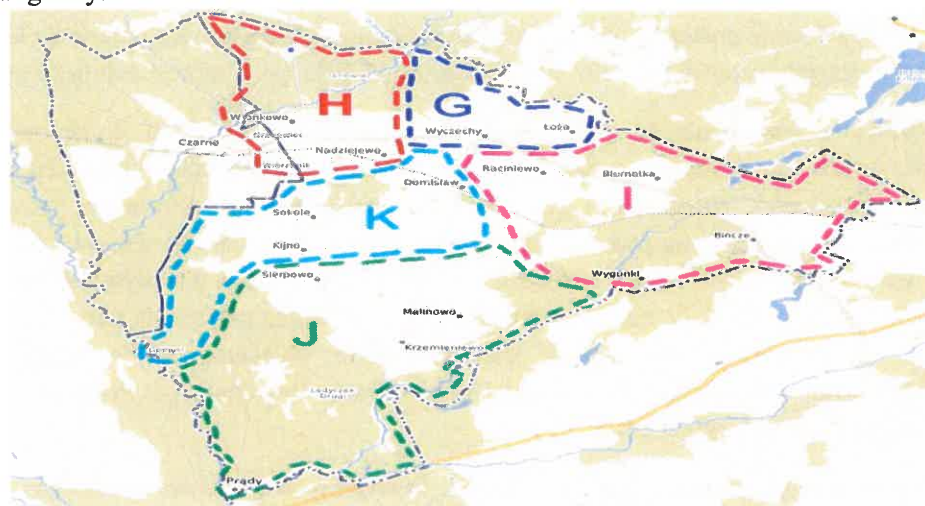
a) Miasto Czarne:

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarnem.

Rysunek 5. Podobszar Gminy Czarne - Obszar Gminy

b) Obszar gminy:

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy w Czarne.

Diagnoza negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej została przeprowadzona na podstawie 8 dostępnych wskaźników. Z przeprowadzonej analizy wynika jednoznacznie, że koncentracja problemów w w/w sferach występuje w **strefie B** przestrzeni miejskiej Czarne.

LPR w części diagnostycznej wskazuje syntetyczny opis sytuacji i zróżnicowań rozwojowych w całej gminie Czarne, następnie na podstawie tych informacji określono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji, został wyznaczony na podstawie obiektywnych i weryfikowalnych mierników oraz na podstawie badań jakościowych. Wyznaczono go z uwzględnieniem jego kluczowego znaczenia dla rozwoju lokalnego. Planowany obszar rewitalizacji w gminie Czarne w latach 2016 - 2023 to obszar położony w ścisłym centrum miasta określony jako **strefa B**. Na obszarze rewitalizowanym mieszka łącznie 1 417 osób, co stanowi 15,55 % mieszkańców gminy Czarne. Obszar ten obejmuje łącznie 14,08 ha tj. 0,06 % powierzchni gminy Czarne.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Czarne na lata 2016-2023 wyróżniono projekty podstawowe oraz projekty uzupełniające. Listę podstawowych projektów rewitalizacyjnych tworzą działania, bez których realizacja celów programu nie będzie możliwa, a obszary rewitalizacji nie będą w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Zostały one powiązane z celami rewitalizacji i kierunkami działań. W każdym projekcie infrastrukturalnym znajdują się działania społeczno-edukacyjnokulturalne, skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji – stanowiące podstawowy trzon działania. Natomiast listę uzupełniających projektów rewitalizacyjnych tworzą działania, którym przypisano mniejszą skalę oddziaływania bądź brak jest szczegółów ich realizacji, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Tabela 10. Zestawienie głównych projektów realizacyjnych w podziale na podobszary rewitalizacji z informacją o stanie ich realizacji.

L.p.	Tytuł projektu	Okres realizacji	Uwagi
PROJEKTY PODSTAWOWE			
1.	Zadanie 1. Przebudowa mieszkania oraz sali katechetycznej wraz z zagospodarowaniem	2017-2019	Projekt zrealizowany

	przynależnego terenu z przeznaczeniem na Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka przy ulicy Cichej 1 w Czarnem		
2.	Zadanie 2. Przebudowa i remont pomieszczeń po miejskiej bibliotece publicznej wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu z przeznaczeniem na Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka przy ulicy Kościuszki w Czarnem.	2017-2018	Projekt zrealizowany
3.	Zadanie 3. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działek przy ulicy Mickiewicza i Ciasnej.	2017-2019	Projekt zrealizowany
4.	Zadanie 4. Przebudowa Placu Wolności.	2017-2019	Projekt zrealizowany
5.	Zadanie 5. Remont części wspólnych budynków mieszkalnych przy ulicy Zamkowej, Mickiewicza i Cichej wraz z zagospodarowaniem bezpośredniego otoczenia	2017-2019	Projekt zrealizowany
6.	Zadanie 6. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ulicy Zamkowej i Podmurnej.	2017-2019	Projekt zrealizowany
7.	Zadanie 7. Wspólnie tworzymy naszą przestrzeń – otwarty konkurs ofert na realizację zadań związanych z rewitalizacją obszaru „B” w Czarnem	2018-2019	Projekt zrealizowany
8.	Zadanie 8. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem – wsparcie rodzin w prawidłowym jej funkcjonowaniu.	2017-2020	Projekt realizowany
9.	Zadanie 9. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem – wsparcie opiekunów zaangażowanych w opiekę nad osobami niesamodzielnymi.	2017-2020	Projekt realizowany
10.	Zadanie 10. Nazwa zadania: Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem – placówka wsparcia dziennego dla dzieci.	2017-2020	Projekt realizowany
11.	Zadanie 11. Modernizacja oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne na terenie gminy Czarne (teren rewitalizacji)	2017-2018	Projekt zrealizowany
12.	Zadanie 12. Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu	2019-2023	Projekt realizowany
13.	Zadanie 13. Program poprawy efektywności energetycznej	2019-2023	Projekt realizowany
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE			
1.	Zadanie B.1. Zmieniamy Czarne na Zielone – modernizacja parku miejskiego oraz uporządkowanie terenów zielonych nad rzeką Czernicą w Czarnem	2017-2019	Projekt zrealizowany

2.	Zadanie B.2. Przebudowa dróg gminnych ulica Mickiewicza i Targowa oraz drogi wewnętrznej działka nr 66/4 w m. Czarne	2017	Projekt zrealizowany
3.	Zadanie B.3. „Kajakiem przez Pomorze” zagospodarowanie szlaków wodnych w województwie pomorskim – rzeka Czernica	2017-2018	Projekt zrealizowany
4.	Zadanie B.4. Program promocji lokalnej aktywności społecznej.	2020-2020	Projekt będzie realizowany
5.	Zadanie B.5. Program współpracy Gminy Czarne z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018-2020	2018-2020	Projekt realizowany
6.	Zadanie B.6. „Czyste powietrze” – obsługa i działanie doradcze	2019-2023	Projekt realizowany
7.	Zadanie B.7. Program przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i wsparcia rodzin.	2020-2023	Projekt będzie realizowany
8.	Zadanie B.8. Ocalić od zapomnienia. Oznakowanie i adaptacja miejsc o szczególnej wartości historycznej.	2020-2023	Projekt będzie realizowany

6.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2023

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarne opracowany został w 2015 roku i przyjęty uchwałą nr 0007.56.2016 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 7 października 2016r. Uzyskano pozytywne opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku. Opracowany plan został pozytywnie zweryfikowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku z perspektywą obowiązywania do roku 2023. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarne (PGN) jest dokumentem strategicznym, który wyznacza kierunki dla miasta i gminy w zakresie działań w takich obszarach jak: transport prywatny, publiczny transport niskoemisyjny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Dokument oraz wyznaczone w nim cele, a także działania do realizacji obejmują teren należący administracyjnie i funkcjonalnie do miasta i gminy Czarne. W ujęciu lokalnym zadaniem PGN jest uporządkowanie i organizacja działań podejmowanych przez gminę sprzyjających obniżeniu emisji zanieczyszczeń, dokonanie oceny stanu sytuacji w gminie w zakresie emisji gazów cieplarnianych, wraz ze wskazaniem tendencji rozwojowych oraz dobór działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości. Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarne jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach na terenie miasta i gminy, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂. Osiągnięcie tego celu bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Cel główny będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych;
- redukcję zużycia energii finalnej;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- edukację społeczną i promowanie zachowań proekologicznych wśród mieszkańców Gminy;
- zmiany sposobu ogrzewania na proekologiczny.

Dzięki uchwaleniu PGN gmina ma możliwość ubiegania się o dofinansowanie szeregu działań ujętych w planie, w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Tabela 11. Stan realizacji przedsięwzięć - zadań w 2019 roku ujętych w Planie Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czarne

Obszar / sektor	Działania/zadania	Odpowiedzialny wydział, osoba lub firma (w przypadku zaangażowania osób trzecich)	Wdrożenie [termin rozpoczęcia i zakończenia]	Zrealizowane 2015-2018	Zrealizowane działania w roku 2019
Budynki, wyposażenie/urządzenia komunalne	Termomodernizacja budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Urząd Miasta i Gminy Gminne jednostki organizacyjne	2015-2020	Liczba budynków komunalnych poddanych pracom termomodernizacyjnym wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii [szt.] – 3 szt.	Liczba budynków komunalnych poddanych pracom termomodernizacyjnym wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii [szt.] – 14 szt.
	Systematyczna ale stopniowa wymiana w sprzętu biurowego, urządzeń elektrycznych (m.in. klimatyzatory, podgrzewacze wody, AGD) oraz oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie	Urząd Miasta i Gminy Gminne jednostki organizacyjne	2015-2020	Liczba wymienionego sprzętu biurowego, urządzeń elektrycznych na bardziej efektywne energetycznie 5 [szt.] Liczba wymienionego oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie 10 [szt.]	Liczba wymienionego sprzętu biurowego, urządzeń elektrycznych na bardziej efektywne energetycznie 30 [szt.] Liczba wymienionego oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie 10 [szt.]
	Budowa nowych i modernizacja istniejących budynków publicznych z uwzględnieniem koncepcji energooszczędności i oraz wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Urząd Miasta i Gminy Gminne jednostki organizacyjne	2015-2020	Liczba budynków publicznych, w których uwzględniono koncepcję energooszczędności oraz wykorzystano odnawialne źródła energii [szt.] – 7 szt.	Liczba budynków publicznych, w których uwzględniono koncepcję energooszczędności oraz wykorzystano odnawialne źródła energii [szt.] – 0 szt.
Komunalne oświetlenie publiczne	Modernizacja oświetlenia ulicznego - wymiana na bardziej efektywne energetycznie, zastosowanie automatyki sterowania oświetleniem	Urząd Miasta i Gminy	2015-2020	Liczba wymienionych lamp oświetlenia ulicznego na bardziej efektywne energetycznie 630 [szt.] Liczba zastosowanej w oświetleniu ulicznym automatyki sterowania oświetleniem 39 [szt.]	Liczba wymienionych lamp oświetlenia ulicznego na bardziej efektywne energetycznie 107 [szt.] Liczba zastosowanej w oświetleniu ulicznym automatyki sterowania oświetleniem 39 [szt.]
Budynki, wyposażenie/urządzenia usługowe/przemysłowe	Termomodernizacja budynków usługowych/przemysłowych wraz z wykorzystaniem	Właściciele budynków usługowych/przemysłowych	2015-2020	Liczba budynków usługowych/przemysłowych poddanych termomodernizacji wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii [szt.] – brak danych	

Obszar / sektor	Działania/zadania	Odpowiedzialny wydział, osoba lub firma (w przypadku zaangażowania osób trzecich)	Wdrożenie [termin rozpoczęcia i zakończenia]	Zrealizowane 2015-2018	Zrealizowane działania w roku 2019
	odnawialnych źródeł energii Modernizacja układów technologicznych skutkująca zmniejszeniem zużycia materiałów lub energii				Liczba budynków usługowych/przemysłowych poddanych termomodernizacji wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii [szt.] – brak danych
Budynki mieszkalne	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	Mieszkańcy Miasta i Gminy	2015-2020	Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii [szt.] – brak danych	Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii [szt.] – brak danych
	Systematyczna, ale stopniowa wymiana sprzętu i urządzeń elektrycznych (m.in. podgrzewacze wody, AGD i RTV) oraz oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie	Mieszkańcy Miasta i Gminy	2015-2020	Liczba wymienionego sprzętu i urządzeń elektrycznych na bardziej efektywne energetycznie [szt.] – brak danych Liczba wymienionego oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie [szt.] – brak danych	Liczba wymienionego sprzętu i urządzeń elektrycznych na bardziej efektywne energetycznie [szt.] – brak danych Liczba wymienionego oświetlenia na bardziej efektywne energetycznie [szt.] – brak danych
Tabor gminny	Wymiana pojazdów na pojazdy o mniejszej emisji CO ₂	Urząd Miasta i Gminy Gminne jednostki organizacyjne	2015-2020	Liczba wymienionych pojazdów na pojazdy o mniejszej emisji CO ₂ [szt.] – 1 szt.	Liczba wymienionych pojazdów na pojazdy o mniejszej emisji CO ₂ [szt.] – 1 szt.
Transport prywatny i komercyjny	Budowa ścieżek rowerowych oraz niezbędnej infrastruktury, ustanowienie stref wyłącznie dla pieszych i rowerów	Urząd Miasta i Gminy	2015-2020	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych 0,8 [km] Liczba wybudowanej niezbędnej infrastruktury oraz stref ustanowionych wyłącznie dla pieszych i rowerów 0 [szt.]	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych 0,85 [km] Liczba wybudowanej niezbędnej infrastruktury oraz stref ustanowionych wyłącznie dla pieszych i rowerów 0 [szt.]
	Budowa i modernizacja dróg wraz z niezbędną infrastrukturą oświadczeniową	Urząd Miasta i Gminy	2015-2020	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg 2,1 [km] Liczba wybudowanej niezbędnej infrastruktury oświadczeniowej 2 [szt.]	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg 1,45 [km] Liczba wybudowanej niezbędnej infrastruktury oświadczeniowej 3 [szt.]

Handwritten signature: H. Z. Z. Z.

Obszar / sektor	Działania/zadania	Odpowiedzialny wydział, osoba lub firma (w przypadku zaangażowania osób trzecich)	Wdrożenie [termin rozpoczęcia i zakończenia]	Zrealizowane 2015-2018	Zrealizowane działania w roku 2019
	Wdrożenie systemów organizacji ruchu	Urząd Miasta i Gminy	2015-2020	Liczba wdrożonych systemów organizacji ruchu 1 [szt.]	Liczba wdrożonych systemów organizacji ruchu 1 [szt.]
Zaopatrzenie w energię	Przebudowa i rozbudowa sieci elektroenergetycznej	ENERGA OPERATOR SA Oddział w Koszalinie	2015-2020	b.d.	b.d.

6.4. Plan Odnowy Miejscowości Nadziejewo na lata 2018-2024.

Mając na uwadze mocne i słabe strony miejscowości Nadziejewo oraz wizję rozwoju wsi w 2019 roku zrealizowano następujące cele strategiczne.

Wzrost atrakcyjności poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej. W tym celu wyremontowano zabytkowy szachulcowy budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie

Zdjęcie 25. budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie przed remontem

Zdjęcie 26. W trakcie remontu budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja w Nadziejewie.

Zdjęcie 27. W trakcie remontu budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja apostoła w Nadziejewie.

Zdjęcie 28. Po remoncie budynek kościoła pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie.

Kolejnym celem strategicznym jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich.

Określony cel ma służyć przede wszystkim poprawie bezpieczeństwa na obszarach wiejskich oraz rozwojowi turystyki, co w znacznym stopniu wpływa na wzrost jakości życia na wsi. Cel ten został osiągnięty dzięki realizacji następujących zadań:

a) Modernizacja dróg gminnych wraz z wykonaniem powierzchniowego odwodnienia

Zdjęcie 29. Modernizacja dróg gminnych wraz z wykonaniem powierzchniowego odwodnienia.

Zrealizowane cele strategiczne mają za zadanie wspieranie rozwoju obszarów wiejskich, poprawę warunków życia, zamieszkania i bezpieczeństwa mieszkańców. Wpływają również na promocję turystyki wiejskiej.

6.5. Opieka Nad Zabytkami Miasta i Gminy Czarne

Opieka Nad Zabytkami Miasta i Gminy Czarne związana jest z problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Czarne. Gmina Czarne jest na etapie opracowywania aktualnego Programu Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Czarne uwzględniającego pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe kryteria oceny oraz aktualny stan zachowania zasobu. Wskazane w programie działania będą ukierunkowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów.

Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na

realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze miasta i gminy Czarne funkcjonują jedynie dwie z ww. form, jest to wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zabytki nieruchome i ruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie miasta i gminy Czarne znajdują się 13 zabytków nieruchomych oraz 32 zabytki ruchome, wpisanych do rejestru zabytków, w tym 3 stanowiska archeologiczne. Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie miasta i gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim – rygorami ochrony konserwatorskiej, wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W ramach Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Czarne w 2019 r. przeprowadzono remont zabytkowego szachulcowego budynku Kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie oraz renowację zabytków ruchomych: ołtarza głównego z 1720 r., ludowego krzyża procesyjnego, chrzcielnicy rokokowej z II połowy XVIII wieku oraz ambony ludowej z XIX w. znajdujących się w/w kościele.

5.6. Strategia Rozwoju Sportu i Turystyki dla Gminy Czarne na lata 2014-2020.

Uchwałą Rady Miejskiej w Czarnem nr 0007.37.2014 z dnia 29 maja 2014r. przyjęto Strategię Rozwoju Sportu i Turystyki dla Gminy Czarne na lata 2014-2020. Jest to element programu pilotażowego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Decydujemy razem”. W roku 2019 nie dokonywano aktualizacji zapisów strategicznych o obszarze sportu i turystyki.

6.7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarne na lata 2016-2020.

W przyjętej strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych. W dokumencie opisano trzy cele strategiczne, do których należą:

- Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,
- Zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Powyższe cele w 2019 r. realizowano poprzez wykonywanie działań wyżej opisanych, jak również poprzez realizowanie różnych programów.

6.8. Program „Posiłek w szkole i w domu”.

Zapewniając pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Tabela 12. Rządowy Program "Posiłek w szkole i w domu" realizowany w 2019 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym na wsi	w tym:			
			dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i uczniowie do czasu ukończenia szkoły		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			Ogółem	w tym na wsi	Ogółem	w tym na wsi
Rzeczywista liczba osób objętych programem	577	301	256	143	321	158
W tym liczba osób korzystających z posiłku	207	125	207	125	0	0
Liczba osób, którym dowieziono posiłek	72	72	72	72	0	0
Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	553	279	232	121	321	158
KOSZT OGÓŁEM PROGRAMU	461 592	242 229				
z tego środki własne	94 134	48 446				
Otrzymana dotacja	367 458	193 783				
Koszty dowozu	2 966	2 966				

6.9. Program „Opieka 75 +”

Gmina Czarne przystąpiła do Programu „Opieka 75+”, którego strategicznym celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób samotnych, starszych w wieku 75 lat i więcej. Koszt jednej godziny usług wynosi 8,00zł (wynikający z Uchwały Rady Miejskiej w Czarne), natomiast odpłatność za usługi uzależniona jest od wysokości posiadanych dochodów i może stanowić 10%, 20%, 30% 50% lub 100% ustalonego kosztu.

W 2019 liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych wyniosła 66 osób, z czego 20 osób z Programu 75+.

Koszt realizacji Programu w 2019 roku wyniósł 109.051,15zł.

6.10. Programu „Opieka wytechnieniowa” – edycja 2019

Gmina Czarne w 2019 przystąpiła do Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytechnieniowa” – edycja 2019, który był kierowany do członków rodzin lub opiekunów sprawujących osobistą, bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem, przyznano usługi opiekuńcze w formie opieki wytechnieniowej w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej na wniosek członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę. W 2019 w ramach ww. Programu świadczone usługi 4 osobom, z tego: 3 osoby, które sprawowały opiekę nad dorosłymi osobami niepełnosprawnymi oraz 1 osoba sprawująca opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem. Łączna liczba godzin usług wyniosła 960. Koszt realizacji programu wyniósł 28.713,68zł, z czego: 20% tj. 5.742,75zł to udział własny gminy oraz 80% tj. 22.970,93zł dofinansowanie z Urzędu Wojewódzkiego.

6.11. Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarne na lata 2019-2021

Głównymi celem Programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowany poprzez cele szczegółowe:

- zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo- wychowawcze dla dzieci,
- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowej szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie,
- zapewnienie dostępu do różnego rodzaju form aktywizacji zawodowej rodziców biologicznych, opiekunów dzieci w tym rodziców, opiekunów dzieci w wieku do lat 3.

Koszty poniesione na realizację ww. Programu w 2019 roku wynoszą 97.301,63zł.

6.12. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem programu jest stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy. Poniesiony koszt w 2019 roku wyniósł 499,84 zł.

6.13. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku 25 podmiotów posiadało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, a na dzień 31 grudnia 2019 r. - 24 podmiotów. W trakcie roku nastąpiła likwidacja dwóch punktów sprzedaży detalicznej, zaistniał jeden punkt w detalu.

Z wydanych pozwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do budżetu Gminy Czarne wpłynęło 154.039,00 złotych.

W 2019 r. w ramach Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla Gminy Czarne na rok 2019 sfinansowane zostały min. następujące zadania:

- na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem, oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie - 34.600,00 złotych;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – 67.951,05 złotych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii 24.526,08 złotych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego 500.18 złotych.

Ponadto udzielono pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych (zasiłki okresowe, celowe, stałe) osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym na kwotę 133 271,27 złotych (30 rodzin, 58 osób w tych rodzinach).

6.14. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem przy współpracy z Bankiem Żywności w Chojnicach realizował Program, którego celem jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Łączna ilość otrzymanej żywności w 2019 roku, w ramach PO PŻ wynosiła 19.62422 ton, oraz żywność otrzymana z innych źródeł niż PO PŻ wynosiła 20.690ton. Wsparciem objęto 723 osób zamieszkujących miasto i gminę Czarne.

Tabela 13. Ilość żywności pozyskanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Ogółem pozyskana żywność z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	19,62422 ton
Liczba przekazanych paczek żywnościowych (szt.)	3900 szt.
Ilość żywności pozyskanej ze źródeł innych niż POPŻ w 2018 roku	20,690ton

7. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

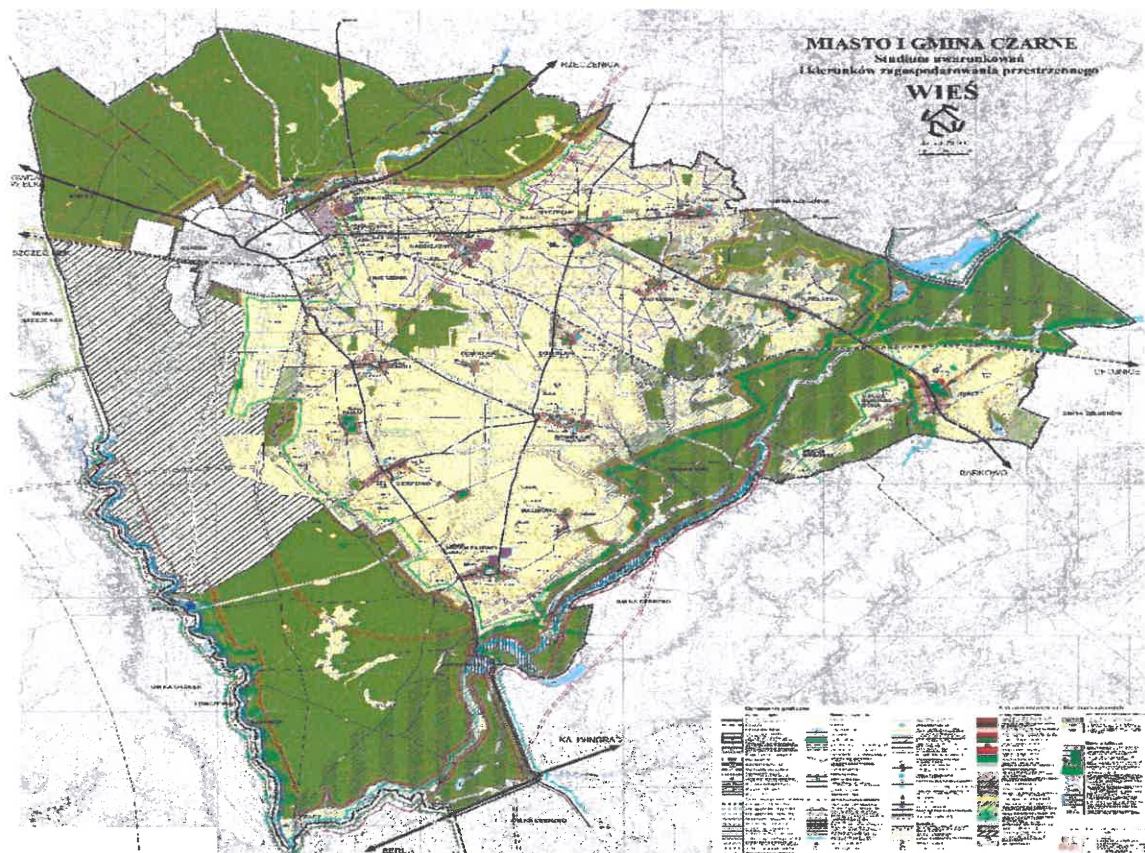
Polityka planistyczna miasta i gminy Czarne oparta jest o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, który jest dokumentem planistycznym określającym politykę rozwoju przestrzennego miasta i gminy. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, nie oznacza to, że nie posiada ono żadnej funkcji prawnej. Ustalenia Studium mają charakter „aktu wewnętrznego”, który obowiązuje samorząd gminy i jednostki podległe gminie do prowadzenia działań zgodnie z przyjętym dokumentem. Miejscowe plany sporządzane po uchwaleniu tego dokumentu winny być zgodne z zapisami Studium.

Podstawowy zarys i kierunki zagospodarowania terenu miasta i gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całego miasta i gminy. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Opracowanie studium należy do zadań własnych gminy, organem odpowiedzialnym za jego sporządzenie jest Burmistrz, uchwała je natomiast Rada Miejska w Czarnem.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasto i Gminy Czarne zostało uchwalone Uchwałą Nr XLVII/297/10 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 27 października 2010 roku, zmienione Uchwałą Nr 0007.49.2013 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 24 października 2013 r.

Obszar gminy o powierzchni 23.421 ha stanowią w około 55% grunty leśne, w ponad 37% grunty rolne, wody jedynie ponad 0,3%, nieużytki ok. 2% a tereny zurbanizowane łącznie ok. 5,5%.

Rysunek 6. Granice opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarne.

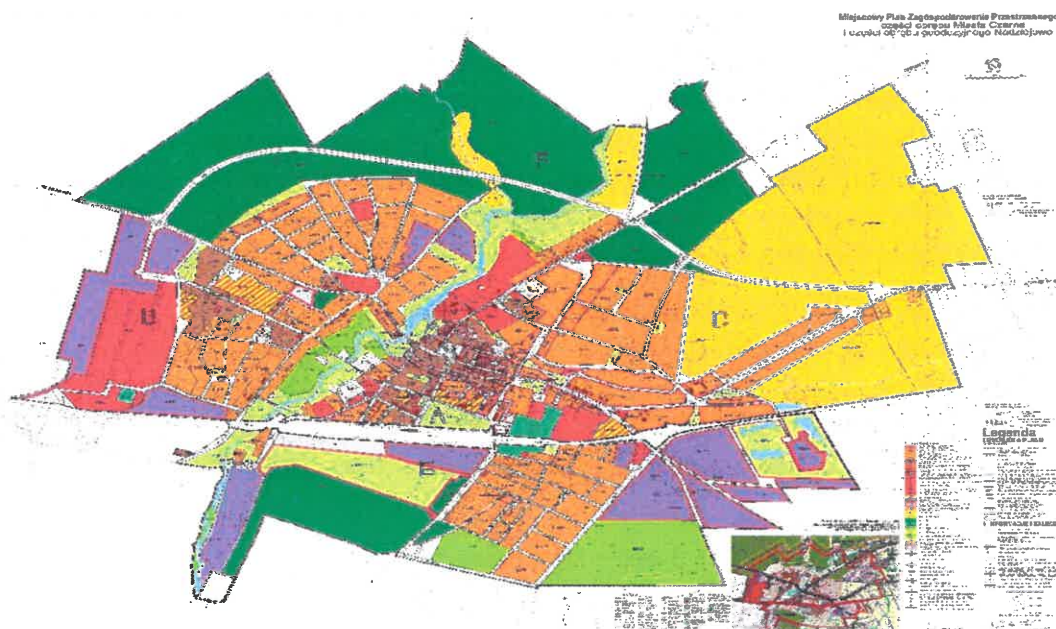
7.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę planowania przestrzennego w gminie. Przyjmowane są w formie uchwały, która składa się z dwóch części: tekstowej i rysunkowej. Forma tekstowa jest dokładnym opisem planu, w którym określa się przeznaczenie konkretnego terenu, warunki jego zagospodarowania, rodzaj zabudowy i rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Forma rysunkowa zwana też graficzną postacią planu, jest odzwierciedleniem rzeczywistego układu ulic i zabudowy oraz planów ich zagospodarowania wraz ze szczegółową legendą.

Na terenie miasta i gminy Czarne sukcesywnie sporządzane i uchwalane były miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – akty prawa miejscowego, określające przeznaczenie terenu i warunki jego zagospodarowania, które są jednym z podstawowych narzędzi polityki przestrzennej gminy. W dokumentach tych, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, wskazuje się możliwe kierunki zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta i gminy.

1. Na terenie miasta obowiązują 3 miejscowe plany, tj.:
 - 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obrębu miasta Czarne i części obrębu geodezyjnego Nadziejewo, uchwalono uchwałą Nr XLVIII/301/10 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 08 listopada 2010 roku i ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 106, poz. 2149 z dnia 30 sierpnia 2011r. Obręb Czarne – część miejska (teren zabudowany lub przeznaczony pod zainwestowanie) zajmuje powierzchnię około 670 ha, z czego grunty rolne zajmują powierzchnię 49,40%, wody powierzchniowe 1,1%, drogi 4,94%, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej łącznie 9,32%, usługowej 1,1%, produkcyjnej 3%, tereny infrastruktury technicznej 0,9%, cmentarze 0,46%, obiekty oświaty, sportu i rekreacji 0,95%, ogrody działkowe 3,28%, zieleń urządzona 0,44%, tereny kolejowe 1,80%, zakład karny 2,47%, lasy 20,66%.
 - 2) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu miasta Czarne i części obrębu geodezyjnego Nadziejewo zatwierdzony Uchwałą Nr 0007.36.2018 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 27 czerwca 2018 roku ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 3118 z dnia 1 sierpnia 2018r. Obszar opracowania planu składa się z 25 części o łącznej powierzchni wynoszącej ok. 72,47 ha. Tereny te rozrzucone są w granicach administracyjnych Miasta i zlokalizowane są głównie w jego części centralnej i północnej.
 - 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w mieście Czarne pomiędzy rzeką Czernicą i ul. Ogrodową zatwierdzony uchwałą Nr 0007.29.2017 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 10 maja 2017 r. ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 2192 z dnia 7 czerwca 2017 r. Obszar opracowania planu o powierzchni ok. 2,35 ha.
2. Na terenie gminy obowiązują 11 miejscowych planów, tj.:
 - 1) Uchwała Nr XXXV/186/1998 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 30 marca 1998r. w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego – Wieś Sierpowo. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego Nr 42 poz. 174 z dnia 4 maja 1999r.
 - 2) Uchwała NR 0007.10.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru we wsi Bińcze, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1306 z dnia 2 kwietnia 2014r.

Rysunek 7. Granice opracowania miasta Czarne i Część obrębu Nadziejewo objętych miejscowym planem zagospodarowania i jego zmian

- 3) Uchwała NR 0007.11.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 194/39 w obrębie geodezyjnym Sokole, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1307 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 4) Uchwała NR 0007.12.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 100/1 w obrębie geodezyjnym Biernatka, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1308 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 5) Uchwała NR 0007.13.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 357/15 w obrębie geodezyjnym Bińcze, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1309 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 6) Uchwała NR 0007.14.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 90/3 w obrębie geodezyjnym Raciniewo, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1310 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 7) Uchwała NR 0007.15.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 31/6 w obrębie geodezyjnym Domisław, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1311 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 8) Uchwała NR 0007.16.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 94/11 w obrębie geodezyjnym Biernatka, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1312 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 9) Uchwała NR 0007.17.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 189/12 w obrębie geodezyjnym Krzemieniewo, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1313 z dnia 2 kwietnia 2014r.

- 10) Uchwała NR 0007.18.2014 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki nr 115/4 w obrębie geodezyjnym Bińcze, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 1314 z dnia 2 kwietnia 2014r.
- 11) Uchwała NR 0007.7.2015 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów obejmujących część obrębów geodezyjnych Domisław, Nadziejewo, Raciniewo i Wyczechy, gmina Czarne. Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego poz. 602 z dnia 02 marca 2015r.

Dla obszarów, gdzie nie obowiązują ustalenia planów miejscowych składane są wnioski o ustalenie warunków zabudowy oraz o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego jak również o wydanie zaświadczeń.

Burmistrz Czarnego wydał w 2019 roku:

- decyzji o warunkach zabudowy: 20 szt.
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego: 13 szt.
- wypisów i wyrysów oraz zaświadczeń: 256 szt.

8. GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

8.1. Gospodarowanie odpadami

Dnia 9 grudnia 2008 r. Gmina Czarne dołączyła do porozumienia międzygminnego, którego przedmiotem było powierzenie realizacji zadania publicznego dotyczącego osiągnięcia celów polityki ekologicznej państwa oraz organizowanie i nadzór nad funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami. W skutek podpisanego porozumienia powstała spółka Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o do którego dostarczane są odpady komunalne z Gminy Czarne.

Na terenie Gminy Czarne działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Nadziejewie na terenie zamkniętego składowiska odpadów. Prowadzenie PSZOK'u powierzono Firmie Usługi Komunalne „Ekspres” S.C.

PSZOK otwarty jest w środy od godziny 12:00 do 16:00 i w sobotę w godzinach od 8:00 do 16:00. Do punktu mieszkańcy mogą dostarczać odpady komunalne według następujących frakcji:

- a) papier i tektura,
- b) tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych. metale, opakowania z metali oraz opakowania wielomateriałowe,
- c) szkło oraz opakowania ze szkła,
- d) zużyte baterie i akumulatory,
- e) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- f) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- g) odpady budowlane i rozbiórkowe,
- h) zużyte opony,
- i) popioły.

Od 01 lipca 2013r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych organizuje gmina. W drodze postępowania przetargowego stosownie do przeprowadzenia zamówienia publicznego na 2019r wyłoniono firmę świadcząca usługi odbierania odpadów komunalnych, którą jest Usługi Komunalne Ekspres s.c. Jerzy Skotarczak, Robert Brodecki.

Odpady komunalne z terenu Gminy Czarne w roku 2019 były odbierane w postaci zmieszanej oraz selektywnej. Selektywna zbiórka prowadzona jest w systemie workowym i pojemnikowym z podziałem na frakcje:

- 1) **NIEBIESKIM** w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia papieru
- 2) **ŻÓŁTYM** w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia tworzyw sztucznych, metali i opakowań wielomateriałowych.
- 3) **ZIELONYM** w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia szkła;
- 4) **BRAZOWYM** w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia odpadów zielonych;
- 5) **CZARNYM LUB SZARYM** w zakresie obejmującym pojemniki do gromadzenia komunalnych odpadów zmieszanych lub popiołów.

Tabela 14. Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości oraz nieruchomości niezamieszkałych w 2019 roku.

RODZAJ ODPADÓW	KOD	J.M.	RAZEM W KODACH
Niesegregowane (zmieszane)	200301	MG	1870,972
Mebli i innych odpadów wielkogabarytowych	200307	MG	209,300
Opakowania z papieru i tektury	150101	MG	84,442
Opakowania wielomateriałowe, tworzywa sztuczne, metal	150106	MG	182,462
Opakowania ze szkła	150107	MG	119,900
Zużyte opony	160103	MG	19,660
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	200135	MG	8,230
Urządzenia zawierające freon	200123	MG	7,630
Elektryczne inne niż w 200121, 200123 i 200135inne niż	200136	MG	2,730
Bio	200199	MG	266,520
Zużyte leki	200132	MG	0,140
Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach - popiół	200399	MG	124,900
Tworzywa sztuczne	200139	MG	0,265
Papier i tektura	200101	MG	0,035
Opakowania z tworzyw sztucznych	150102	MG	0,330
Opakowania z metali	15 01 04	MG	0,005
Opakowania wielomateriałowe	15 01 05	MG	0,03
Razem			2897,551

Tabela 15. Wydatki związane z gospodarką odpadami w 2019 roku.

LP	KATEGORIA WYDATKÓW	WYDATKI 2019
1	Odbiór odpadów- umowa ekspres	930 000,00
2	Zagospodarowanie odpadów	693 322,64
3	PSZOK	
	Prowadzenie pszok	62 000,04
	Monitoring składowiska	8 917,50
4	Administracja	
	Koszty pracownicze	154 110,25
	Oprogramowanie	2 952,00
	Opłata za odpady	37 244,00
	Szkolenia/delegacje	2 126,09
	Koszty egzekucji	515,30
5	Pozostałe	
	Wycena ciągnika gąsienicowego	400,00
	Podpis kwalifikowany	354,24
	Usługa transportu dla uczestników wyjazdu edukacyjnego dla uczniów do nowego dworu	759,24
	Odbiór zużytego sprzętu (drukarki) do utylizacji	34,40
	Zakup (rękawice pojemniki na targowisko, worki na śmieci, rękawice)	572,51
	Razem wydatki	1 893 308,21
	Przypis- odpis	1 901 525,92

Gmina Czarne uzyskała z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kwotę 1 882 358,23 zł, na koniec 2019 roku zaległości z tytułu wyżej wymienionej opłaty wyniosły

73 413,04 złotych. Wystąpiły także nadpłaty w kwocie 6 511,65 złotych.

Gmina Czarne razem ze Szkołą Podstawową im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem zorganizowała konkurs dla dzieci ze szkół z Gminy Czarne pt.: EKOLOGIA W MOIM DOMU. W konkursie wzięły udział dzieci z klas trzecich i czwartych szkół podstawowych. Nagrody dla zwycięzców ufundowała Firma Negro.

W 2019 roku zostały przeprowadzone działania edukacyjne dotyczące poprawnej segregacji odpadów. Działania te przeprowadził Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór podczas następujących wydarzeń:

- 22 lutego 2019r. w Czarneńskim Centrum Kultury oraz w Filii Biblioteki w Wyczechach – prelekcja dla dzieci z Gminy Czarne, które uczestniczyły w zajęciach podczas ferii zimowych
- 15 marca 2019r. Seminarium w Wyczechach pod nazwa „Obowiązki związane z przechowywaniem i stosowaniem nawozów” – prelekcja
- 8 kwietnia 2019r. – w placówkach oświatowych Gminy Czarne – zajęcia edukacyjne dla dzieci objętych opieką szkoły podczas strajku nauczycieli
- 22 czerwca 2019r. – III Piknik Pomorski „Od Juniora do Seniora” w Wyczechach- prelekcja nt. segregacji odpadów i stoisko edukacyjne
- 21 września 2019r. – Dożynki Powiatowo- Gminne w Nadziejewie - stoisko edukacyjne
- 14 grudnia 2019r. – VI Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy - stoisko edukacyjne

8.2. Zadania z zakresu ochrony środowiska

Rada Ministrów dnia 15 marca 2010 r. przyjęła zmiany do „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Celem programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Na tej podstawie Gmina Czarne opracowała i przyjęła do realizacji „Program usuwania azbestu z terenu Gminy Czarne”. Program wskazuje m.in. cele i strategiczne działania w kierunku usuwania azbestu, aktualny stan, ilość i rodzaj wyrobów zawierających azbest. Program stanowi także podstawowy dokument wspierający pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadania zmierzające do oczyszczenia terenu Gminy Czarne z wyrobów zawierający azbest. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono, że:

1. w 602 budynkach mieszkalnych wraz z zabudową gospodarczą oraz innych obiektach zamontowane zostały płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni 116.424 m²,
2. 2 obiekty użyteczności publicznej pokryte są płytami azbestowo-cementowymi o łącznej powierzchni 1.324 m²,
3. w wodociągach gminnych wykorzystywane są rury azbestowo-cementowe,
4. brak jest dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest

W 2019r. pozyskane środki w ramach Program usuwania azbestu z terenu Gminy Czarne:

- **dofinansowanie w kwocie 10 700,00zł na aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w Gminie Czarne** w ramach realizacji zadania pod nazwą "Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Czarne" współfinansowanego przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii.
- **dofinansowane w kwocie 109.500,00zł na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarne edycja 2019/2020** dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. na lata 2019/2020. Wniosek o dotację obejmuje 5 budynków objętych demontażem, transportem oraz unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest, w tym wszystkie stanowią własność osób fizycznych, 17 miejsc z których zostaną zabrane i unieszkodliwione wyroby zawierające azbest. Prace obejmować będą demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.

Zadanie obejmuje wyrobów zawierających azbest o masie 200,00Mg.

Całkowity koszt realizacji zadania wynosi 109 500,00 zł,

dofinansowanie w wysokości 109 500,00 zł. 100% kosztów kwalifikowanych).

- **dofinansowanie w kwocie 14 200,00 zł na kampanię informacyjno-edukacyjną na temat szkodliwości wyrobów zawierających azbest** w ramach realizacji zadania pod nazwą "Gmina Czarne bez azbestu" współfinansowanego przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i technologii zakres działań obejmował:
 - Utworzenie punktu informacyjnego w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Czarne,
 - Zakup namiotu promocyjnego z logo Gminy Czarne, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii i Wykonawcy Kampanii,
 - Zakup gadżetów reklamowych dotyczących Kampanii:
 - a) toreb ekologicznych z hasłem *Gmina Czarne bez Azbestu* w ilości 1000szt.
 - b) balonów z hasłem *Gmina Czarne bez Azbestu* w ilości 2000szt.
 - c) plakaty reklamowe w ilości 20szt.
 - d) ulotki reklamowe w ilości 1000szt.
 - Nagłośnienie w lokalnych mediach Kampanii wskazując źródła dofinansowania.
 - Zorganizowanie trzech spotkań z mieszkańcami w dniach:
 - a) 8 czerwca –Dni Gminy Czarne
 - b) 22 czerwca III Pomorski Piknik od Juniora do Seniora w Wyczechach
 - c) 21 września – Dożynki Powiatowo-Gminne w Nadziejewie

Do Gminy Czarne w roku 2019 wpłynęło 9 zgłoszeń o zamiarze dokonania usunięcia drzew, wydano 14 decyzji administracyjnych jako zezwolenia na usunięcie drzew.

9. ZDROWIE I POMOC SPOŁECZNA

9.1. Pomoc Społeczna

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem określone zostały w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w ustawach i rozporządzeniach:

- o pomocy społecznej,
- o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- o przeciwdziałaniu narkomanii,
- o świadczeniach rodzinnych,
- o zaliczce alimentacyjnej (dłużnicy alimentacyjni),
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”
- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- o Karcie Dużej Rodziny,
- o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
- w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,

W realizacji zadań spoczywających na Ośrodku kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, stałe doskonalenie kadry oraz zapewnienie adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb form wsparcia mieszkańcom gminy. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością wypłaty świadczeń w ramach rządowych programów (w szczególności 500+ i 300+) – podobnie, jak w latach poprzednich wysoko oceniona została organizacja obsługi mieszkańców (kampania informacyjna, przyjmowanie wniosków).

W 2019 roku rozwijano również ofertę wysokospecjalistycznych usług (w tym, asystenta rodziny, opieka wytchnieniowa), poradnictwa specjalistycznego (w tym, terapii indywidualnej, terapii podtrzymującej, wsparcia psychologicznego, poradnictwa pedagogicznego, prawnego) oraz programów aktywności lokalnej.

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości.

Tęcza Złoty

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem obejmuje swoim działaniem teren całej gminy. Pracę wykonywało 30 pracowników: kierownik, 5 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny, 8 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze, 12 pracowników administracyjnych oraz 2 pracowników obsługi.

Ponadto zatrudniono w formie umowy zlecenia 18 osób do obsługi usług opiekuńczych, 8 osób finansowanych z budżetu Gminy, 6 osób finansowanych z budżetu Państwa wykonujące specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz 4 osoby świadczące pracę w formie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2019 roku koszt zawartych umów wyniósł 320.780,39 zł. Dodatkowo zatrudniono 3 osoby świadczące usługi administracyjne (BHP, ppoż, informatyczne, usługi prawne, serwerowe, biurowe) – koszt zawartych umów wynosił -25.131,24 zł

Na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem, zatrudnienie opiekunów, asystentów rodziny, pracowników obsługujących świadczenia rodzinne, wychowawcze, dobry start i fundusz alimentacyjny wydatkowano 2.269.004,22 zł, z czego na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 1.675.016,98 zł

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników:

- a) kadra kierownicza- 5.744,00 zł,
- b) pracownicy socjalni- 3.813,00 zł,
- c) pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze- 2.630,00 zł,
- d) asystenci rodziny- 2.952,00 zł,
- e) pracownicy do obsługi świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczeń wychowawczych- 4.205,00 zł,
- f) pozostali pracownicy administracji i obsługi- 3.420,00 zł.

Beneficjentami pomocy społecznej są zarówno całe rodziny jak i osoby samotnie gospodarujące. W 2019 roku liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła 481 rodzin (liczba osób w tych rodzinach 1130), udzielono świadczeń dla 292 rodzin (liczba osób w tych rodzinach - 743). Ponadto świadczenia pieniężne otrzymało 220 rodzin (592 osób w tych rodzinach), natomiast świadczenia niepieniężne tj. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz posiłek udzielono ogółem 156 rodzinom (531 osób w tych rodzinach).

Tabela 16. Udzielone świadczenia z pomocy społecznej w 2019 roku.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	w tym z budżetu Gminy Czarne	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Zasiłki stałe	56	530	289 222	0	54	67
Zasiłki okresowe	112	640	234 674	0	109	298
Zasiłki celowe i w naturze	206	x	311 426	65 266	204	562
Posiłek	2074	31 833	150 963	31 193	92	422
Usługi opiekuńcze	66	22 779	125 529	125 529	56	80
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	8	1 523	122 559	0	8	30
Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	17	168	96 025	496 025	17	17

Tabela 17. Wypłaty świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów w 2019.

L.p	Rodzaj świadczenia	Kwota wypłacona	Ilość świadczeń	ilość osób uprawnionych	ilość rodzin	ilość dzieci
1.	zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	763 516,57	6 779	320	320	664
2.	dodatki do zasiłku rodzinnego	390 845,24	3 824	x		
3.	zasiłki rodzinne + dodatki do zasiłków (w.1+w.2)	1 154 361,81	10 603	320		
4.	zasiłek pielęgnacyjny	1 010 141,00	5 329	475		

T. Zieliński

L.p	Rodzaj świadczenia	Kwota wypłacona	Ilość świadczeń	ilość osób uprawnionych	ilość rodzin	ilość dzieci
5.	świadczenie pielęgnacyjne	900 479,10	574	59		
6.	specjalny zasiłek opiekuńczy	99 328,50	162	18		
7.	zasiłek dla opiekuna	61 380,00	99	8		
8.	świadczenie rodzicielskie	316 271,96	352	50		
9.	jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	60 000,00	60	59		
Razem		3 601 962,37				

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny "Za życiem".

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, w wysokości 4.000,00 zł wypłacono jednej osobie uprawnionej do tego świadczenia t.j. matce dziecka.

Tabela 18. Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego

L.p	Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń w 2019r w złotych	Liczba wypłaconych świadczeń w 2019 r.
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	410 488	1 043
1.1.	0-17 lat	359 738	923
1.2.	18-24 lat	50 750	120
1.3.	25 lat i więcej	0	0

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dzień 31 grudnia 2019 wyniósł 3.822 923,00 złotych.

Tabela 19 Realizacja programu świadczenie wychowawcze R.500+ oraz dobry start 300+

L.p	Rodzaj świadczenia	Dobry start 300+	R.500+
1.	Ilość rodzin	729	930
2.	Ilość dzieci	1080	1514
3.	Ilość świadczeń	1080	13295
4.	Wartość wypłaconych świadczeń w złotych	324.000,00zł	6.978.590,60zł

Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2019 roku odbywała się na podstawie decyzji o udzieleniu pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny do danej rodziny. Decyzję podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny.

W 2019r. wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny objętych zostało 143 osoby co stanowi 34 rodziny w tym 83 dzieci.

W roku 2019 asystenci rodziny zakończyli współpracę z 12 rodzinami, w tym:

- 8 rodzina ze względu na osiągnięcie celu - zrealizowanie planu pracy,
- 4 rodzina ze względu na zmianę metody pracy.

Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem dysponował w 2019 środkami w wysokości 154.036zł. w tym asystenci rodziny 97.320 zł., piecza zastępcza 56.716 zł. Na realizację finansowania programu Gmina Czarne wydatkowała środki finansowe w kwocie 154.017,07 zł.

Z ogólnej kwoty 97.320 zł. wkład własny gminy wyniósł 60.976zł. pozostałe środki pozyskano w kwocie 36.344 zł. z Programu Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019r. z Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, czyli systemu zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych w Gminie Czarne w 2019 roku przyznano dla 174 nowych rodzin, wydając bezpłatnie 391 spersonalizowanych Kart każdemu członkowi rodziny.

Gmina Czarne posiada 5 mieszkań chronionych, 4 znajdujące się w miejscowości Domisław oraz 1 mieszkanie znajdujące się w miejscowości Krzemieniewo.

W 2019 roku ze wsparcia w mieszkaniach chronionych korzystało ogółem 6 rodzin (14 osób w tych rodzinach).

9.2. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem

Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka nadal funkcjonuje jako jednostka budżetowa w ramach realizacji Programu „Wspólna sprawa- rewitalizacja obszaru B.

Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem w roku 2019 zrealizowało wiele atrakcyjnych przedsięwzięć, zadań. Działania Placówki cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wśród lokalnej społeczności. Zarówno rodzice, opiekunowie osób niesamodzielnych, jak i dzieci bardzo chętnie uczestniczyły w kursach, warsztatach, szkoleniach oraz w różnego rodzaju zadaniach tematycznych. Działania pobudzały wyobraźnię, rozwijały umiejętności i wpływały na większą kreatywność Uczestników. Przyczyniły się do rozwijania zainteresowań najmłodszych Uczestników.

Sukcesem Placówki jest to, iż pod wpływem instruktora, Uczestniczka Projektu wydała książkę ze swoimi wierszami.

Pierwszym zadaniem realizowanym było wsparcie rodzin w prawidłowym jej funkcjonowaniu.

Grupę docelową tworzą rodziny dysfunkcyjne zagrożone wykluczeniem społecznym. Grupa liczy 20 Pań bezrobotnych i biernych zawodowo, korzystających ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem zadania było pobudzenie aktywności i kreatywności rodziców z terenu rewitalizowanego poprzez różnego rodzaju szkolenia, kursy, warsztaty.

Na realizację zadania składały się następujące zagadnienia realizowane w formie warsztatów:

- Efektywnego poruszania się po rynku pracy prowadzone przez doradcę zawodowego;
- Komputer i internet - pomoc czy zagrożenie dla dzieci prowadzone były przez informatyka;
- Wizaż i stylizacja, prowadzone w celu podniesienia skutecznego zaprezentowania się podczas rozmów kwalifikacyjnych;

Zdjęcie 30. Wizaż i stylizacja - zajęcia w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem

- Mediacje w rodzinie prowadzone były przez mediatora Sądu;
- Coaching rodzicielski to warsztaty, na których przedstawiono metody i techniki umiejętnego komunikowania się w rodzinie;
- Trening interpersonalny w ramach warsztatów umiejętności rodzicielskich prowadzone były przez psychologa;
- Asertywna komunikacja w rodzinie to kolejne warsztaty prowadzone przez psychologa;
- Prawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego prowadzone były przez dietetyka.

Zdjęcie 31. Prawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego

- Planowanie budżetu domowego i panowanie nad porządkiem w domu, prowadzone były przez pedagogów;
- Warsztaty kulinarne prowadzone przez kucharza.

Zdjęcie 32. Warsztaty kulinarne prowadzone przez kucharza.

- Dzień rodzinny przy ognisku to dwa spotkania, które zakładały integrację rodzin z terenu rewitalizowanego

Zdjęcie 33. Dzień rodzinny przy ognisku

Drugim zadaniem realizowanym było wsparcie opiekunów zaangażowanych w opiekę nad osobami niesamodzielnymi.

Grupę docelową tworzyło 10 osób – 5 opiekunów oraz 5 osób niesamodzielnymi. Celem działań było zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi. Odbyły się kursy z zakresu zabiegów higienicznych, pierwszej pomocy. Przeprowadzono szkolenia z zakresu rehabilitacji i asekuracji osoby niepełnosprawnej, radzenia sobie ze stresem i lękiem związane z opieką nad osobą niesamodzielną.

W ciągu roku odbyło się także szkolenie opiekunów osób niepełnosprawnych w zakresie zasad właściwego żywienia prowadzone były przez dietetyka. Przeprowadzono warsztaty aktywizacji i planowania wolnego czasu osoby niepełnosprawnej.

Ponadto odbyły się warsztaty źródło informacji prowadzone były przez pracownika PCPR, zdrowie psychiczne, życie z osobą zaburzoną.

W ramach zadania drugiego odbyły się dwie konferencje pod tytułem. „Potrzeby osób niesamodzielnymi i ich opiekunów”. Konferencje prowadzone były przez opiekunkę środowiskową, pielęgniarkę środowiskową i pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem wydarzenia było umożliwienie Uczestnikom zdobycia i wymiany wiedzy w zakresie tworzenia i wdrażania usług fachowej opieki nad osobami niesamodzielnymi.

Następnym zadaniem jest Placówka Wsparcia Dziennego (PWD) dla dzieci.

W ramach realizacji zrekrutowano 65 Uczestników, są to dzieci z terenu rewitalizowanego w wieku 6 -17 lat. Działania skierowane są do dzieci, które mają problemy w nauce, wynikające z braku koncentracji, braku autorytetów ze strony dorosłych oraz zachowań patologicznych. Placówka Wsparcia Dziennego umożliwia pomoc w odrabianiu lekcji, rozwoju własnych zainteresowań i pasji oraz współpracy w grupie pod okiem pedagogów, instruktorów i animatorów.

W roku 2019 jako PWD zorganizowała następujące przedsięwzięcia, które wśród dzieci wywołały ogromne zainteresowanie i chęć udziału. Uczestnicy mile spędzali wspólny czas na nauce i zabawie. Odbyły się 4 wyjazdy do kina „Wolność” w Szczecinku.

Zdjęcie 34. Wyjazd do kina "Wolność" w Szczecinku

Odbyły się 4 wyjazdy na basen oraz osiem wyjazdów na lodowisko do Człuchowa.

Zorganizowany został także wyjazd do teatru w Toruniu. Zobaczyliśmy pomnik Mikołaja Kopernika, ratusz, pomnik Osiołka Toruńskiego - symbol pręgiarza dla żołnierzy Toruńskich, oraz wiele ciekawych i pięknych zabytków na toruńskiej Starówce.

Nasza grupa uczestniczyła także w przedstawieniu pt. „Kopciuszek” w Teatrze Baj Pomorski.

Zdjęcie 35. Zwiedzanie toruńskiej Starówki

Zorganizowany został także wyjazd do Parku Owadów „OWADOGIGANT” w Lubnicy rozpoczęliśmy od zwiedzania ścieżki edukacyjnej, na której dzieci mogły spotkać ogromnych rozmiarów owady. Następnym ciekawym wyjazdem był wyjazd do pracowni ceramicznej „Żywe Muzeum Garncarstwa Tradycyjnego” w Sokolu.

Zdjęcie 36. „Żywe Muzeum Garncarstwa Tradycyjnego” w Sokolu.

W 2019 roku odbyła się także wyprawa do malborskiej warowni okazała się wspaniałą i niepowtarzalną lekcją historii, ponieważ jest to jedno z niewielu miejsc na świecie, gdzie naprawdę można poczuć średniowieczną atmosferę, a nawet spotkać ducha rycerza!

Zdjęcie 37. Zwiedzanie malborskiej warowni

Placówka Wsparcia dziennego zorganizowała także półkolonie zimowe, które trwały 7 dni oraz półkolonie letnie, które trwały 14 dni.

Podczas każdego wyjazdu, półkolonii zimowych i letnich dzieci otrzymały posiłek składający się z dwóch dań, napoju oraz smacznego deseru. W ciągu zeszłego roku odbywały się zabawy podwórkowe, kino plenerowe. Zorganizowane zostały także warsztaty filmowe i fotograficzne, teatralne i warsztaty psychodramy, taneczne, muzyczne. Zorganizowany został także piknik rodzinny i Dzień Dziecka.

Dodatkowo Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem przez rok 2019 organizowało wiele ciekawych, tematycznych zajęć świetlicowych. Pedagodzy zapewniali dzieciom pomoc w nauce. Zapewniali pomoc opiekuńczo – wychowawczą, poprzez kształtowanie nawyków i zachowań życia codziennego. Rozpowszechniali wśród dzieci,

młodzieży - zasady kultury prozdrowotnej, higieny osobistej, rozwijania samodzielności, pobudzania zainteresowań Uczestników oraz poszukiwania nowych dróg w życiu.

Zdjęcie 38. Dzień Dziecka

Na działalność tej jednostki Gmina w 2019 roku otrzymała kwotę 1 091 112,39 złotych w tym: 1 034 315,15 złotych w ramach umowy nr RPPM.0602.02-22-0017/17-00 o dofinansowanie projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (tj. 95% planu wydatków). Pozostałe 5% na finansowanie wydatków pochodzi z budżetu Gminy Czarne.

Średnie wynagrodzenie brutto w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem wyniosło:

- Kierownik jednostki 6.085,42 złotych,
- pracownicy administracyjni 3.701,91 złotych.

Budżet Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w 2019 roku wynosił – 857 456,77 zł i został wykonany na kwotę 857 456,77 złotych tj. w 100 %. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań oraz zakupy materiałów wyniosły 458 581,61 złotych na zatrudnienie kadry 398 875,16 złotych wraz z pochodnymi.

Źródła finansowania działalności Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem w 2019 roku przedstawiały się następująco:

- dotacja unijna - 811 635,59 zł tj. 94,66 % wydatków ogółem
- wkład własny jednostki - 45 824,18 zł tj. 5,34 % wydatków ogółem

10. EDUKACJA

Na terenie Gminy Czarne w 2019 r. funkcjonowały 3 Szkoły podstawowe w tym:

- 2 szkoły z oddziałami przedszkolnymi,
- 1 szkoła z 4 klasami gimnazjalnymi której działalność zakończona została z dniem 31.08.2019 r.
- 1 Publiczna Szkoła Podstawowa Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Bińczu prowadzona przez stowarzyszenie.
- Przedszkolne Gminne w Czarnem,
- Gminny Żłobek w Czarnem.

Tabela 20. Liczba dzieci, oddziałów i nauczycieli w poszczególnych jednostkach.

Nazwa placówki	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
Szkoła Podstawowa w Czarnem	534	31	72
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie w tym; oddział przedszkolny	74	9	17
	18		
Szkoła Podstawowa w Wyczechach w tym oddział przedszkolny	111	9	17
	17		
Publiczna Szkoła Podstawowa w Bińczu w tym oddział przedszkolny	20	3	4
	15		
Przedszkole Gminne w Czarnem	218	9	20
Gminny Żłobek w Czarnem	25	2	6
O g ó ł e m	982	63	136

Struktura zatrudnienia w szkołach

W placówkach oświatowych Gminy Czarne było 123,77 etatów nauczycielskich oraz 54,50 etaty pracowników administracji i obsługi. Awans zawodowy otrzymało 3 nauczycieli dyplomowanych i 3 nauczycieli mianowanych.

Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i przedszkolu prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego w Czarnem za 2019r. przedstawia poniższe zestawienie

Tabela 21. Średnie wynagrodzenia wg stopnia awansu zawodowego.

lp	Stopień awansu zawodowego	Średnioroczna liczba etatów	Kwota średniego wynagrodzenia brutto w zł
1	Nauczyciel stażysta	3.80	2.706,70
2	Nauczyciel kontraktowy	19.43	4.484,16
3	Nauczyciel mianowany	17.60	4.539,64
4	Nauczyciel dyplomowany	65.83	6.658,12

Średnie wynagrodzenie brutto za 2019r. Dyrektorów poszczególnych placówek oświatowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Czarne:

- Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Danuty Siedzikówny ps. Inka w Czarnem- 8.180,40 zł
- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Wyczechach-6.962,10 zł
- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Krzemieniewie- 6.962,10 zł
- Dyrektor Przedszkola Gminnego w Czarnem- 6.720,40 zł
- Dyrektor Gminnego Żłobka w Czarnem 1/4 etatu – 1.475,49 zł
- średnie wynagrodzenie księgowych 0,1 etatu – 774,58 zł.

Pozostałe zatrudnienie w jednostkach oświatowych na dzień 31 grudnia 2019r oraz średnia płaca brutto przedstawia się następująco:

Tabela 22. Średnia płaca brutto pracowników administracji i obsługi.

Nazwa jednostki	Pracownicy administracji		Pracownicy obsługi	
Szkoła Podstawowa w Czarnem	2,10	3.220,00	16	2.607,66
Szkoła Podstawowa w Wyczechach	1,10	3.715,87	3	2.670, 00
Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	1,10	3.315,31	4	2.507.00
Przedszkole Gminne w Czarnem	2,10	3.622,90	17,5	2.587.92
Gminny Żłobek w Czarnem	0,10	492,9	7,5	2.805.12

Realizowane zadania oświatowe

Gmina Czarne realizowała zadania oświatowe wynikające z ustawy Prawo Oświatowe, ustawy o finansowaniu zadań oświatowych i rozporządzeń wykonawczych poprzez zabezpieczenie działalności szkół podstawowych, oddziałów gimnazjalnych i oddziałów przedszkolnych.

- 1) W szkołach odbywała się nauka języka obcego – wszyscy uczniowie korzystali z nauki języka angielskiego 763 uczniów a dodatkowego z języka obcego – niemieckiego uczyło się 230 uczniów.
- 2) W Szkole Podstawowej w Czarnem funkcjonowały 2 oddziały sportowe.
- 3) We wszystkich szkołach podstawowych podejmowano różnego rodzaju działania, ukierunkowane na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które dostosowane były do indywidualnych potrzeb poszczególnych uczniów. Uczestniczyli oni w zajęciach: rewalidacja, logopedia, zajęcia wyrównawcze, zindywidualizowana ścieżka rozwoju, praca z nauczycielem wspierającym, nauczanie indywidualne.

Szkoły i placówki na bieżąco doposażono w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania i realizacji zajęć, Wszystkie szkoły posiadają pracownie komputerowe i dostęp do sieci *Internet*. Nauczyciele i uczniowie wykorzystują pracownie komputerowe i tablice multimedialne.

Ogółem w 2019r. w szkołach podstawowych wymieniono 49 zestawów komputerowych na wartość – 135.561,00 zł., 2 projektory – 3.548,00 zł., 2 tablice interaktywne – 4.934,00 zł, oraz wyposażenie szafek dla uczniów na kwotę - 10.599,97 zł.

W związku z zapewnieniem bieżącego dostępu do wody pitnej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach zakupiono źródła wody pitnej na wartość - 6.065,00 zł.

W Przedszkolu Gminnym zainstalowany został elektroniczny system rejestracji czasu pobytu dzieci i personelu w przedszkolu. Program ten pozwolił wygenerować raporty z wyszczególnieniem opłat za pobyt i wyżywienie dziecka w przedszkolu – ogólna wartość to - 14.294,00 zł.

Finanse

Wydatki na oświatę i edukację to jedno z największych obciążeń dla budżetu gminy, które są odpowiedzialne za prowadzenie szkół i przedszkoli

Jednym z dochodów gminy jest część oświatowa subwencji oświatowej. Zgodnie z art. 237 ustawy z dnia 13 listopada 2003. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wysokość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa.

Tabela 23. Wydatki poniesione na zadania oświatowe w 2019 roku.

lp.	Nazwa jednostki oświatowej	Wydatki wykonane
1	Szkoła Podstawowa w Czarnem	7.401.594,00
2	Szkoła Podstawowa w Wyczechach	1.632.250,82
3	Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie	1.436.820,31
4	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bińczu	124.595,62
	Razem	10.595.260,75

Przedszkola, Oddziały Przedszkolne i Żłobek

lp	Nazwa jednostki oświatowej	Wydatki wykonane
1	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Wyczechach	71.895,26
2	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Krzemieniewie	94.150,23
3	Przedszkole Gminne w Czarnem	2.328.195,39
4	Gminny Żłobek w Czarnem	472.174,60
	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Bińczu	46.294,74
	Razem	3.012.710,22

- Wysokość subwencji oświatowej na zadania szkolne w 2019r. wynosiła – 6.494.554,00 złotych,
- Świadczenie dla nauczycieli stażystów na „START” – 2.395,00 złotych,
- Wysokość dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego na 2019r. wyniosła – 248.331,00 złotych.

➤ Dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki i materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe - 62.762,00 złotych,

➤ zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0.4% rezerwy w roku 2019r. z tyt. dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych – 22.599,00 złotych

- Dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości **45.000,00** złotych na dofinansowanie realizacji zadania w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi, w zakresie określonym w programie „**Maluch plus**”

Wydatki na zadania szkolne wyniosły - **10.595.260,75**

Wydatki na zadania przedszkolne wyniosły - **3.012.710,22**

Razem zadania oświatowe wynosiły - 13.607.970,97

Tabela 24. Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2019 r.

WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W ROKU 2019							
	Język Polski	Historia i wiedza o społeczeństwie	Matematyka	Przyroda	J. Ang podstawowa	J. Ang rozszerzony	J.Niemiecki podstawowy
Gmina CZARNE	58	52	36	47	63	49	54
Powiat Człuchowski	58	53	35	46	62	47	44
Województwo pomorskie	62	58	42	48	68	53	49
Kraj	63	59	43	49	68	53	51
GMINY POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO							
Czarne	58	52	36	47	63	49	54
Człuchów gmina	57	51	34	44	57	42	40
Człuchów miasto	59	56	36	48	69	52	45
Debrzno	53	51	31	40	55	43	40
Koczała	63	48	41	41	76	59	39
Przechlewo	59	47	35	44	52	40	
Rzeczynica	63	58	43	55	67	50	55
Miejsce w powiecie	3	3	3	3	4	4	2

Egzamin gimnazjalny składał się z trzech części:

- humanistycznej –z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z zakresu języka polskiego
- matematyczno-przyrodniczej –z zakresu przedmiotów przyrodniczych (geografia, biologia, chemia i fizyka) i zakresu matematyki
- z języka obecnego nowożytnego (poziom podstawowy obowiązkowy).

Egzamin obejmował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych na trzecim wcześniejszych etapach edukacyjnych. Przystąpieniem do egzaminu było warunkiem ukończenia szkoły, ale nie określa się minimalnego wyniku, jaki zdający powinien uzyskać.

Tabela 25. Wyniki egzaminu ósmoklasisty 2019

	Gmina Czarne (%)	Powiat Człuchowski (%)	Województwo pomorskie (%)	Kraj (%)
Język polski	55	58	57	63
Matematyka	33	37	39	45
J.angielski	44	48	53	59
J.niemiecki	48	36	31	42

T. Sz. Zdzich

Średni wynik gminy Czarne z języka polskiego (55%) jest niższy niż w powiecie Człuchowskim (58%), województwie pomorskim (57%) oraz kraju (63%). Natomiast średni wynik ósmoklasisty z gminy Czarne z matematyki (33%) jest niższy niż w powiecie Człuchowskim (37%), województwie pomorskim (39%) oraz kraju (45%). Z kolei z języka angielskiego ze średnim wynikiem (44%) gmina Czarne wypadła poniżej wyniku uzyskanego przez powiat człuchowski (48%), województwo pomorskie oraz kraju (59%). Powyżej średniej powiatu (36%), województwa pomorskiego (31%), kraju (42%) - gmina Czarne uzyskała wynik (48%) z języka niemieckiego.

Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków na stypendia szkolne obrazuje poniższe zestawienie;

Tabela 26. Liczba przyznanych stypendiów szkolnych.

lp	wyszczególnienie	Stypendia 2018/2019	Stypendia 2019/2020
1	Liczba wychowanków ogółem	82	93
2	Szkół podstawowych	69	71
3	Szkół ponadgimnazjalnych	5	22
4	Szkół policealnych	8	0
	Nakłady finansowe	52.579,99	39.200,00

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie gminy Czarne rozpatrywano zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy lub potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych

Tabela 27. Wykaz wniosków pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów.

Liczba pracodawców, którzy otrzymali dofinansowanie w zł	Liczba młodocianych którzy ukończyli naukę zawodu			Liczba decyzji odmawiających przyznanie dofinansowania	Kwota jaką wypłacono pracodawcom w ramach dofinansowania	Wysokość dotacji pozyskanej od Wojewody pomorskiego
	ogółem	W tym w cyklu kształcenia				
		Nauka zawodu	Przyuczenie do wykonywania określonej pracy			
9	9	5	4	-	57.169,00	57.169,00

W roku 2019 Gmina Czarne przewoziła dziennie 114 uczniów. Podróż do szkoły i z powrotem odbywała się pod opieką zatrudnionych opiekunów, co zapewnia bezpieczeństwo i komfort dzieciom i młodzieży ogólny koszt to 86.876,50 Gmina ponosiła również wydatki na dowóz uczniów niepełnosprawnych. Koszt tych zadań wyniósł: 16.542,72 zł.

W 2019 roku w poszczególnych obiektach szkolnych dokonano następujące bieżące remonty

➤ **Szkoła Podstawowa w Czarnem**

usuwanie drobnych awarii, malowanie 9 klas dydaktycznych, malowanie poręczy przy podjeździe dla niepełnosprawnych, montaż poręczy w starej części szkoły, malowanie szatni w nowej części szkoły, montaż rur spustowych na budynku nowej szkoły, opalanie i malowanie stolarki drzwiowej w starej części szkoły, montaż drzwi w 4 salach lekcyjnych na kwotę - **23.202,94 zł**.

➤ **Szkoła Podstawowa w Wyczechach**

- dokonano czyszczenia i polimeryzacji wykładzin podłogowych na korytarzach i sali gimnastycznej na kwotę – 3.837,60 zł,
- wykonanie schodów do podajnika w kotłowni szkolnej - **840,00 zł**
- renowacja tablic szkolnych – **900,00 zł**

➤ **Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie**

- naprawa dachu na budynku szkoły i sali gimnastycznej - **3.500,00 zł**

➤ **Przedszkole Gminne w Czarnem**

- drobne remonty, naprawy i konserwacyjne alarmu dzwignów i urządzeń gastronomicznych – 9,480,00

➤ **Gminny Żłobek w Czarnem**

- konserwacja systemu włamania i napadu, czujników oraz konserwacja monitoringu wizyjnego, konserwacja ksero, konserwacja urządzeń gastronomicznych - **22.872,00 zł**

11. KULTURA

11.1. Instytucja Kultury

Upowszechnianiem kultury w Gminie Czarne zajmuje się Czarneńskie Centrum Kultury, które działa na powierzchni 648 m². Posiada salę wielofunkcyjną oraz pomieszczenia: biurowe, kuchenne, salę zajęć dla zespołów. W wymienionych pomieszczeniach prowadzona była statutowa działalność. Ponadto do struktury CCK wchodzi biblioteka w Czarnem i filia biblioteki w Wyczechach, a także 9 świetlic wiejskich na terenie Gminy w miejscowościach: Sokole, Kijno, Sierpowo, Domisław, Krzemieniewo, Nadziejewo, Raciniewo, Biernatka i Bińcze.

W Czarneńskim Centrum Kultury w 2019 roku zatrudnionych było **14 osób** w pełnym wymiarze czasu pracy: dyrektor, 2 instruktorów, konserwator, sprzątaczką, pracownik administracyjny, gł. księgowy, kierownik biblioteki, 2 bibliotekarzy, animator biblioteczny i 3 opiekunów świetlic.

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników CCK

- Pracownicy Zarządzający - **4.035,10 zł**,
- Pracownicy merytoryczni - **2.676,12 zł**,
- Pracownicy obsługi i administracji – **2.459,23 zł**.

Czarneńskie Centrum Kultury na prowadzenie statutowej działalności otrzymało z budżetu Gminy Czarne dotacje podmiotową w wysokości **822.531,91** złotych. Poza dotacją uzyskało przychody z działalności kulturalnej, gospodarczej w wysokości **205.623,40** złotych. Z tytułu darowizn uzyskano **39.800,00** złotych.

Podstawowe zadania Czarneńskiego Centrum Kultury, to:

- rozbudzanie, upowszechnianie i zaspokajanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- kultywowanie tradycji oraz tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, rękodzieła artystycznego i ludowego,
- tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego,
- koordynowanie, inspirowanie, organizowanie działalności kulturalno- wychowawczej,
- organizowanie różnego typu uroczystości, festynów, konkursów, spotkań, przeglądów i innych,
- rozwijanie zainteresowań poprzez uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć tj. kołach, klubach zainteresowań, kursach, warsztatach i zespołach,
- współpraca z władzami gminy, szkołami, placówkami kultury, organizacjami lokalnymi.

Prowadzone przez CCK w 2019 roku zespoły i koła skupiały ogółem 367 osób. Były to działania m.in.:

- studio piosenki (polega na indywidualnym kształceniu wokalistów przez instruktorów muzyki) - 15 osób,
- Dziecięcy zespół taneczny „Gwiazdeczki” - 30 osób,
- Dziecięcy zespół taneczny „Delta Mix” - 15 osób,
- Zespół śpiewaczy „Serenada” - 12 osób,
- Zespół ludowy „Pomorzanki” – 5 osób,
- Grupa teatralna – 13 osób
- Zajęcia plastyczne – 50 osób
- Sekcja fitness 2 grupy – 60 osób,
- Nauka gry na instrumentach – sekcja gitary – 25 osób,
- Klub mniejszości ukraińskiej (cykliczne spotkania raz w miesiącu) – ok 60 osób
- Stowarzyszenie Diabetyków – 40 osób
- Stowarzyszenie Inspiracja – 42 osoby

Środki finansowe wydatkowane na działalność merytoryczną to kwota **139.995,91 zł**

W 2018 roku zorganizowano następujące imprezy:

- Imprezy o charakterze festynowo - plenerowym ilość – 12,
- Imprezy o charakterze konkursowym ilość – 8
- Koncerty, widowiska, spektakle, wystawy, spotkania i imprezy okolicznościowe ilość – 14,
- Imprezy środowiskowe ilość – 61,
- Akcje, kursy i projekty edukacji kulturalnej organizowane przez CCK – ilość – 7,
- Udział w imprezach, festiwalach i konfrontacjach organizowanych przez inne instytucje ilość – 8,

Środki finansowe wydatkowane na organizację imprez to kwota **226.384,93 zł**

Zdjęcie 39. Zajęcia plastyczne

Zdjęcie 40. Zajęcia filmowe

Zdjęcie 41. Warsztaty garncarskie

Zdjęcie 42. Zespoły taneczne

Zdjęcie 43. Obchody Dnia Dziecka

11.2. Biblioteki

Stan Biblioteki Publicznej w Czarnem i Filii w Wyczechach oraz ich struktura organizacyjna w 2019 roku nie uległa zmianie. W Bibliotece Publicznej w Czarnem zatrudnione są dwie osoby. Jedna z wykształceniem wyższym bibliotekarskim i jedna z wykształceniem wyższym pedagogicznym. W Filii Biblioteki w Wyczechach pracują dwie osoby. Jedna na stanowisku bibliotekarskim z wykształceniem wyższym pedagogicznym druga na stanowisku animatora bibliotecznego z wykształceniem dostosowanym do zajmowanego stanowiska pracy.

Biblioteka w Czarnem funkcjonuje w siedzibie mieszczącej się w budynku Urzędu Miasta i Gminy Czarne przy ulicy Moniuszki 12. Powierzchnia biblioteki liczy 152m². W jej skład wchodzi pracownia komputerowa, czytelnia, wypożyczalnia dla dzieci i dorosłych, pomieszczenie socjalne, magazynowe oraz toaleta. Cały obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (toalety, podjazd). Obiekt został wyposażony w meble i urządzenia dostosowane do różnych grup wiekowych oraz użytkowników specjalnych. Biblioteka dostosowała godziny otwarcia do potrzeb czytelników. Stworzono ankietę, na podstawie, której zmodyfikowano godziny otwarcia placówki. Oferta biblioteki systematycznie jest wzbogacana

o nowości wydawnicze. Księgozbiór został uzupełniony o beletrystykę dla dorosłych i młodzieży. Zakupiono też książki dla najmłodszych czytelników.

Na statutową działalność biblioteki Czarneńskie Centrum Kultury otrzymało z budżetu Gminy Czarne dotację podmiotową w wysokości 244.635,09 złotych oraz dotację z Biblioteki Narodowej w wysokości 6.666,00 złotych i wypracowała przychody własne w kwocie 6.757,06 złotych.

Zdjęcie 44. Biblioteka w Czarne

Zdjęcie 45. Biblioteka w Czarne

Filia Biblioteki w Wyczechach składa się z powierzchni na działalność biblioteczną, kulturalną, społeczną, informatyczną, multimedialną i szkoleniową. Została wyposażona w meble dostosowane do potrzeb różnych grup użytkowników. Ukształtowana przestrzeń stworzyła możliwość organizowania spotkań literackich, projekcji, warsztatów, lekcji bibliotecznych. Wyznaczone zostały miejsca do pracy grupowej oraz indywidualnej. Czytelnicy mają wolny dostęp do zbiorów. Odpowiednie nagłośnienie oraz oświetlenie sceniczne umożliwiało organizowanie teatrzyków, koncertów, spotkań okolicznościowych

dedykowanych mieszkańcom całej gminy. Dzięki nowym możliwościom lokalowym biblioteka oraz filia są dostępne dla osób starszych. Dodatkową ofertę dla Seniora stanowi

książka na telefon. Dzięki zawartym partnerstwom i projektom biblioteka stworzyła możliwość uczestnictwa w kursach komputerowych.

Zdjęcie 46. Spotkanie autorskie

Zdjęcie 47. Aktywni Seniorzy

Dane statystyczne

- Liczba woluminów biblioteki oraz filii-16037
- Liczba zakupionych woluminów -665 szt.
- Kwota na zakup książek- 16660 zł, z czego:
 - dotacja z Gminy - 10000 zł.
 - dotacja z MKiDN -6666zł.
- Odwiedziny w bibliotece w osobach – 14656
- Liczba wypożyczeń w woluminach- 19130
- Liczba zapisanych użytkowników biblioteki oraz filii - 989 osób
- Szkolenia biblioteczne użytkowników-53
- Liczba przeszkolonych użytkowników- 749 osób
- Imprezy biblioteczne -101
- Liczba uczestników imprez 2210 osób
- Pozostałe szkolenia i zajęcia edukacyjne - 183 godzin
- Uczestnicy pozostałych szkoleń i zajęć edukacyjnych- 1619 osób

Zdjęcie 48. Lekcje biblioteczne.

Zdjęcie 49. Spotkania autorskie.

Zdjęcie 50.dzień Bibliotekarza.

Zdjęcie 51.Narodowe czytanie.

11.3. Inwestycje i remonty w kulturze

W strukturze organizacyjnej Czarneńskiego Centrum Kultury w 2019 r. w świetlicy wiejskiej w Domisławiu wykonano remont kotłowni i wymieniono piec centralnego ogrzewania (opalany ekogroszkiem). Wartość zadania 22.000,00 złotych.

W świetlicy wiejskiej w Sokolu został wykonany remont kominka i instalacji do ogrzewania obiektu. Wartość remontu 8.050,00 złotych.

W budynku Filii Biblioteki w Wyczechach została uzupełniona instalacja elektryczna do rozproszania prądu trójfazowego. Wartość zadania 14.827,75 złotych.

W ramach inwestycji też dokonano zakupu dwóch akordeonów dla zespołów śpiewaczych Pomorzanki i Serenada działających przy CCK. Wartość akordeonów to 20.000,00 złotych.

11.4. Gminne Centrum Informacji

Gminne Centrum Informacji przy Czarneńskim Centrum Kultury, świadczy usługi nieodpłatnie na rzecz:

- osób bezrobotnych i zagrożonych utratą pracy;
- absolwentów szkół ponadpodstawowych i uczelni wyższych;

GCI stwarza możliwości:

- skorzystania z urządzeń biurowych (ksera, drukarki, faxu);
- skorzystania ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu;
- umożliwia dostęp do ofert pracy, a także złożenia indywidualnych ofert pracy przez osoby jej poszukujące za pomocą Internetu;
- dostęp do materiałów informacyjnych w zakresie rynku pracy;
- pomocy w przygotowaniu dokumentów wymaganych przy ubieganiu się o pracę (CV, listu motywacyjnego, podania itp.);
- dostępu do informacji o szkoleniach, praktykach, stażach oraz europejskich programach edukacyjnych.

W GCI uczniowie szkół średnich i studenci odbywają praktyki zawodowe w zakresie informatyki.

Rodzaj załatwianych spraw to:

- Internet (informacje, oferty pracy, przepisy prawa),
- Przeglądanie ofert pracy,
- Pomoc w redagowaniu CV,
- listów motywacyjnych,
- ksero, fax, telefon,
- informacja, porady, pomoc.

12. OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) realizują zadania na rzecz ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa, a także prowadzą na szeroką skalę działania profilaktyczne skierowane głównie do młodzieży. Podstawowymi celami i zadaniami Ochotniczych Straży Pożarnych wynikającymi m.in. z ich statutów jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów oraz innych zdarzeń niebezpiecznych i klęsk, a także informowanie ludności i istniejących zagrożeniach.

Na terenie Gminy Czarne funkcjonują dwie Ochotnicze Straże Pożarne: w Czarnem i w Bińczu i obydwie są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Ilość zdarzeń, w których brały udział OSP z terenu Gminy Czarne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Statystyki wyjazdów do zdarzeń za rok 2019 z podziałem na miesiące.

Miesiąc	Pożar		Miejscowe zagrożenie		Alarm fałszywy		Razem	
	Czarne	Bińcze	Czarne	Bińcze	Czarne	Bińcze	Czarne	Bińcze
Styczeń	4	2	4	0	1	1	9	3
Luty	4	0	2	1	0	0	6	1

Marzec	0	2	6	0	0	0	6	2
Kwiecień	10	4	5	1	0	1	15	6
Maj	1	1	6	1	1	0	8	2
Czerwiec	2	0	12	2	0	0	14	2
Lipiec	6	4	8	2	0	0	14	6
Sierpień	1	2	11	4	1	0	13	6
Wrzesień	3	1	11	7	0	0	14	8
Październik	1	1	3	3	0	0	4	4
Listopad	0	1	2	1	0	0	2	2
Grudzień	4	1	1	0	0	0	5	1
Razem	36	19	71	22	3	2	110	43

Zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej koszty funkcjonowania jednostek OSP pokrywane są z budżetów jednostek samorządu terytorialnego i w 2019 roku wyniosły ogółem **181.824,32** złotych. Na wydatki związane z wypłacaniem ekwiwalentu za udziały w szkoleniach i zdarzeniach losowych wydatkowano kwotę **27.279**, złotych.

Ponadto Gmina Czarne partycypowała na kwotę 67.570,89 złotych w zakupie sprzętu dla OSP Czarne i Bińcze w wysokości 86.643,89 złotych, a dotacje zewnętrzne wyniosła 23.773,00 złotych.

W roku 2019 OSP Bińcze zakupiło średni samochód specjalny pożarniczy za kwotę 759.771,00 złotych, z której to dotacja Gminy Czarne stanowiła kwotę 374.771,00 złotych. Gmina Czarne zatrudnia na umowę o pracę dwóch kierowców – konserwatorów.

13. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

W Gminie Czarne zadania własne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków realizuje Przedsiębiorstwo Wodno-Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Czarnem, którego udziałowcem w 100 % jest Gmina Czarne. Burmistrz Czarnego jest jednocześnie Przewodniczącym Zgromadzenia Wspólników.

Kapitał Spółki 6.174.100,00 złotych, udział Gminy Czarne wynosi 100 %.

13.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy Czarne woda ujmowana jest z 29 studni głębinowych i poprzez hydroformie, stacje uzdatniania wody rozprowadzana do odbiorców końcowych.

Długość sieci wodociągowej wynosi 82,0 km, przyłączonych do sieci jest około 90% gospodarstw domowych.

Na terenie gminy Czarne pracują stacje uzdatniania wody i hydroformie w miejscowościach: Czarne – SUW ul. Ogrodowa, zasilająca również Wronkowo

i Grabowiec, ponadto osiedle WDM, osiedle Zatorze, Sokole, Sokole III, Sierpowo, Krzemieniewo, zasilające również Malinowo, Domisław, Wyczechy, Łoża, Biernatka, zasilająca dodatkowo Raciniewo, Bińcze.

Zgodnie z taryfą zatwierdzoną przez Regulatora Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie na okres 3 lat, tj. od miesiąca maja 2018 r. do miesiąca kwietnia 2021r. stawka opłaty za wodę wynosi 4,72 zł/m³.

W 2019 r. produkcja wody wyniosła 484.885,0 m³, natomiast sprzedaż wody w ilości 253.756,64 m³. Straty w sieci wyniosły około 20 %. Na cele technologiczne tj. płukanie filtrów (w tym po wymianach złóż filtracyjnych w hydroforniach) oraz okresowe płukania sieci, w tym po awariach zużyto około 8% (około 39.000,0 m³).

Około 18% stanowiły ubytki, spowodowane głównie awariami (rozszerzenia sieci, awarie), ze względu na „wiekowe” sieci oraz przerywanie sieci przez różnego rodzaju firmy realizujące budowy różnych obiektów w tym np. modernizację ul. Wiśniowej w Czarnem. Należy podkreślić, że pośrednią przyczyną uszkodzeń sieci jest brak lub niedokładności w istniejącej inwentaryzacji geodezyjnej. Dotyczy to przede wszystkim sieci wybudowanych przed rokiem 1980.

Wpływy z tytułu dostarczania wody odbiorcom, za rok 2019, wyniosły 1.287.971,00 zł i są niższe o kwotę 3.463 zł w stosunku do planu (1.291.434,00zł). Zaległości odbiorców z tytułu opłat za wodę na koniec 2019 r. wyniosły około 40 tys zł, z tej kwoty należy przyjąć, że około 3-5% będzie nieściągalna z różnych powodów (zgon odbiorcy, brak dochodów, wyprowadzenie się w nieznaną miejsce).

W roku 2019 z uwagi na trudności finansowe w zasadzie nie dokonano żadnych inwestycji w sieć wodociągową gminy, przeprowadzano jedynie bieżące remonty i wymiany odcinków sieci, które uległy uszkodzeniom mechanicznym lub w których wystąpiły nieszczelności związane z wiekiem sieci. Dokonywano również planowej wymiany wodomierzy, którym kończył się okres legalizacji.

Ze środków dopłaty Urzędu Gminy wykonano przebudowę kanalizacji burzowej na os. Zatorze w wysokości 105.400,00 złotych netto.

Dokonano też niezbędnych wymian pomp na oczyszczalni oraz przepompowni Wyczechy, na oczyszczalni Południowa w Czarnem oraz przepompowni przy ul. Południowej.

W m. Nadziejewo w związku z tragicznym stanem technicznym istniejącej przepompowni ścieków (skorodowany zbiornik, pompy oraz sterowanie) rozpoczęto systemem gospodarczym kompletną modernizację przepompowni wraz z wymianą pomp (zakupiono elementy do budowy zbiornika przepompowni oraz szafki sterowniczej).

13.2. Gospodarka ściekowa

Ogółem gmina Czarne posiada 76,2 km sieci kanalizacyjnej, którą ścieki spływają do trzech oczyszczalni ścieków tj.:

- miejska oczyszczalnia ścieków w Czarnem ul. Południowa, która zbiera ścieki z całego miasta, łącznie z Zakładem Karnym;
- oczyszczalnia ścieków przy Jednostce Wojskowej w Czarnem – zbiera ścieki z całego terenu jednostek Wojskowych zlokalizowanych w Czarnem;
- oczyszczalnia Wyczechy – zbiera ścieki z terenu tzw. „Aglomeracji Wyczechy”;

Ponadto ścieki z gospodarstw domowych, które nie mają kanalizacji zbiorczej, są odbierane przez PWK Sp. z o.o. w Czarnem ze zbiorników bezodpływowych, taborom asenizacyjnym pod postacią samochodów ciężarowych i ciągnika z beczką asenizacyjną. Ścieki te dowożone są głównie do oczyszczalni w Wyczechach oraz oczyszczalni przy Jednostce Wojskowej w Czarnem.

Dotyczy to głównie miejscowości: Sierpowo, Krzemieniewo wybudowanie, Sokole III i Sokole, Biernatka wybudowanie, Grabowiec, Łoża, Bińcze – wybudowania tzw. Wiśniowa Aleja i Gliniana Góra.

PWK Sp. z o.o. w Czarnem jest jedyną firmą, która opróżnia zbiorniki bezodpływowe na terenie gminy Czarne. Posiadamy odpowiedni tabor do wywozu nieczystości płynnych, w postaci 2 samochodów ciężarowych (odpowiednio o pojemności 8 i 10 m³) oraz ciągnik z beczką o pojemności 6 m³.

Na wniosek Prezesa uchwałą nr 0007.34.2018 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 13 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia górnej stawki opłat w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych została ustalona stawka 6,70 zł netto/m³. Uzasadnieniem uchwały było, że dokonano analizy rynku usług. Obecnie Spółka Przedsiębiorstwo Wodno – Kanalizacyjne w Czarnem niestety **ponosi znaczne straty**.

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. łączne koszty wywozu nieczystości płynnych wyniosły 341.533,96 zł. W tym okresie wywieziono ogółem 14.881,1 m³ ścieków, co w przeliczeniu określa faktyczny poniesiony koszt wywozu na poziomie 22,95 zł/m³. Ponadto większość zbiorników bezodpływowych posiada małą pojemność (od 0,5 – 5 m³) co wymusza na nas dojazd do nich kilka razy w ciągu miesiąca, tym samym podwyższa dodatkowo koszt tego wywozu.

Rozwiązaniem dużej części tego problemu będzie opracowywany obecnie na zlecenie Urzędu Gminy projekt budowy kanalizacji sanitarnej dla m. Kijno, Sokole i Sierpowo. Mamy nadzieję, że realizacja budowy nastąpi w ciągu najbliższego roku

Ilość oczyszczanych ścieków łącznie wyniosła 435.515 m³.

Z tytułu odbioru ścieków łącznie uzyskano 2.917.953,4 zł (z dowozem). W stosunku do planu jest to mniej o 60.943,60 zł.

Spółka usiłowała podnosić swoje przychody, przyjmując zlecenia na usługi obce, Łącznie na usługach zewnętrznych uzyskaliśmy około 90.000,00 zł przychodu. Dzięki temu wykonaliśmy w ok. 92% plan rzeczowy pracy Zarządu PWK Sp. z o.o. w Czarnem.

W roku 2019 został przygotowany innowacyjny projekt przeróbki osadów ściekowych na nawóz, uzyskując pozwolenie też na budowę. Wspólnie z Urzędem Gminy wciąż szukamy jednak środków finansowych na realizację tego bardzo istotnego z punktu widzenia ochrony środowiska Gminy projektu.

Realizacja wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodno-kanalizacyjnych PWK Sp. z o.o. w Czarnem:

Zadania przypisane na rok 2019, wykonano jedynie w punkcie 4 przez wymianę pomp w wymienionych wcześniej obiektach. Wykonanie planu rzeczowego w pkt. 4 został przekroczony ze względu na awarie i wyniósł 31.500 zł względem założonych 12.000 zł.

Wykonanie planu finansowego

Plan na rok 2019 przewidywał przychody na poziomie 4.806.187,00 zł.

Wykonanie na poziomie 4.682.721,59 zł czyli niższe od planu o kwotę 123.465,50 zł

Wynik finansowy za rok 2019 zamknął się stratą w wysokości (–) 5.201,60 zł. Stratę netto za rok obrotowy 2019 Zarząd proponuje, po zaakceptowaniu przez Radę Nadzorczą, pokryć z kapitału zapasowego Spółki.

Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiło 26 osób.

Średnie wynagrodzenie brutto w przedsiębiorstwie Wodno -Kanalizacyjnym Sp. z o.o. w Czarnem wyniosło:

- Zarządu i prokurenta/ gł. księgowy 8.986,77 złotych brutto,
- pracownicy biurowi 4.849,07 złotych brutto,
- pracownicy techniczni 3.536,95 złotych brutto.

13.3. Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na rok 2019

Tabela 29. Wykonanie planu rzeczowego za 2019 rok

WYKONANIE PLANU RZECZOWEGO 2019 ROKU						
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Sposób finansowania	PLAN i WYKONANIE			
			2019	Wykonanie	2020	2021
1	Wymiana rur na hali filtrów SUW Ogródowa I etap	Środki PWK z amortyzacji	120 000	0		
2	Wymiana pomp głębinowych	Środki PWK z amortyzacji	8 000	0	8 000	8 000
3	Wymiana pomp ściekowych w przepompowniach	Środki PWK z amortyzacji	12 000	31 500	12 000	12 000
4	Budowa linii technologicznej przeróbki osadów ul. Południowa w Czarnem	Środki Unijne pożyczka WFOŚ (spłata pożyczki)	1 000 000 400 000	0		

		w formie dopłaty z UMiG Czarne)				
5	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Łoży	Środki PWK - dokumentacja - wykonanie UMiG	25 000 200 000	0		
6	Ułożenie przewodu tłocznego dla ścieków z Wyczeh w miejscowości Grabowiec	Środki UMiG	120 000	0		
7	Budowa kanalizacji sanitarnej Bińcze, Wiśniowa Aleja	Środki UMiG - dokumentacja PWK	50 000	0		

13.4. Gospodarka mieszkaniowa

W Gminie Czarne zadania własne w zakresie **zarządzania i administrowania gminnym zasobem mieszkaniowym zostały powierzone Przedsiębiorstwu Gospodarki Mieszkaniowej Sp z. o.o w Czarnem**, którego udziałowcem w 100% jest Gmina Czarne .

Burmistrz Czarne jest jednocześnie Przewodniczącym Zgromadzenia Wspólników.

Kapitał Spółki 285.000,00złotych, udział Gminy Czarne wynosi 100%

Tabela 30.Zasób mieszkaniowy w 2019 roku

	Stan na 01.01.2019	Stan na 31.12.2019
Mieszkań komunalnych	300	296
Mieszkań socjalnych	39	35
Mieszkań chronionych	5	5
RAZEM	344	336

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej spółka z o.o. w Czarnem zarządzała 99 budynkami, w tym;

- 22 budynkami stanowiącymi własność Gminy Czarne,
- 77 budynkami wspólnot mieszkaniowych w których znajdują się lokale mieszkalne gminne.

Ponadto Przedsiębiorstwo administrowało 19 lokalami, które znajdowały się poza zarządem PGM. Łącznie na koniec 2019 roku w zarządzaniu PGM Czarne znajdowało się 336 lokali komunalnych, z czego 35, to lokale socjalne, 5 to mieszkania chronione.

W roku 2019 zasób mieszkaniowy mieszkań komunalnych został zmniejszony o 8 lokali mieszkalne w związku ze sprzedażą lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców.

W roku 2019 Gmina Czarne odzyskała 5 lokali do zasobu komunalnego na skutek zgonu najemcy 2 lokale, w związku z przejęciem za zadłużenie 1 lokal oraz w związku z wypowiedzeniem za porozumieniem stron 2 lokale.

Tabela 31.Ilość przydzielonych lokali mieszkalnych w roku 2019 z zasobu komunalnego

Lp	Podstawa prawna przydziału lokalu	Ilość gosp.,którym przydzielono
----	-----------------------------------	---------------------------------

		lokale mieszkalne
1	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2019/2020	12
2	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału lokalu socjalnego na rok 2019/2020	3
3	W wyniku przekwaterowania osoby zamieszkującej bez tytułu prawnego do lokalu socjalnego	1
4	W związku z Prawomocnym Wyrokiem Sądu dającego uprawnienia do otrzymania najmu socjalnego	1
5	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych na zamianę lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego, zamiana z Urzędu na rok 2019/2020	-
6	Zamiany lokali między stronami	2
7	Wstąpienie w stosunek najmu po zgonie, małżonka, matki, ojca zgodnie z art. 680 ¹ , art. 691 § 1 i 2 kodeksu cywilnego	4
8	Przepisanie uprawnień do lokalu mieszkalnego opuszczonego przez najemcę lub po śmierci najemcy dla osób, które nie wstąpiły w stosunek najmu po śmierci najemcy, zgodnie z Uchwałą Nr XXV/147/05 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 29 kwietnia 2005r., w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Czarne	-
9	Wyrażenie zgody na przedłużenie umowy najmu socjalnego w związku z trudną sytuacją materialną (bezrobocie, uzależnienie, niepełnosprawność, przekwaterowanie za zadłużenia).	8

Stawka czynszu mieszkaniowego zasobu gminy w roku 2019 kształtowała się na poziomie od 2,32. zł/m² (minimalna) do 5,47 zł/m² (maksymalna), natomiast za lokal socjalny stawka wynosiła 0,92 zł/m².

Tabela 32. Wykonane remonty i modernizacje w lokalach komunalnych.

Wykonane remonty i modernizacje w lokalach komunalnych	Razem kwota	Ilość lokali remonty kapitalne	Ilość lokali remonty bieżące
Wykonane z własnych zasobów	61.377,02zł	0	26
Wykonane przez firmy zewnętrzne, którym zlecono remont	35.685,65	0	14
Wykonane remonty w budynkach wspólnot -Udział Gminy Czarne	224.618,53	75 budynków	
Wpłata na fundusz remontowy	4.758,60zł	2 lokale	

(po sprzedaży lokalu ul. Ciasna 2/8, Plac Wolności 1/28)			
Wykonane remonty w budynkach wspólnot -Udział Gminy Czarne zgodnie z porozumieniem	435.404,90zł	11 budynków	
Wpłaty na fundusz remontowy, remonty-Udział gminy we wspólnotach mieszkaniowych poza zarządem PGM	10.703,48zł	4 budynki	
Wpłaty na fundusz remontowy kredyt bankowy	12.838,38zł	3 budynki	

Remonty wykonane w lokalach mieszkalnych przed ich zasiedleniem w roku 2019 wynosiły **38.505,24 zł.**

Nadziejewo 31/5 – **8.150,54** złotych

Czarne ul. Złota 2/10 – **10.725,83** złotych

Czarne ul. Kościuszki 20/2 – **6.226,46** złotych

Czarne ul. szkolna 2/3 – **13.402,41** złotych.

Udział w programie „Rewitalizacja obszaru „B” w Czarnem ”

Na rzecz realizacji Projektu „Wspólna sprawa – rewitalizacja obszaru „B” w Czarnem” w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego **wspólnoty mieszkaniowe przystąpiły do realizacji zadania nr 5**, polegającego na „Remoncie części wspólnych budynków mieszkalnych przy ul. Zamkowej , Mickiewicza i Cichej wraz z zagospodarowaniem bezpośredniego otoczenia” – w trybie zadania „Zaprojektuj i wybuduj; elementy zadania program funkcjonalno-użytkowy, projekt budowlany , roboty budowlane, prace archeologiczne i nadzór archeologiczny, Inżynier Kontraktu”.

Ostatecznie program rozliczony i zakończony został w całości w 2019 roku.

Zakres prac budowlanych obejmował min. zadania inwestycyjne polegające na remoncie i dociepleniu elewacji od strony podwórza, remoncie i malowaniu elewacji od ulicy, remoncie pokrycia dachu, remoncie klatki schodowej, wymianie instalacji WLZ, remoncie budynku gospodarczego wraz z adaptacją podwórza.

W wyniku wyboru oferty w postępowaniu przeprowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego przez Gminę Czarne, wybrano:

1. Wykonawcę projektu funkcjonalno-użytkowego Pana Dariusza Pownuk Usługi Inżynierskie 83-424 Szklana Huta 4,
2. Wykonawcę prac budowlanych , firmę Usługi Ogólnobudowlane i Handel Pani Justyny Miesikowskiej z Gotelpa,
3. Wykonawcę usług badań sondażowych i nadzoru archeologicznego Jerzego Czarniec „ „GEOINNOWAVCJE” Orzechowa 5 87-213 Ryńsk,
4. Inżyniera Kontraktu Pana Dariusz Pownuk Usługi Inżynierskie 83-424 Szklana Huta 4.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na wykonane remonty wynosiło 65%, właściciel lokalu poniósł koszt 35% kwoty remontu; z tego 15% z środków zgromadzonych na funduszu remontowym, a na pozostałe 20% właściciel otrzymał bezzwrotną pożyczkę z PGM Sp. z o.o., która będzie rozliczona po pięciu latach. Środki na udzielanie pożyczek na realizację projektu „Wspólna sprawa-rewitalizacja obszaru „B” w Czarnem na podstawie Uchwały nr 2/18 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Czarnem z dnia 20 marca 2018 roku, wniosła w formie dopłaty do PGM -Gmina Czarne.

Tabela 33. Koszty poniesione w ramach realizacji Projektu ' Wspólna sprawa - rewitalizacja obszaru "B" .

Wspólnoty Mieszkaniowe	Dofinansowanie	Udział własny właścicieli	Koszty kwalifikowane
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne, ul. Cicha 1"	172.761,30	7 238,70	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne , ul.Cicha 3"	156 112,00	3 888,00	160 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne , ul. Mickiewicza 5"	159 210,00	20 790,00	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne , ul .Mickiewicza 7"	175 931,10	4 068,90	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne ,ul. Zamkowa 1 "	173 007,00	6 993,00	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne , ul. Zamkowa 3"	170 145,00	9 855,00	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne ,ul. Zamkowa 5"	174 762,00	5 238,00	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne , ul. Zamkowa 7"	164 880,00	15 120,00	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne ul. Zamkowa 9"	169 823,70	10 176,30	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne,ul. Zamkowa 11"	172 170,00	7 830,00	180 000,00
Wspólnota Mieszkaniowa „Czarne ul. Zamkowa 13"	163 800,00	16 200,00	180 000,00

Ilość osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła **11 osób**

Średnie wynagrodzenie brutto w Przedsiębiorstwie Gospodarki Mieszkaniowej Sp z o.o. wynosiło;

3. Pracownicy zarządzający - 7 928,78 złotych
4. Pracownicy działu księgowości - 4 672,83 złotych
5. Pracownicy działu technicznego - 3 704,92 złotych

Zaległości czynszowe ciążące na mieszkaniach komunalnych

Zadłużenie wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 01 stycznia 2019 roku wynosiło **200.645 ,08** złotych a na koniec grudnia 2019 roku **206 463,73**

Zaległości z tytułu czynszu często spowodowane są okolicznościami obiektywnymi, kiedy sytuacja życiowa najemcy staje się tak trudna, że mimo chęci nie jest w stanie płacić czynszu. Kiedy indziej jest to działanie świadome, gdy mimo posiadanych środków najemca uporczywie nie reguluje należności z tytułu najmu.

W roku 2019 do najemców lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego zostało wysłanych;

- **263** wezwań do zapłaty,
- **1** wypowiedzenie umowy,
- **43** zamiarów wypowiedzenia stosunku najmu.

Na podstawie tych czynności do PGM wpłynęło:

- **20** uznań długu,
- **20** oświadczeń dłużników o sposobie i terminie spłaty zobowiązania.

W Gminie Czarne jest opracowany program odpracowywania długu. W ramach tego programu na rzecz Miasta i Gminy Czarne PGM przepracowano **583,50** godzin, czyli odpracowano zadłużenie czynszowe za najem lokali mieszkalnych w wysokości **5.251,50** złotych.

W roku 2019 skierowano do sądu wraz z naliczonymi odsetkami na koniec 2019 roku wynosiło 104 815,89 złotych, natomiast na koniec 2018 roku wynosiło 76 350,52 złotych.

W roku 2019 skierowano do sądu cztery sprawy o zapłatę;

- ul. Moniuszki 2/19 – sądowy nakaz zapłaty na kwotę - **14 147,63** złotych,
- ul. Mickiewicza 3/5 – sądowy nakaz zapłaty na kwotę - **5 458,23** złotych,
- ul. Plac Wolności 1/14- sądowy nakaz zapłaty na kwotę - **11 280,12** złotych,
- ul. Zamkowa 5/1 -sądowy nakaz zapłaty na kwotę - **3 166,63** złotych.

Na przestrzeni roku 2019 (w oparciu o Sądowe Nakazy Zapłaty z 2019 oraz z lat wcześniejszych) poprzez działanie Komornika Sądowego w drodze egzekucji z wynagrodzeń i emerytur dłużników odzyskano częściowo w wysokości **8 669,90** złotych zaległości sądowe. Ponadto w ramach działań windykacyjnych (rozmowy telefoniczne, wezwania dłużników do spotkań i rozmów w siedzibie PGM), od dłużników (z pominięciem komornika sądowego) wpłynęła kwota **8 577,14** złotych zaległości sądowej.

Skuteczność egzekucji komorniczej w 2019 roku i na przestrzeni ostatnich lat w poważnym stopniu była jednak ograniczona i w większości wypadków kończyła się komorniczym protokołem nieściągalności spowodowanym stanem majątkowym dłużników.

Tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali mieszkalnych.

Załatwienie sprawy najmu lokalu mieszkalnego rozpoczyna się od złożenia kompletnego wniosku o najem lokalu mieszkalnego do Burmistrza Gminy w Czarnem, którego wzór został określony w Uchwale Nr XXV/147/05 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 29 kwietnia 2005 roku w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Czarne.

Sposób przyjmowania i rozpatrywania wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego jest jawny. Jawność postępowania ma na celu realizację kontroli społecznej.

Kontrola społeczna wykonywana jest przy pomocy Społecznej Komisji Mieszkaniowej powoływanej i odwoływanej przez Burmistrza Gminy w Czarnem, który określa jej skład, zadania i tryb pracy.

Ustalenia osób spełniających kryteria zawarte w Uchwale, następuje w formie rocznych wykazów osób zakwalifikowanych do przydziału lokali.

Lista osób oczekujących na przydział mieszkania z zasobu komunalnego na koniec 2019 roku kształtowała się następująco:

Tabela 34. Roczny wykaz osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2019/2020.

Lp	Roczny wykaz osób zakwalifikowanych na rok 2019/2020	Ilość rodzin
1	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2019/2020	23
2	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych do przydziału lokali socjalnych na rok 2019/2020	5
3	Z rocznego wykazu osób zakwalifikowanych na zamianę obecnie zajmowanych lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego na rok 2019/2020	4

Dodatki mieszkaniowe;

Dodatki mieszkaniowe są zadaniem własnym gminy, wypłacane ze środków budżetu gminy w 100%.

Podstawowym aktem prawnym w oparciu o który realizowane są działania w zakresie dodatków mieszkaniowych jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 180 ze zm.)

Kwota wypłaconych **dodatków mieszkaniowych w 2019 roku** wynosiła **259.507,86** złotych. Ilość wystawionych decyzji 238 w tym odmownych 8.

Zryczałtowany dodatek energetyczny.

Dodatki energetyczne są zadaniem z zakresu administracji rządowej, które wypłacane są przez gminę, na które Gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa w 100%.

W 2019 roku wypłacono **dodatek energetyczny na kwotę 17.564,63** złotych. Liczba wystawionych decyzji 252.

13.5. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2019 r.

Tabela 35. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2019 rok.

Opis mienia według grup rodzajowych	2019	
	Gmina	Miasto
I. Grunty komunalne w ha:	357	284
1. Grunty orne	50	48
2. Drogi	148	38
3. Lasy	22	6
4. Place i tereny zielone	0	0
6. Tereny rekreacyjne	9	8
7. Działki budowlane	1	12
8. Działki przemysłowo – handlowe	0	4
10. Inne	127	168
II. Obiekty komunalne ogółem: liczba		
1. Budynki mieszkalne	99	
2. Budynki niemieszkalne, budowle	145	
3. Obiekty szkolne	4	
4. Obiekty przedszkolne	1	
5. Ośrodki kultury i świetlice	6	
6. Ośrodki sportu i rekreacji	48	
Majątek komunalny 2019		
Lokale użytkowe powierzchnia m ²	0	
Środki uzyskane z wynajmu lokali użytkowych	0	
Koszt utrzymania mieszkań komunalnych ogółem	834 434,86	
Środki uzyskane z wynajmu mieszkań komunalnych	757 113,96	
Remonty mieszkania komunalne	30 000,00	
Sprzedaż mieszkań komunalnych szt.	8	
Sprzedaż gruntów komunalnych szt.	15	
Sprzedaż gruntów komunalnych ha	40,3200	
Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości	2 168 922,50	

SPIS TABEL

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Czarne.....	7
Tabela 2. Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy.	7
Tabela 3. Informacja o bezrobociu w Gminie Czarne	8
Tabela 4. Wnioski złożone do CEIDG w okresie 01.01.2019 do 31.12.2019 w Gminie Czarne	9
Tabela 5. Przyznane dotacje dla organizacji pozarządowych	11
Tabela 6. Stan zaległości podatków i opłat w 2019 roku.....	17
Tabela 7. Ilość wydanych przypomnień, upomnień i wystawionych tytułów wykonawczych.....	18
Tabela 8. Wykonanie wydatków w ramach Funduszu Sołeckiego w Gminie Czarne.....	19
Tabela 9. Zestawienie wydatków inwestycyjnych z podziałem na działy.....	20
Tabela 10. Zestawienie głównych projektów realizacyjnych w podziale na podobszary rewitalizacji z informacją o stanie ich realizacji.....	48
Tabela 11. Stan realizacji przedsięwzięć - zadań w 2019 roku ujętych w Planie Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czarne.....	51
Tabela 12. Rządowy Program "Posiłek w szkole i w domu" realizowany w 2019 roku	57
Tabela 13. Ilość żywności pozyskanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.	59
Tabela 14. Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości oraz nieruchomości niezamieszkałych w 2019 roku.	64
Tabela 15. Wydatki związane z gospodarką odpadami w 2019 roku.	65
Tabela 16. Udzielone świadczenia z pomocy społecznej w 2019 roku.	70
Tabela 17. Wyплаты świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów w 2019.....	70
Tabela 18. Wyплата świadczeń z funduszu alimentacyjnego	71
Tabela 19. Realizacja programu świadczenie wychowawcze R.500+ oraz dobry start 300+	72
Tabela 20. Liczba dzieci, oddziałów i nauczycieli w poszczególnych jednostkach.	79
Tabela 21. Średnie wynagrodzenia wg stopnia awansu zawodowego.....	79
Tabela 22. Średnia płaca brutto pracowników administracji i obsługi.....	80
Tabela 23. Wydatki poniesione na zadania oświatowe w 2019 roku.	81
Tabela 24. Wyniki egzaminu gimnazjalnego 2019 r.....	82
Tabela 25. Wyniki egzaminu ósmoklasisty 2019	82
Tabela 26. Liczba przyznanych stypendiów szkolnych.....	83
Tabela 27. Wykaz wniosków pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów.	83
Tabela 28. Statystyki wypadków do zdarzeń za rok 2019 z podziałem na miesiące.....	92
Tabela 29. Wykonanie planu rzeczowego za 2019 rok.....	96
Tabela 30. Zasób mieszkaniowy w 2019 roku.....	97
Tabela 31. Ilość przydzielonych lokali mieszkalnych w roku 2109 z zasobu komunalnego	97
Tabela 32. Wykonane remonty i modernizacje w lokalach komunalnych.....	98
Tabela 33. Koszty poniesione w ramach realizacji Projektu ' Wspólna sprawa - rewitalizacja obszaru "B".	100
Tabela 34. Roczny wykaz osób zakwalifikowanych do przydziału mieszkań na rok 2019/2020.	102
Tabela 35. Stan mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2019 rok.	103

T. Szlachetka

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Czarne w województwie pomorskim.....	3
Rysunek 2. Gmina Czarne - mapa topograficzna.....	4
Rysunek 3. Podział Gminy Czarne na sołectwa.....	6
Rysunek 4. Podobszar Gminy Czarne - Miasto Czarne.....	47
Rysunek 5. Podobszar Gminy Czarne - Obszar Gminy.....	48
Rysunek 6. Granice opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarne.....	60
Rysunek 7. Granice opracowania miasta Czarne i Część obrębu Nadziejewo objętych miejscowym planem zagospodarowania i jego zmian.....	62

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura własności gruntów w Gminie Czarne	5
Wykres 2. Statystyka przedsiębiorstw według kodu PKD	9
Wykres 3. Dochody na przestrzeni 2015 -2019 roku.....	12
Wykres 4. Struktura dochodów	13
Wykres 5. Wydatki na przestrzeni 2015-2019 roku.....	13

SPIS ZDJĘĆ

Zdjęcie 1. Czarneński Kiermasz Wielkanocny	27
Zdjęcie 2. Dni Gminy Czarne	28
Zdjęcie 3. Dni Gminy Czarne	28
Zdjęcie 4. Dni Gminy Czarne	28
Zdjęcie 5. Dni Gminy Czarne	29
Zdjęcie 6. Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych.....	29
Zdjęcie 7. Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych.....	29
Zdjęcie 8. Festiwal Pieśni i Piosenek Maryjnych.....	30
Zdjęcie 9. Pomorski Piknik Od Juniora do Seniora.....	30
Zdjęcie 10. Pomorski Piknik Od Juniora do Seniora.....	30
Zdjęcie 11. Krajobrazy Sceny Ludowej	31
Zdjęcie 12. Dożynki Powiatowo - Gminne w Nadziejewie	31
Zdjęcie 13. Dożynki Powiatowo - Gminne w Nadziejewie	31
Zdjęcie 14. Dożynki Powiatowo - Gminne w Nadziejewie.....	32
Zdjęcie 15. Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy	33
Zdjęcie 16. Czarneński jarmark Bożonarodzeniowy	33
Zdjęcie 17. Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy	33
Zdjęcie 18. Czarneński Jarmark Bożonarodzeniowy	34
Zdjęcie 19. Gmina Czarne na pełnym gazie.....	34
Zdjęcie 20. Czarne biega.....	34
Zdjęcie 21. Gmina Czarne na pełnym gazie.....	35
Zdjęcie 22. Turniej Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Pomorskiego	35
Zdjęcie 23. Turniej Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Pomorskiego	35
Zdjęcie 24. Zagospodarowanie zieleni przy Podmurnej	45
Zdjęcie 25. budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie przed remontem	53

Zdjęcie 26. W trakcie remontu budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja w Nadziejewie.	54
Zdjęcie 27. W trakcie remontu budynek kościoła Filialnego pw. Świętego Andrzeja apostoła w Nadziejewie.	54
Zdjęcie 28. Po remoncie budynek kościoła pw. Świętego Andrzeja Apostoła w Nadziejewie.	54
Zdjęcie 29. Modernizacja dróg gminnych wraz w wykonaniem powierzchniowego odwodnienia.	55
Zdjęcie 30. Wizaż i stylizacja - zajęcia w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Czarnem	73
Zdjęcie 31. Prawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego	74
Zdjęcie 32. Warsztaty kulinarne prowadzone przez kucharza.	74
Zdjęcie 33. Dzień rodzinny przy ognisku	75
Zdjęcie 34. Wyjazd do kina "Wolność" w Szczecinku	76
Zdjęcie 35. Zwiedzanie toruńskiej Starówki	76
Zdjęcie 36. „Żywe Muzeum Garniarstwa Tradycyjnego” w Sokolu.	77
Zdjęcie 37. Zwiedzanie malborskiej warowni	77
Zdjęcie 38. Dzień Dziecka	78
Zdjęcie 39. Zajęcia plastyczne	86
Zdjęcie 40. Zajęcia filmowe	86
Zdjęcie 41. Warsztaty garncarskie	86
Zdjęcie 42. Zespoły taneczne	87
Zdjęcie 43. Obchody Dnia Dziecka	87
Zdjęcie 44. Biblioteka w Czarnem	88
Zdjęcie 45. Biblioteka w Czarnem	88
Zdjęcie 46. Spotkanie autorskie	89
Zdjęcie 47. Aktywni Seniorzy	89
Zdjęcie 48. Lekcje biblioteczne.	90
Zdjęcie 49. Spotkania autorskie.	90
Zdjęcie 50. dzień Bibliotekarza.	91
Zdjęcie 51. Narodowe czytanie.	91

SPIS GRUP ZDJĘĆ

Grupa zdjęć 1. Ćwierćmaraton Komandosa "Czarno to widzę"	32
Grupa zdjęć 2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działek przy ul. Mickiewicza i Ciasnej w Czarnem	44
Grupa zdjęć 3. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy Alei Św. Józefa w Czarnem	44
Grupa zdjęć 4. Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Ciasnej - Siłownia	45
Grupa zdjęć 5. Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Mickiewicza - Plac zabaw	45
Grupa zdjęć 6. Zagospodarowanie zieleni przy ulicy Podmurnej	46